The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi."
Editor-in-Chief: ALEKSANDRS KUNDRATS.
Editorial and Business Office: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada.
Telephones: 921-7121 EM 8-3239
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe,
4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Telephone 994-7917
Chicago: Editor — K. Ķezbers,
2727 Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., U.S.A.
WEDNESDAY, MARCH 3, 1965.

LATVIJA AMERIKĀ

18. N.B.S. TREŠDIEN, 1965. GADA 3. MARTĀ. 15. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
REDAKTORS: ALEKSANDRS KUNDRATS
Redakcija un kantoris: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
EM 8-3239, kantorim — 921-7121
Redaktora tālrunis vakaros — 766-2001
Nujorkas redakcijas vadītājs red. V. Irbe, 4035 Rombouts Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Tālrunis 994-7917
Čikāgas redakcijas vadītājs red. K. ĶEZBERS, 2727 N. Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., U.S.A.
Tālruņi: DI 2-2324, BR 8-8681.

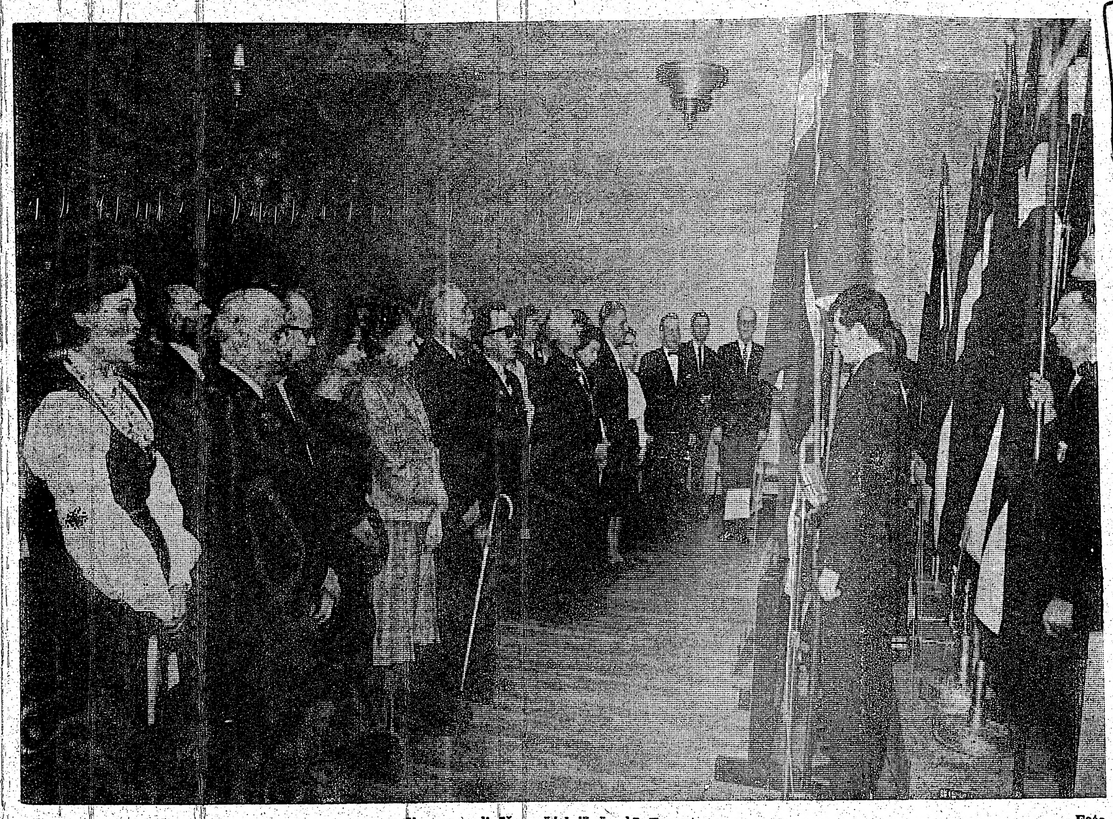

Varoņu godināšana Lielajā Jundā Toronto. Foto JAK

Kanadas DV saimi ari turpmāk vadīs R. Epneris

Kanadas Daugavas Vanagu gadskārtējā delegātu pilnsapulce šogad izvērtās par vienu no iespaidīgākām un sestdien risinājās Latviešu namā Toronto, bet svētdien DV namā. Iespaidīgs bija atklāšanas brīdis, ko ar svētbrīdi ievadīja māc. A. Lūsis.

Savā uzrunā DVKV priekšsēdis R. Epneris norādīja, ka organizācijas darbs gājis plašumā un līdz ar to ievērojami augusi arī sabiedrības atsaucība. Nākotnē tomēr būs nepieciešama vēl lielāka piepūle un uzupurēšanās, jo jāveic svarīgi uzdevumi.

No apsveicējiem kā pirmais savus novēlējumus nodeva Latvijas konsuls V. Tomsons uzsvērdams, ka DV organizācija savos 20 darbības gados ir izveidojusies par iespaidīgu sabiedrisku un nacionālu faktoru mūsu trimdas dzīvē.

LNAK vārdā sveica valdes sekretāre Velta Toma, nododama arī priekšsēža J. Niedras sveicienus, kuŗš darba apstākļu dēļ bija kavēts ierasties.
DV ASV valdes priekšsēdis V. Hazners izteicās, ka jaunais darba posms pēc aizvadītiem 20 gadiem ir iesākts liela spēka un vienotības zīmē.

ASV vanadžu priekšniece V. Freija novēlēja strādāt un dzīvot tā, lai mūsu vieta nekad nepaliktu tukša.

Kanadas vanadžu priekšniece M. Jonāne sirsnīgos vārdos novēlēja lemt un spodrināt nākotnes darbus vienotībā un saticībā.

No Latviešu virsnieku apvienības sveicināja priekšsēdis J. Šmits, nododams arī DV Manitobas nodaļas apsveikumu. Veco strēlnieku biedrības vārdā sveica priekšsēdis P. Lukss, no kalpakiešu saimes K. Tannis, no LPB Kanadas kopas — B. Senkēviča, no gaidu jendas un TLB sestdienas skolas A. Martinsone, pateicoties par DVKV atbalstu skolai un gaidu saimei pasniedzot valdes priekšsēdim R. Epnerim gaidu nozīmi sudrabā. No skautu jendas sveica tās priekšnieks A. Budrevics, no Latviešu kreditsabiedrības un Toronto korporāciju kopas seniors A. Rāviņš, no LKAK valdes priekšsēdis K. Boriss, bet no Latviešu nama akciju sabiedrības E. Šķobe.

Rakstveida sveicienus bija sūtījis DVCV priekšsēdis V. Janums un Austrālijas Daugavas Vanagu saime.

Delegātu sapulces goda prezidijā izraudzīja Latvijas konsulu V. Tomsonu, majoru V. Hazneru, virspulkvedi A. Silgaili.

Par sapulces vadītāju izraudzīja E. Šķobi, viņa vietnieku E. Robežgruntnieku, bet sekretāriem Z. Bukovski un J. Gailīti.

Mandātu komisijas darbu uzticēja revīzijas komisijai, kuŗas priekšsēdis K. Bencons varēja ziņot, ka sapulcē ieradušies 20 delegāti, 10 valdes locekļi un 3 revīzijas komisijas locekļi. Ņemot vērā, ka vairākiem DVKV locekļiem dotas arī nodaļu delegātu pilnvaras sapulcē pārstāvēti pavisam 28 balstiesīgie.

Pēc īsām pārrunām un nedaudziem papildinājumiem pieņēma iepriekšējās delegātu sapulces protokolu, kā arī valdes un amatpersonu ziņojumus.

Divu dienu darba gaitā delegāti pārrunāja organizācijas līdzšinējo darbu un nākotnes uzdevumus, dodot vairākus lēmumus un ierosinājumus jaunajai valdei. Saskaņā ar pieņemtiem un valdības apstiprinātiem statūtu grozījumiem jaunā valde ievēlēta uz 3 gadiem, pie kam katru gadu pārvēlēs 1/3 no locekļiem.

Jaunajā valdē par priekšsēdi ievēlēja līdzšinējo R. Epneri, bet viņa vietnieku Z. Bukovski. Valdē no līdzšinējiem locekļiem ievēlēja J. Roni, R. Alksni un A. Kvēpu, bet no jauna R. Puriņu, R. Noriti, P. Vītolu, A. Akmeni, A. Ancānu un O. Kļavenieku. Revīzijas komisijā ievēlēja R. Britālu, K. Benconu un U. Maksiņu. Goda tiesā ievēlēja P. Rudzīti, J. Gailīti un J. Kreili.

Līdzšinējam apgāda „Daugavas Vanags" vaditājam J. Šmitam atsakoties, viņam izteica pateicību par ļoti sekmīgi veikto darbu. Par jauno apgāda vadītāju izraudzīja K. Purmalu. Plašāku atreferējumu par sapulces gaitu un lēmumiem sniegsim mūsu laikraksta nākošā numurā.

E. N.

A. Silgailis

Tauta piedzīvos Latvijas brīvības rītu

UZRUNA LIELAJĀ JUNDĀ

Domāju, ka šī vakara svinīgais brīdis lika daudziem no klātesošiem, kuŗu dzīves gaitas, kaut arī tikai jaunības posmā, risinājušās dzimtenē, izjust dārgās tēvzemes dvašu un atmiņā atšķirt to notikumu vēstures lapas, kuŗu dalībnieki vai vismaz liecinieki viņi bijuši.

Un kavējoties domās pie šiem notikumiem, neviļus atdzīvojas mūsu lielā dzejnieka Kārļa Skalbes pravietības pilnie vārdi, kuŗos viņš tik krāsaini pratis izteikt mūsu tautas traģiku, izcelt latvju tautas brīvības mīlestību un gatavību cīnīties par to.

Atzīmēšu tikai zīmīgākās rindas viņa dzejoļi:

Mūžam nav miera
zem Latvijas bērziem,
Mūžam raud kokle
pār Latvijas kalniem.

un tālāk:

Mūžam nerimst
Daugavas krāces,
Mūžam nerimst
varoņu gars!

Liecība tam ir arī pēdējā gadu simteņa notikumi mūsu tautas dzīvē, un tie daudzie karogi, kas dzīlā godbijībā šodien noliecās, lai pateiktos kritušiem par Latvijas brīvību, varoņiem par viņu nestajiem asinsupuriem.

Laikn tecējumā gan izbāl personīgie pārdzīvojumi, un zaudē savu asumu kā pārciestie grūtumi, tā bauditie prieki, bet pašus notikumus no tautas atmiņas aizteicējušie gadi izdzēst nespēj. Mūžīgi tos ieīvers savās skaņās arī latviešu kokle.

Pašķirstot vēstures lapas, latvju tauta ar lepnumu šinī gadā atskatās uz 50 gadiem, kad piedzima tās pirmās bruņotās vienības — slavenie latviešu strēlnieku pulki. Mums, vecākajai paaudzei, vēl spilgti atmiņā šī sajūsma un dzīvā atbalss, ko tauta atrada Krievijas valsts domnieku J. Goldmaņa un J. Zēlīša dedzīgie uzsaukumi pulcēties zem latviešu karoga savās nacionālās vienībās. Pieteicās ne tikai tie, kas jau dienēja citās krievu armijas daļās, bet arī lielā skaitā brīvprātīgie. Tāpat kā 2. pasaules karā leģionam, plūda arī latviešu strēlniekiem lielā vairumā ziedojumi un dāvanas, un tauta savas vienības izvadīja uz fronti ar lielu sajūsmu un cerībām. Un tiešām latviešu strēlnieki devās cīņā ar nepieredzētu sparu, lai izcīnītu tautai saulaināku rītu. Nāves sala, Tīreļa purvs, Ložmetēju kalns mūžam dzīvos tautā, kā latvju dēlu varonības izpaudums.

Un kad pēc Krievijas sabrukuma un sabiedroto uzvaras par Vāciju latvju tauta 1918. g. 18. novembrī varēja pasludināt savu gadu simtoņu centienu mērķi — brīvo un neatkarīgo Latvijas valsti, tad neviens to vipai dāvināt negribēja, tā bija pašiem jāizcina smagās un asinainās cīņās.

No jauna latvju dēli, nepietiekami apgādāti un apbruņoti, devās nevienādā cīņā kā pret melno bruņinieku, tā pret sarkanajiem varmākām un uzvarēja. Uzvarēja ar varoņu garu, mantotu no senčiem ar cīņas gribu un lielu tēvzemes mīlestību. Cīņas Ventas upes krastos, kuŗās pirms 46 gadiem, 1919. g. 6. martā, varoņa nāvē krita pirmais neatkarīgās Latvijas virspavēlnieks plkv. Kalpaks, kā arī kaujas pie Cēsīm, pie Rīgas tiltiem un daudzas citas kaujas latvju tautā kā svētumu un spēka avotu mūžam glabās savā sirdī.

Latvju tauta šinī gadā var atskatīties uz 45 gadiem, kad ar neatkarības cīnītāju nestiem upuriem un varonību tās centienu ideāls — būt kungiem savā dzimtajā zemē — arī faktiski bija sasniegts, Latvija bija galīgi atbrīvota no ienaidniekiem, un tauta varēja stāties pie savas valsts saimnieciskās uzbūves un savas kultūras netraucētas veidošanas. 1920. g. 11. augustā Latvija parakstīja miera līgumu ar Padomju Savienību.

Sekoja mūsu tautas vēsturē visskaistākie gadi, kuŗu liecinieki esam liela daļa no šīs dienas svinīgā atceres akta dalībniekiem.

Likteņis tomēr bija bargs un neļāva latvju tautai tos laimīgos laikus dzīvot ilgstoši; pasaules notikumi lika latviešu kokles stigām no jauna raudāt par Latvijas kalniem un lejām. Šinī gadā ar lielām skumjām mēs atskatāmies uz 25 gadiem, kad Padomju Savienība varmācīgi ielauzās mūsu zemē un atņēma Latvijai brīvību. Šīs varmācības mīlzis gan spēja lokāt mūsu tautu nebrīvības vaļās, bet nespēja

Mūžīga slava jums, krituši varoņi!
Ja jūsu nestie smagie asinsupuri nav spējuši pasargāt tautai brīvību, tie tomēr nav bijuši veltīgi. Jūs atdevāt savu dzīvību, lai tauta dzīvotu. Jūs mirāt, lai mūžam dzīvotu latvju varoņu gars.

Un ka jūsu cīņas gars ir dzīvs, pēc 20 gadiem, kad apklusa jūsu ieroči un izzuda latvju tautas brīvības cerību pēdējais staripš, liecina šis Leģiona un visu bijušo Latvijas brīvības cīnītāju atceres akts un jūsu vēl dzīvo cīņu biedru šīs dienas svinīgais solījums.

Dusiet mierā, krituši cīņu biedri!
Jūsu gara un Latvijas armijas un Leģiona tradiciju mantiniece, DV organizācija, kas piedzima pirms 20 gadiem Cedelghemas gūstekņu nometnē, kad jūsu cīņu biedri atradās vēl aiz dzeloņu stieplēm, turpina jūsu svēto cīņu un dara un darīs tespejamo, lai pārņemto mantojumu nodotu nākamajām paaudzēm. To esam parādā jums, krituši cīņu biedri, esam parādā arī sev. Ja būs dzīvs latvju dēlu varoņu gars un cīņas griba, ari latvju tauta piedzīvos Latvijas brīvības rītu.

Dievs, svētī Latviju!

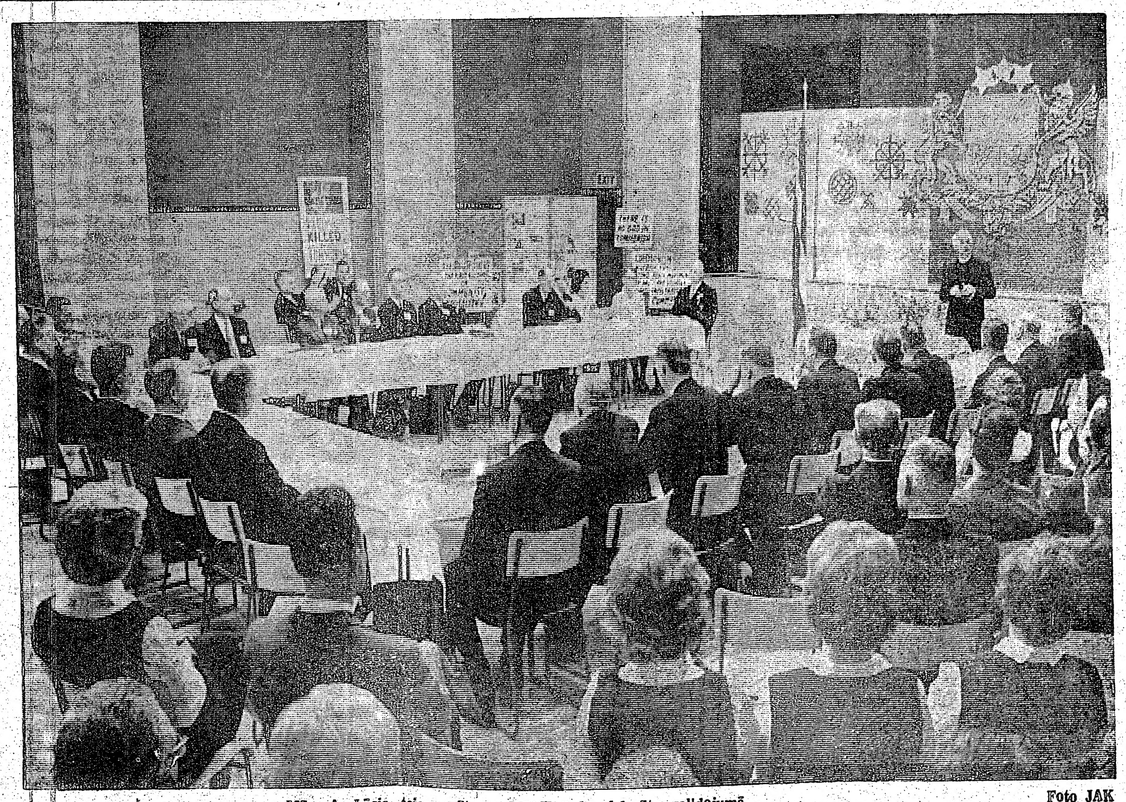

Māc. A. Lūsis teica svētrunu DV Kanadas delegātu salidojumā. Foto JAK

LATVIJA

18. N-RS. TREŠDIEN, 1965. GADA 3. MARTĀ.

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $ 16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 1.60; tekstā $ 3.20 - $ 6.40 par vienas collas slejas telpu.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var neatbilst redakcijas viedoklim.

Māc. Arn. Līnis

VAROŅU PIEMIŅAS JUNDA

KANADAS DV LIELAJĀ JUNDĀ TEIKTĀ SVĒTRUNA

Šajā vakara stundā mūsu domas staigā tālus ceļus. Tās apstājas Nāves salā kur vēl tagad kā aklas acis, pret debesīm blenž granātu izrautās bedres... Mūsu domas apstājas Bāļu kapos, Rīgā, kur bezdievīga vara ir izdzēsusi krusta zīmi pelēkā šūnakmenī, domājot, ka ar kaltu tā varēs izdzēst varoņu piemiņu un krusta zīmi arī latviešu sirdīs un atmiņās.

Šovakar mūsu domas staigā tālus ceļus... tās atsēžas uz ciņa Volchovas punvos un vēro sagrautās blindāžas un tranšeju grāvjus, kuŗās reiz kā vējā izpūsta sveces liesma izdzisa daudzu latviešu vīru un jaunekļu dzīvība.

Mūsu domas šovakar apstājas pie daudziem aizmirstiem, ar zāli apaugušiem kapiem, kas izkaisīti Latvijas laukos un ceļmalās — no Latgales robežām — līdz Kurzemei, kur ar izmisīgu spēku cīnījās latviešu leģionāri.

Pie šiem kapiem domās šovakar apstājoties, mēs, Jaunās Derības vārdiem runājot, atceramies iepriekšējās dienas, kuŗās esam izcietuši smagu ciešanu cīņu" (Vēst. ebrejiem 10, 23) un —mēs pieminam un godinām tos vīrus un varoņus, kas bija ar mieru mirt, lai viņu tauta dzīvotu... lai pasaule tiktu pasargāta no Jāņa apokalipsē tēlotā, sārkanā jātnieka, kas spocīgā varenībā drāžas gar vēstures apvāršņiem, visur sēdams naida, varmācības atriebības un nāves biedus.

Mēs šodien nevaram nolikt uz varoņu kapiem ziedus. Bet mēs varam tos segt ar savas pateicības un savas mīlestības svārkiem.

Zēna gados, kad mācījos Rīgas pilsētas pirmajā ģimnazijā, tur bija ķīmijas skolotājs, ko mēs ieskaitījām par lielu īpatni, savādnieku.

Viņš bija maiga, jūtīga rakstura cilvēks. Un mēs domājām, ka tā ir sentimentālitātes, vājuma pazīme. Bet tad mēs dabūjām zināt, ka šis mūsu audzinātājs 1919. gadā visu nakti pavadījis Brāļu kapos, ar saviem svārkiem sedzot kādu svaigu kapa kopiņu, zem kuŗas smiltīm guldīts mūsu skolas audzēknis, kuŗš brīvprātīgi iestājies neatkarīgās Latvijas armijā, un kritis pie Daugavas tiltiem — cīņā pret bermontiešiem.

Ar saviem svārkiem mūsu audzinātājs mīlestībā bija grībējis sildīt to, ko — sedza kapu vēsā smilts!

Ir cilvēki, kas arī tagad domā, ka mēs esam vecmodīgi un sentimentāli, vēl svešumā un pēc daudziem gadiem atceroties lielās cīņas un lielās cīņās kritušos.. jāceļot pat pieminekļus tiem, kas no cīņas lauka nav pārnākuši...

Bet bez šīs sentimentālitātes tauta paliktu bez vēstures un bez varoņiem. Bez šīs „sentimentālitātes" mēs kļūtu līdzīgi tiem, kuŗu patriotisms norobežojas ar jostas vietu. Tāpēc — nealmirsīsim savus varoņus!.. Sildīsim viņu kapu kopiņas ar savu mīlestību un savu pateicību, ko mūsu domas nes pāri jūrām un daudzu zemju robežām. Atcerēsimies „iepriekšējās dienas, kuŗās mēs esam izcietuši smagu ciešanu cīņu". „Un — neatmetīsim savas cerības drosmi — jo tai ir liela alga." (Vēst. ebr. 10 35.)

Cerība un drosme dod cilvēkam spēku dzīvot — un let pretī nākotnei. Cerība un cerībā iesakņotā drosme cilvēkam ļauj raudzīties pāri ikdienas šaurām aprisēm, vērot nākotnes zīmes un notikumus, un atskārstot, kā par spīti noliegšanai, zaimiem un izsmieklam — Dievs tomēr nepieļauj patiesībai satrūdēt melos, Dievs tomēr valda un vada un veido cilvēces likteņus tā, lai neviens nevarētu ilgstoši dzīvot bez viņa baušļiem un likumiem. Dievs satriec un rada, Dievs pazudina un pazemo. Dievs nepieļauj nevienam kokam ieaugt debesīs. Un Dieva vētras modina tos, kas omulīgā pašapmierinātībā un trulā vienaldzībā domā, ka viņu stāvoklis ir privilēģēts, ka viņu rītdiena ir nodrošināta.

Un lielie lūzumi, un lielās sociālās pārmaiņas un katastrofas pieminekļi cilvēci tikai tāpēc, ka tādā veidā Dievs cenšas dziedināt cilvēces aklās acis.

Kopš tās dienas, kad Dieva Dēls mira pie krusta Golgātā, Dievs cilvēces likteni ir apzīmogojis ar krusta zīmi. Viss, kas ir cēls, skaists, patiess, visas garīgās vērtības, kas cilvēcei dotas, visi cēlie ideāli — tie visi ir apzīmogoti ar krusta zīmi. Krusts mirgo brīvības vainagā, un krusts ir jānes tiem, kas, sevi aizliedzot, grib noņemt apspiestiem kalpības važas.

Krusts ir saskatāms visos tautas pergamentos un kodekos, kas vēlējušies atvieglināt mazā cilvēka dzīvi; kas skubinājuši pasniegt izsalkušajam gabalu maizes, aizstāvēt apspiestos un taisnības dēļ vajātos. Krusts ir cilvēces brīvības, demokratijas, kultūras un civilizācijas likteņa zīme.

Un, varbūt, ka arī mūsu tautā tagad nes fiziskas un garīgas kalpības važas, tāpēc, ka tik daudzi to bija aizmirsuši.

Bet nezaudēsim savas cerības drosmi! Jo tā ir liela alga. Dievs neļaujas apsmieties! Un kas ar Dievu ir cīnījies, tas var pazaudēt vairākas kaujas, bet tanī viņš tomēr paliks uzvarētājs. Tāpēc lai arī šī junda mūs stiprina ticībā. Lai arī šajā brīdī ar savām domām un savas mīlestības svārkiem sedzot par tēvzemes brīvību kritušo karaviru kapu kopiņas, mēs krājam savās dvēselēs spēku rītdienai, apņemšanos katrā cīņā stāvēt Dieva pusē — un, sargājot Kristus mums dotās garīgās vērtības, ar krusta zīmi jauno ar lāpu uzvarēt.

Pēdējais svētceļojums pie pulkveža Kalpaka kapa

„Ir tēvu zemē vietas, kur soļi kļūst kļūst." Tādas vietas mūsu dzimtenē ir kapi, kur atdusas mūsu dārgie aizgājēji un latviešu tautas varoņi - karavīri, kas savu dzīvību atdevuši par savas valsts un tautas brīvību.

Šādas svētnīcas bija Brāļu kapi Rīgā un arī Meirānu pagasta Visagala kapi, kur mūžīgo mieru atradīs mūsu dižākais karavīrs — Latvijas armijas pirmais virspavēlnieks, pulkvedis Oskars Kalpaks. Viņa atdusas vieta bija un, droši vien, ir arī tagad, viena no latviešu tautas svētceļojuma vietām. Latvijas brīvības laikā, kaut gan pirmajos gados bija neērta satiksme, tur cauru gadu klusinātiem sōļiem un dziļā godbijībā no visām Latvijas malām ieradās svētceļotāji, lai zemu liektu galvu pie lielā brīvības cīnītāja kapa kopas.

Tur skolotāji saviem audzēkņiem stāstīja par pulkveža lielo tēvzemes mīlestību, par viņa varonību un lielo ticības spēku, no kuŗa dzima brīnums — brīva Latvijas valsts. Tur tēvi un mātes veda savus bērnus un tiem stāstīja par ganu zēnu no Liepsalu mājas, kas kļuvis par Latvijas armijas virspavēlnieku un kas ar mazu uzticīgu karaviru pulciņu stājies pretim milzīgam ienaidnieka pārspēkam un to uzvarējis.

Ar kādu aizrautību šie latviešu jaunieši klausījās savu skolotāju un vecāku stāstos par lielo karavīru un cik daudz jau ar pirmo svētnīcas apmeklējumu savās jaunās sirsnīnās ieslēdza apņemšanos un solījumu mīlēt savu dzimteni, cīnīties par tās brīvību, ja vajadzīgs, ziedot savu dzīvību. Ne jau viens vien no tiem karavīriem, kuŗi savu dzīvību upurēja 2. pasaules kaŗa laikā latviešu leģionā, jau sādu svētu apņemšanos nesot savas tautas labā vissmagākos upurus, bija savās sirdīs ieslēguši, galvas liecot pie pulkveža Kalpaka kapa.

Pulkveža Kalpaka kaps ir bijis arī spēka avots latviešu tautai tās visgrūtākajos brīžos. Zinu, ka pie tā komūnistu baigajā gadā slepeni ieradās izmisuši cilvēki, ne tikai no tuvākās apkārtnes vien. Tie ceļos nokrituši pie kapa kopas izlūdzās spēku cīnai pret briesmīgo okupācijas varu. Svētnīcu tie atstāja stiprināti.

Meirānieši bija pamatoti lepni uz to, ka no viņu pagasta cēlies dižais dēls Oskars Kalpaks, un lepna bija arī visa latviešu tauta. Pateicībā pagastā pacēlās jauns stalts skolas nams, pagasta nams, skaists tilts pār Aiviekstu un skaista stacijas ēka pie Madonas - Lubānas dzelzceļa. Visas šīs celtnes nesa pulkveža Kalpaka vārdu.

Latvijas brīvības laikā pie pulkveža Kalpaka kapa katru gadu 5. martā ieradās Madonas apriņķa un pilsētas iestāžu, pagasta pašvaldību, organizāciju un skolu delegācijas ar vainagiem. Tur notika svētbrīži, bet telpās pieminas akti.

Tāpat tas bija rāču okupācijas laikā, jo vācieši nekādus iebildumus necēla.

Pēdējais šāds lielāks svētceļojums notika 6. martā 1944. gadā, kad pulkveža atdusas vietas tuvumā jau darbojās komūnistu banditi, aplaupīdami un slepkavodami mierīgos iedzīvotājus.

Minētajā dienā, tāpat kā pagrasti, pie pulkveža kapa pulcējās Madonas apriņķa un pilsētas iestāžu, pagastu, organizāciju un skolu pārstāvji ar vainagiem, kuŗus rotāja lentes nacionāla karoga krāsās. Delegāciju ar vainagu bija sūtījis arī leģiona ģenerālinspektors R. Bangerskis. Svētnīcā pulcējās pagasta un apkārtnes iedzīvotāji. Vainagus noliekot, tika teiktas ļoti izjustas patriotiskas runas, un no tām izskanēja solījumi nekad nebeigt cīņu pret briesmīgāko ienaidnieku — komūnismu.

Vakarā notika plašs piemiņas akts Meirānu pulkv. Kalpaka pamatskolā.

Neviens vācietis piemiņas aktā nepiedalījās, jo viņi nebija aicināti. Publicista Z. Unama grāmatā „Dzīvā Latvija" teikto par pulkveža Kalpaka piemiņas svinībām 1944. gadā, kad to sarīkošanai bijušas ārkārtīgas grūtības un visas runas bijušas iepriekš jāiesniedz cenzēšanai, nevar attiecināt uz Meirāniem.

Tas bija pēdējais plašākais svētceļojums pie pulkveža Kalpaka kapa.

Pēc tam vēl daudzi latvieši atsevišķi ir nostājušies pie pulkveža Kalpaka kapa, lai gūtu stiprinājumu grūtos brīžos. 1944. gada vasarā atvadījās arī latviešu leģiona karavīri, atstādami aiz sevis Aiviekstes krastus un pulkveža atdusas vietu.

Šogad lielā latviešu brīvības cīnītāja nāves dienā lai uz brīdi gara nostājamies pie viņa kapa un lai savās pārdomās apsveram, vai mēs arī šodien esam viņa gara un ticības nesēji. Un jūs, latviešu jaunās audzes cīnītāji, vai jūs savās sirdīs nesat nesatricināmu ticību kādreiz ierasties Visagala svētnīcā un ziņot pulkvedim, ka Latvija ir atkal brīva! Pulkvedis jūs gaida!

J. P.

AMERIKA DOD, BET KRIEVI TIKAI NEM

ASV laikrakstā Northwest Journal iespiesta neparasti valdzirdīga intervija ar kādu jaunu amerikāni, kas, izrādās, nejūtamo par padomju paradīzes dzīves apstākļiem. IBM inženieris Jorgens Brikss, ko ASV valdība līdz ar citiem tehniķiem nosūtīja uz Padomju Savienību „technikas informācijas apmaiņas" ietvaros pēc 6 mēnešu darbošanās Ļeningradā, Kijevā un Maskavā, sausi konstatē, ka „Padomju Savienība nepavisam nav strādnieku paradīze". Dzīves apstākļi tur esot neticami slikti, pārtika trūcīga un pirmās nepieciešamības preces vispār ļoti grūti dabūjamas. Brikss, kopā ar 15 amerikāņu kolēģēm vispirms nometināts kādā Ļeningradas viesnīcā, „tumšā un trūcīgā vietā, bez privātām vannas istabām", kuŗā parasti apmetušies krievi, jo tūristiem rezervētas modernākas viesnīcas. Pilsētas architektūra jaunajam amerikānim šķiusi deprimējoši vienmuļa, bet baznīcas labi uzturētas, tomēr valdība darot visu, lai pilsoņus no baznīcu apmeklēšanas visādiem līdzekļiem atturētu.

Pieradis pie bekona, olām un grauzdētas baltmaizes, plena un augļu sulām, Brikss ik dienas atkārtojošās desas, rupjmaizes, skāba krējuma un siera brokastīs atzinis par „nebaudāmām" un rakstījis vecākiem, lai tie sūta viņam CARE pārtikas sainīšus.

Dzīves standarts Padomijā joti zems, izsakās B., bet redzami daži neparasti technoloģijas sasniegumi, kas ASV nav izplatīti.

Kijevā amerikāņu technisko sasniegumu izstādei bijis sevišķi daudz apmeklētāju; padomju techniķi nerimtīgi interesējušies par techniskiem datiem, fotografējuši un nozīmējuši amerikāņu ražoto kompūteru vadu sistēmas diagrammas. Bet kad amerikāņi savukārt vēlēdamies iegūt informāciju par technikas sasniegumiem Pād. Savienībā, apmeklējuši Kijevas Cybernetics institūtu, viņus gan nebeidzami iztaujāja, bet bijis jāatgriežas institūtu neapskatījušiem. Citreiz amerikāņi vēlējušies iepazīties ar produkcijas norisi Kijevas kompūteru fabrikā. Krievi ar atļaujas piešķiršanu vilcinājušies, līdz amerikāņiem pienācis brīdis doties uz Maskavu.

„Ar krieviem mums nekāda technikas sasniegumu apmaiņa neiznāk," Brikss vīlies stāsta, „mēs gan dodam, bet viņi tikai ņem."

Amerikāņu delegācijas viesošanās laikā notikusi arī valdības maiņa Kremlī. Pilsoņi par pārmaiņām neesot izrādījuši nekādas jūtas. „Vienu dienu viņi karogoja pilsētu un rotāja to Chruščeva attēliem, bet jau nākošajā viss tika noņemts — bez jebkādiem komentāriem."

Maskavā amerikāņiem neesot bijis saskares ar krievu tautu, bet tad jau arī dzīve Padomijā „bet nejūtu vēlēšanos tur atgriezties."

OKUPĒTĀ LATVIJA ATPALIKUSI VALSTS

Lauksaimniecībā visi rādītāji zemāki nekā pirmsokupācijas laikā

Cīņa 2. februāŗa numurā ziņo par 1964. g. valsts plāna izpildi okupētajā Latvijā. Teikts, ka bruto produkcija rūpniecībā veikta par 105 proc. Pie šī ziņojuma jāatceras tās ziņas, ko sniedza mēnešraksts Padomju Latvijas Komūnists, ka plānu veikšanā ir augsts brāķu procents, ka no ražojumiem tikai 40 proc. ir labi, vai vietējam mērogam pieņemami 65 proc. Tā ziņojums par rūpniecības plānu veikšanu ir būtībā pamatīgs blefs. Ziņojumā norādīts, ka lauksaimniecībā pērn ievākts mazāk siena nekā sliktajā 1963. gadā. Piena un gaļas plāni pagājušajā gadā neesot veikti, gaļas pat ražots mazāk nekā 1063. g. Ziņojumā norādīts, ka 1964. g. Latvijā bijuši 998.000 liellopi, no tiem govis 574.000. Salīdzinājumā ar 1963. gadu liellopu skaits palielinājies par 78.000 galvu.

Nominētā govju skaita kolchozos, sovchozos un citās valsts saimniecībās bijušas 343.000, bet pārējās privātajā sektorā.

Cūku skaits pērn bijis 768.000, no tām kolchozos, sovchozos un citās valsts saimniecībās 484.000, pārējās privātajā sektorā. Gada laikā cūku skaits esot pieaudzis par 78.000.

Aitu kolchozos, sovchozos un citās valsts saimniecībās bijis 67.000, bet visā okupētajā Latvijā kopā ar privāto sektoru 347.000. Gada laikā aitu skaits pieaudzis par 6000 galvām.

Latvijā 1939. g. bija: 1.271.800 govis, 1.468.700 aitas un 889.800 cūkas. Šīs uzskaitījums parāda, ka Latvijas okupācijas režīms nav spējis sasniegt pirmsokupācijas rādītājus, kaut propaganda bazūnē par milzīgām cūku fabrikām, par pirmsokupācijas laiku pārsniegšanu. Piensaimniecībā izslaukumi, salīdzinājumā ar pirmsokupācijas laiku, ir daudz mazāki, tā kā atkritums lopkopībā ir milzīgs.

Ziņojumā norādīts, ka visu lauksaimniecības kultūru sējas platība pērn bijusi 1;6 milj. hektāru, no tiem graudaugu — 655.000 ha. Latvijā 1940. gadā ar labību bija apsēti 1.155.300 ha. Arī šis salīdzinājums ar okupācijas režīmam ir ārkārtīgi nelabvēlīgs.

MŪSU LAIKRAKSTA
atsevišķi
numuri dabūjami
Toronto latviešu
veikalos.
Pieprasiet bezmaksas
paraugnumurus —
TEL.: 921—7121

Noziedzību zenītā

Nevienam, izņemot pašu ČEKU, nav zināmi tie miljoni nevainīgo cilvēku, kas nošauti, mocīti un aizgājuši bojā padomju varas pastāvēšanas laikā. Tāpat nezina slēpj to nelaimīgo upuru skaitu, kas faktiski ir bijuši atklāti padomju varas ienaidnieki un izrādījuši tai acīmredzamu pretestību. Kaut arī to visu ievērojot, aplēsumi ir visai tuvi faktiskajiem, ja kaut cik izseko lielajiem „tīrīšanas gadiem", kas viens aiz otra vēlās pāri šai upurus alkstošajai padomju impērijai. Ja ņēsam, ka līdz 2. pasaules kaŗa sākumam padomju varai par upuri krituši pāri par 30 miljonu cilvēku, ieskaitot tajos Ukrainā badā nomērdētos iedzīvotājus, tad uz šodienu, kad padomju vara ir okupējusi vai aneksējusi daudzas brīvas valstis Eiropā, šis miljonu skaits ir vēl krietni augstāks.

Lai nekaitinātu savu kādreizējo sabiedroto un ar to „sadzīvotu", rietumu lielvalstis nerunā par šiem upuriem, bet gan tās nerimstas brīvajai pasaulei atgādināt nacionālsocialistiskās Vācijas grēkus. Neviens nespēj tos noliegt, ar līdzīgām šausmām, kā tas risinājies visā padomju varas pastāvēšanas laikā, tāpat neviens upuris nav attaisnojams, kas dzimis nevainīgu dzīvību iznīcināšanā. Ka slepkavošanas kāre bija pārsniegusi ārprāta robežas abās pretēju ideoloģiju valstīs, par to šodien nevienam nav šaubu. Taču, v. ioties ar objektivitātes viedok', jāanalizē, jāsoda un jāizvērtē abas puses.

Arī trīs Baltijas valstis cieta divu okupācijas varu laikā, kaut vislielākos cilvēku zaudējumus tām sagādāja sarkanais terrors. Tūkstošiem cilvēku apšāva šo valstu territorijās, piedēvējot tiem izdomātu pretestību komūnismam, bet neskaitāmi tūkstoši desmiti bija spiesti atrauties no savas tēvu zemes un nogrimt

viņiem bijuši „līdz kaklam". —„Priecājos, ka man tika dota šī izdevība iegūt interesantu piedzi," Brikss nobeidz interviju, mocības padomju valsts ziemeļos, kur tos, ar maz izņēmumiem, pieveica slimības, bads un necilvēcīgi dzīves apstākļi. Daļu, pie tam pavisam nelielu, salīdzinot ar masveidīgi apcietinātiem, jau pirms dažiem gadiem komūnisti sāka atbrīvot, slimības vai labas uzvešanās dēļ. Bet tie ir kropļi, līdz nāvei samocīti, kas atgriežas dzimtenē, lai vēl tikai īsu laiku būtu dzīvajo vidū. Tā padomju apzēlošana visiem nākusi par vēlu.

Taču kaut ko briesmīgāku par mokām un briesmām šie pārnācēji pārnes no vergu nometnēm. Tā ir informācija par dzīves un darba apstākļiem šais cilvēku mocītavās, kas pārsniedz katru iedomu un saprāta robežas, Grūti vispār iedomāties, kā cilvēki var pārciest šīs mocības, izturēt un pārnākt. Protams, tādu nav daudz.

Bet ir kaut kas vairāk par to, ko šie samocītie paņem līdzi, atbrīvoti no ieslodzījuma. Tie ir pierādījumi tam, ka padomju vara savā laikā, izdarot apcietināšanas un piespriežot sodus, ir vērsusies pret nevainīgiem cilvēkiem. Tas nav tikai atlaisto apliecinājums, bet pati ČEKA atzīstas savos pārkāpumos un necilvēcībās, ar cinismu liecinādama, ka daudzi, kas apcietināti vai nošauti, ir nevainīgi upuri. Tā kāda tautiete ar viru apcietināti un Sibirijas vergu nometnē pavadījusi 18 gadus. Virs nošauts, kad viņa atgriezusies Rīgā, viņa saņēmusi no čekas rehabilitācijas apliecību par sevi un savu nošauto vīru, ka viņi abi nevainīgi cietuši! Prāts un domas sastingst par šādu padomju cinismu un „atvainošanos" par nevainīgi notiesātiem resp. nogalinātiem. Vai vispār varam vēl kaut ko velnišķāku iedomāties?

Padomju varas izrīcība ir tik sātaniski jauna un zemiska, ka to nevaram salīdzināt ne ar vienu vēsturisku inkviziciju, kādas vēlušās pāri gan civilizētām, gan mežoņu zemēm un tautām cilvēces vēsturē.

Šī atbrīvotā un 18 gadus mocītā tautiete ar savu nevainīgi nošauto vīru un pēdām arī apgāž visus čekista Serova un viņam pakļauto rokas puišu pavēles un rīkojumus 1941. gada izsūtīšanas akcijā, ka no Baltijas valstīm tiek izsūtīti pretpadomju elementi resp. cilvēki ar pierādītām vainām. Tie gan bija nevainīgi cilvēki, kuŗus kustoniskā veidā sadzina vagonos, lai tad novestu uz Staļina, vēlāk Chruščeva ierīkotām spīdzinātavām, kuŗas vēl šodien nav likvidētas.

Mēs svešumā un mūsu brāļi un māsas dzimtenē ar prieku satveram katru, kam izdevies izkļūt no sarkano paradīzes mocītavām, kaut šiem laimīgajiem palicis tikai īss laiks šīs saules dzīvei. Tie ir dzīvie lieciniekl par varu, kas ar viltu un spēku laužas pasaulē, lai iedēstītu savas idejas un „labākas" pasaules kārtību, kur samīda tiesības, iznīcina brīvību un kur cilvēka dzīvībai nav nedz vērtības, nedz drošības.

P. Grods

LATVIEŠI TREJDEVIŅAS ZEMĒS

DV Saules nodaļas rīkoto Draudzīgā aicinājuma 30 gadu atceri ievadīja nodaļas valdes locekļa V. Veilanda referāts par mūsu pēdējā valsts un ministru prezidenta. Dr. K. Ulmaņa darbu un viņa draudzīgo aicinājumu.

Referātam sekoja I. Indriksones izvēlētā un atskaņotā latviešu skaņu plašu mūzika. Nodaļas valdes loceklis Z. Indriksons sarīkojuma telpās bija iekārtojis latviešu grāmatu skati. Bija ieradies pulciņš tautiešu, kam vēl interese par mūsu gara pasauli, un kuŗi — kā to noslēguma vārdos uzsvēra nodaļas valdes priekšsēdis Dr. J. Platais — tic mūsu pēdējā valsts prezidenta vārdiem, ka Latvija pastāvēs tik ilgi, kamēr tā būs pār mums, ap mums un mūsos. Un svešumā mēs Latviju varam vienīgi saglabāt mūsos.

Neuštates DV nodaļas gada sapulcē, ko vadīja dipl. agr. J. Daģis un protokolēja žanis Krūmiņš, pagājušā gada darbību biedri vienbalsīgi akceptēja un valdei izteica pateicību par aktīvo darbu. Valdē ievēlēja: A. Pētersonu (priekšsēdis), A. Tomiņu, Ž. Krūmiņu, J. Krūzbergu un B. Johansoni, bet revizijas komisijā: Jāni Daģi (priekšsēdis), Jāni Klūgu un Jāni Krimu. Par delegātu DV konferencei ievēlēja A. Pētersonu.

Ⓞ DV Vircburgas nodaļa savā gada sapulcē ievēlēja jaunu valdi un revizijas komisiju. Valdes sastāvs: priekšsēdis E. Vaļuks, sekretārs E. Balcers, kasieris A. Bullītis, biedrzinis J. Brīvnieks un priekšsēža atvietotāja un bibliotēkas pārzine A. Briede. Revizijas komisijā: priekšsēdis L. Alberings, sekretārs U. Bērziņš, loc. V. Matuševics.

Ⓞ Oldenburgā 2. februārī miris kaŗa invalids Arnolds Petrovičs. Nelaikus dzimis 1911. g. 8. janvārī Rīgā. Petrovičam brīvajā pasaulē nebija, izņemot tuvinieka, jo sieva un bērni palikuši Latvijā. Viņu apbedīja Oldenburgas—Ohmstedes kapos.

Ⓞ Neuštates DV nodaļas ilggadīgais valdes loceklis un šacha sekcijas vadītājs Jūlijs Ingists 9. februārī aizgāja mūžībā. Pēdējā dusā viņu izvadīja 12. februārī Neuštates latviešu kapu nodalījumā. Ingists bija dzimis 1911. g. 23. oktobrī Strenčos. Līdz Otram pasaules kaŗam Ingists bija aktīvs salbiedrisks darbinieks Trikātes pagastā, kur piedalījās dažādās kultūrāla rakstura biedrībās, vadot tur drāmatiskās kopas un pats līdzi tālojot iopietnas lomas. Cīņas latviešu leģiona rindās Ingista veselību bija tik tālu skārušas, ka pēc kaŗa beigām ilgāku laiku viņš ārstējās dažādās slimnīcās. Smagā slimība pēdīgi kļuva uzvarētāja un Neuštates latviešu saime ar to zaudēja aktīvu sabiedrisku darbinieku. Nelaikis atstāj dzīvesbiedreni — vācieti, bet okupētajā Latvijā tuvus piederīgos.

RAKSTIET DEKOLONIZĀCIJAS KOMITEJAI

Pie Apvienotām Nācijām darbojas speciāla komiteja 24 locekļu sastāvā, kuŗas uzdevums ir atbalstīt līdzšinējās kolonijas viņu centienos pēc pašnoteikšanās. Ņemot vērā, ka lielākā daļa koloniju jau ieguvušas brīvību un neatkarību, arvien biežāk pacelas balsis, kāpēc šī komiteja klusē par Baltijas valstīm, kas kļuvušas par Padomju Savienības kolonijām.

Nesen minētai komitejai plašu memorandu iesniedza Cilvēka tiesību starptautiskā līga, ar lūgumu uzņemt Baltijas problēmu komitejas darba kārtībā. Ar līdzīgu ierosinājumu šī, tā saucamā dekolonizācijas komiteja saņēmusi vairākas vēstules gan no organizācijām, gan privātām personām. Sevišķu interesi šajā jautājumā parādījuši lietuvieši.

Par to derētu painteresēties arī mums. Vēstules var rakstīt uz šādu adresi: His Excellency Sori Coulibaly, Chairman of the Special Committee of 24, United Nations, New York, N. Y., U. S. A.

GAMBIJA IEGŪST NEATKARĪBU

Kādreizējā Kurzemes kolonija Gambija, Rietumafrikā, 18. februārī kļuva neatkarīga valsts. Tā ir 36. valsts Afrikā, kas ieguvusi neatkarību. Tā arī ir mazākā un nabadzīgākā no visām Afrikas valstīm. Gambijas platība ir 20.000 kv. km. Tās territorija stiepjas apm. 40 km platumā un 450 km garumā gar Gambijas upi. Gambijā ir apm. 300.000 iedzīvotāju. Vienīgā eksportprece ir zemes rieksti.

Jaunās valsts trūcīgie apstākļi tai nelauj turēt savu armiju. Tā nespēj sabalansēt savu budžetu un ir atkarīga no Anglijas un Amerikas pabalstiem. 18. februāŗa naktī Anglijas karalienes pārstāvju, Kentas hercogu pāra klātienē svinīgā ceremonijā nolaida angļu karogu un tā vietā uzvilka zili-zaļi-sarkano Gambijas karogu.

Gambija bija Kurzemes hercogvalsts kolonija no 1651. līdz 1664. g., kad to iekaroja angļi. Kurzemes tirdzniecības kuģi vēl turpināja apmeklēt Gambiju līdz 1692. gadam.

Rosīgs

HAMBURGAS LATVIEŠU KO RIM
ŠANA

Aizvadītais gads Hamburgas latviešu biedrības korim un tautisko deju kopai Sudmaliņas ir bijis rosīgs un dziedāts un dejots tika dažādās Vācijas malās. Mūsu tautasdziesmas skaņojušas dažādos latviešu, kā arī daudzos vācu sarīkojumos, un krāšņie tautas tērpi arvien ir to apbrīnotājiem atgādinājuši, ka šo tērpu valkātāji nāk no zemes kuŗa pašreiz ir nebrīva, bet nebeidz ticēt jaunam brīvības rītam.

Protams, daudz pašaizliedzīga darba un laika kā dziesmu tā deju iestudēšana prasa ne vien no koristiem un dejotājiem, bet jo sevišķi arī no šo ansambļu vadītājiem — diriģenta A. Cipuļa un Sudmaliņu vadītājas A. Jageres.

Arī iesāktais gads soļās būt tikpat bagāts sarīkojumiem. Draudzīgā aicinājuma atceres sarīkojumos kopā ar Hanoveras un Oldenburgas koriem Hamburgas koris un dejotāji viesojās: 30. janvārī veco jaužu mītnē Delmenhorstā, bet 31. janvārī Oldenburgā. Austrumprūšu kori un Sudmaliņas ielūdza 26.

Latviešu sestdienas skola Toronto veic mācību dienas darba cēlienu skolas

JĀNIS SARMA

(35. turpinājums)

Taču tā Joabs runāja allaž, ja eās uz kādu nopietnu lietu. Nezin va atļāvis tik patvarīgu rīcību pret sev bet ar Joābu tas bija citādi, un Ado pakļauties vecā virsnieka rīcībai. Viņš Joabs, ja ko darīja, tad tam arvien Un tas arī atklājās, tikko Joabs sāk

—Vai nav tā, Adonja, ka labāk solīt un nedarīt, jo tos, kas sola, bet netur, sauc par meļiem. Un tie Dievu neatradīs. Un vai tu man neesi solījis ješuruna kungs un ķēniņš? Kādēļ tad vas namā, kur pulcējušies vīna un c rienu baudītāji, lai priecātos par neš meitu izdarībām, ar ko tās saista vīrus spēku!—

Adonja dzirdēja Joaba vārdus i un tie skāra tikai viņa ausis. Savās arvienu bija Abijas Aruca meitas na tikai Abišagu.

Gara KULTŪRA

Rosīgs koris un deju kopa

HAMBURGAS LATVIEŠU KORIM UN DEJOTĀJIEM PAREDZĒTAS VAIRĀKAS UZSTĀŠANĀS VĀCU PUBLIKAI.

Aizvadītais gads Hamburgas latviešu biedrības korim un tautisko deju kopai Sudmaliņas ir bijis rosīgs un dziedāta un dejots tika dažādās Vācijas malās. Mūsu tautasdziesmas skanējušas dažādos latviešu, kā arī daudzos vācu sarīkojumos, un krāšņie tautas tērpi arvien ir to apbrīnotājiem atgādinājuši, ka šo tērpu valkātāji nāk no zemes kuŗa pašreiz ir nebrīva, bet nebeidz ticēt jaunam brīvības rītam.

Protams, dauds pašaizliedzīga darba un laika kā dziesmu tā deju iestudēšana prasa ne vien no koristiem un dejotājiem, bet jo sevišķi arī no šo ansambļu vadītājiem — diriģenta A. Cipuļa un Sudmaliņu vadītājas A. Jageres.

Arī iesāktais gads solās būt tikpat bagāts sarīkojumiem. Draudzīgā aicinājuma atceres sarīkojumos kopā ar Hanoveras un Oldenburgas koriem Hamburgas koris un dejotāji viesojās: 30. janvārī veco laužu mītnē Delmenhorstā, bet 31. janvārī Oldenburgā. Austrumprūši koris un Sudmaliņas ielūdza 26. februārī Lībekā sniegt pilnu programmu, bet Raceburgas apvienotā bēgļu savienība savukārt vēlas redzēt hamburgiešus savā sarīkojumā 6. martā.

Kā zināms, vācu bēgļu organizācijas šo gadu apzīmējušas par cilvēku tiesību gadu. Sevišķi plašs sarīkojums solās izvērsties Ļaboe pie Ķiles, kur vietējās vācu bēgļu organizācijas marta mēnesī paredzējušas ar sevišķu uzsvaru atzīmēt šo cilvēku tiesību gadu. Pie tam nav paredzēts sarīkojuma viduspunktā izvirzīt vienīgi vācu bēgļu likteni, bet gan visus tos notikumus lielajā satricinājuma joslā, kuŗa stiepjas no Somijas apkārt visai Pad. Savienībai un kuŗā miljoniem cilvēku ir palikuši bez dzimtenes.

Saprotams, ka pēc daudzajiem un dažādajiem sarīkojumiem, kuŗi aizvadīti, korim un Sudmaliņām ir radušies savi labvēļi un draugi, tāpat arī koŗi ar kuŗiem pastāv sirsnīga draudzība. Tā nupat Lībekas vācu jauniešu koris (Der Chor der Singeleiter, Lübeck) pazīstamā koŗa diriģenta Lebrechta Klosa vadībā sūta korim sirsnīgus sveicienus no ASV.

CEĻOVA KIRSU DĀRZS STRATFORDĀ, ONT.

Sonedēļ sāk pārdot iecejas kartes festivāla sarīkojumiem.

Jūnija mēnesī Stratfordā, Ont., sāksies Šekspīra festivāla 13. sezona, kas šogad ilgs 16 nedēļas, līdz 2. oktobrim. No lugām šīs sezonas repertuārā uzņemtas Henrijs IV (1. daļa), Falstafs (Henrija IV 2. daļa), Julijs Cezars un M. Čechova Ķiršu dārzs. Pirmajai festivāla izrādei 14. jūnijā, plkst. 7.30 vakarā, paredzēts Henrijs IV. Nākošā vakarā, 15. jūnijā, uzvedīs Falstafu, 16. jūnijā — Juliju Cezaru. Ķiršu dārza pirmā izrāde 26. jūlijā. Pirmizrādes sākas plkst. 7.30, izrāžu atkārtojumi — 8.30 vakarā. Pēcpusdienas izrāžu laiks mainījies no plkst. 2.30 uz plkst. 2 pp.

Henriju IV tēlos Leo Čičeri, kas torontiešiem labā atmiņā ar Eduards Freimanis

LIKTENĪBA

Staros, kas ezerā slīka,
Redzēju ziedošu nakti:
Liepas pār pagalmu lika —
Pār kapiem, kas dienā bij rakti.

Klajumos dzirdēju nāvi,
Sīli vēl locījās liesmās.
Jutu: šai zemē tu stāvi,
Mans Dievs —
lai mēs pārāugtu briesmās.

☆

Kad apdzisīs pēdējās kaujas,
Dievs daiņodams Gaiziņā kāps;
Un atsauks pie Ventas
un Gaujas,
Ikvienu, kas dzīvības slāps.

Mums dievaiņu tumsa tad bālēs,
Lai pasaules gaismu vēl tvīkam.
Kā debesīs — tēvzemes tālēs
Ar mīļajām kāzas lai dzeŗam

pāvesta lomas smalko interpretāciju R. Hochhuta lugā The Deputy, kuŗu ar lieliem panākumiem nesen izrādīja Crest teātrī. Pārejo lugu galveno tēlotāju vārdi vēl netiek izpausti.

Prinča Hala lomai minētajā lugā saistīts Duglass Reins (Rain), vienīgais aktieris, kuŗš Stratfordas festivāla izrādēs piedalījies

(Nobeigums 7. lpp.)

Latviešu sestdienas skola Toronto veic nozīmīgu darbu mūsu jaunās paaudzes audzināšanā un saglabāšanā latvietībai. Katras mācību dienas darba cēlienu skolas saime sāk ar svētbrīdi. Uzņēmumā māc. Ad. Čops rīta lūgšanā ar skolas audzēkņiem.

LIELĀS KURZEMES TRAĢĒDIJAS PIRMAIS CĒLIENS

Valdemāra Kārkliņa romāna „Kurzeme" pirmā daļa. Grāmatu Draugs, 1934. g., 147 lpp. Harija Gricēviča vāks.

Ir pagājis tieši gads, kopš nolikta ievērojamā rakstnieka Valdemāra Kārkliņa spalva, apstājies raženais darbu devums ar vienu vai pat divām jaunām grāmatām gadā. Pagājušā gada — 1. janvārī Sēlemā, ASV Oregonas valsti mitējās pukstēt meistara sirds, kas līdz ar savu tautu spēja vienreizējī dziļi izjust tās ciešanas, likstas un iejusties apstākļu vidē vielas apdarē gan pagātnes, gan tagadnes problēmu risināšanā. Ar savu dziļo iejušanos notikumos un situāciju sarežģījumu tēlojumu rakstnieks aizrāva lasītājus.

Savā stilā reālists, bet sirdī un domāšanā Kārkliņš bija idealists un romantiķis.

Visumā, kā pats autors izteicies: „Domāju, ka dzenu pats savu vagu, lai cik līku." Par līku vagu dzīšanu gan te nevarētu būt runas, jo viņa dziļi patriotiski apgarotie darbi pauž skaidru laika un likteņu skatījumu, ievedot lasītāju dziļā pārdzīvojumā.

Kā viens no pēdējiem plaši iecerētiem darbiem. (tādu Kārkliņam palika vairāki), bija lielās Kurzemes traģēdijas attēlojums „Kurzeme", sākot ar likteņīgo stundu — kapitulācijas brīdi. Rakstnieks paguva tam uzrakstīt tikai pirmā sējuma daļu, kad nāve apturēja domu uzticēt papīram vienu no lielākām latviešu tautas traģēdijām literārā skatījumā. Bet arī tas, kas paveikts pirmajā daļā, paver plašu ieskatu tajā izmisuma brīdī, kad 1945. g. 8. maijā kāda karavīru grupa vai Līgatnes policijas bataljona atlikušās rotas daļa atkāpjoties sasniedz Kurzemi.

Līdz nāvei nogurušie karavīri nekā nezina par paziņoto kapitulāciju, tikai sāk to nojaust, kad kādās mājās viņus vairs neuzņem atpūtā. No vāciešiem viņi uzzina baigo vēsti, ka padošanās ir pēdējā divizijas pavēle. Vācieši ir uzposušies, salikuši ieročus pēc pavēles kaudzē un pacēluši baltus karogus. Viņu apnikušai karošanai un ar to saistītai nāvei un postam bija pienākušas beigas, kaut ne beigas viņu tālākām ciešanām vergu nometnēs, ko ne visi tajā brīdī nojauš. Spilgtāk to izjuta latviešu karavīri, un tas paralizēja viņu domāšanu, kam skaidras atbildes un atrisinājuma nemaz nebija. Tas bija brīdis, kad, autora vārdiem runājot, „sajūta pakrūtē kļuva smeldzīga, griezīga un garša mutē sāja."

Šajā satraukuma izmisīgajā brīdī, kad bezcerība, dzīves un dzīvības mazvērtība rēgojas viņu nojautā, virtuves strādniece Maruta rada jaunu dzīvību, dzemdējot meiteni un nosaucot to par Līgu — atvasinājumā no bataljona vārda.

Bet karavīriem jāizcīna lielākā cīņa, kādu jebkad viņi veikuši. Tā ir cīņa pašiem ar sevi, no kuŗas izšķiršanās atkarājas viņu pašu liktenis un dzīvība. Nebija jau atlikusi plaša izvēle. Atlika tikai iet mežā, bet kur viņi ņems municiju — bija karavīru bažas.

Ievainotais kapteinis Abrenietis pateicas padotajiem par dienestu un paziņo, ka līdz ar kapitulācijas pavēli viņš vairs nav viņu komandieris un jautā, ko karavīri domā darīt. Viru sejās nezinu, un izmisumā viņi drūzmējas ap savu komandieri. Divi izšķiras atgriezties mājās — turpat Kurzemē. Dzejnieks Ivars Vārpa dodas pie savas iecerētās līgavas Iecavā, nemaz nezinot, vai viņa vēl tur. Varbūt uz mājām būtu devušies arī citi, bet vārds mājas bija zaudējis savu vārda nozīmi. Mājas daudziem bija palikušas Latgalē vai Vidzemē, nodegušas vai tuksas no piederīgajiem. Daži aiziet uz meža ņemot līdz labākos ieročus un municiju.

Pienāk maza leģendārās 19. divizijas grupa, kas tikko izlīdinājusi sekojošo krievu rotu. Tie domā doties uz Ventspili un viņiem taisās līdz arī policijas bataljona vīru pārpalikums. Sadalot mantu un municiju, dodas ceļā 6 bijušie volchovieši un desmit Līgatnes bataljona vīru. Viņu mašīnā murgo smagi ievainotais Augusts Roga.

Ugāles mežā viņus naktī aiztur „Sarkanās bultas" partizāni. Stāvot rindā gar grāvja malu patšauteņu stobru priekšā, nāvei nolemtais leitnants Ēriks Arājs atsauc atmiņā savas rotas un karavīra gaitas.

No šī sasprindzinātā brīža notiek šaušanai nostādītos karavīrus izglābj „zaļie" latviešu partizāni,

Komponistam V. Dārziņam veltītajā koncertā 6. martā, plkst. 8.15 vak. Latviešu namā Toronto, dziedās baritons V. Ģedulis.

atstājot viņiem bagātīgu munīcijas devu, 16 karaviri tad turpina ceļu uz Ventspili.

Virsleitnants Gārnis domā, ka Latviju viņas likteņīgajā stundā nepametis viņu brīvās valstis. Tiešām tai brīdī varēja likties, ka latviešu tautu pie Baltijas jūras neaizmirsīs. Diemžēl, kā šajā posta un izmisuma brīdī, tā vēl arvien šobaltdien nepasniedzas neviena roka, lai Latviju izrautu no nelaimes.

Ventspili viņus aiztur krievi un pavēl iet uz komandantūru, bet nogādājuši uz slimnīcu ievainoto Auzānu, viņi dodas uz jūrmalu, un notālēm virsleitnants Gārnis kā dienu, tā nakti pacietīgi vēro jūru un gaida angļus vai zviedrus, kamēr viņa ciņu biedri guļ murgainu miegu, cīnoties ar bada rēgiem. Pamestie karavīri bija nolemti bojā ejai. Viņi staigāja pa pilsētu kā „bezgaisa, bezskaņu, bezjūtu telpā". Neviens viņiem neatvēra durvis, cilvēki slēpās aiz logu aizkariem, ieraudzījuši viņu uniformas, baidīdamies no nodevējiem un krieviem. Tikai virsleitnants pacietīgi vēro jūru... Kad no kāda latviešu pulkveža virsleitnants Gārnis uzzina, ka radio ārzemju ziņās ne ar vārdu nepiemin Latviju, virsnieks pagalmā nošaujas.

Karaviri izmisīgi staigā no mājas uz māju, lūdzot lāpstu, kapli, kādu naglu vai kādu dēļu gabalu, lai apglabātu savu iemīļoto cīņu biedru un komandieri, bet velti. Nelīdz viņu lūgšanas: mēs esam latviešu karaviri, gribam apglabāt savu biedru. Karaviri kārpa zemi, nagiem plēsdami velēnas, zinot, ka krievi atriebjas arī pie latviešu karavīru līķiem, tomēr rokām beŗi izrakt nespēj. Viņi var tikai ievīstīt līķi segās.

Ar šī karavīru iemīļotā virsnieka pašnāvību noslēdzas romāna pirmā daļa. Tad karavīri sastājas kolonnā un aiziet uz komandantūru padoties gūstā.

Šai vietā apstājas Valdemāra Kārkliņa spalva. Bet tie, darbi, ko talantīgais meistars ir paveicis, dzīvos mūsu tautai, tos ar interesi lasīs viņa kuplais cienītāju pulks un nākošās paaudzes, un viņa dziļie nacionālpolitiskie pārdzīvojumi būs par paraugu citiem latviešu autoriem. Lielais aizgājējs, tāpat kā nelaikā dzejniece Zinaīda Lazda, atzina, ka mums trimdā būtu vajadzīga kultūras politika ar ideju mērķtiecību, kas aizrautu jaunatni.

J. R.

Varbūt Jūsu bērni nemāk latviski un nekā nezina par savas tautas literatūru. Nopērciet viņiem prof. A. Rubuļa antoloģiju „Latvian Literature."

JĀNIS SARMA — SĀCEMAS KĒXIS

ROMĀNS

(35. turpinājums)

Taču tā Joabs runāja allaž, ja sakāmais attiecās uz kādu nopietnu lietu. Nezin vai Adonja būtu atļāvis tik patvarīgu rīcību pret sevi kādam citam, bet ar Joābu tas bija citādi, un Adonjam vajadzēja pakļauties vecā virsnieka rīcībai. Viņš saprata arī, ka Joabs, ja ko darīja, tad tam arvienu bija pamats. Un tas arī atklājās, tikko Joabs sāka runāt:

—Vai nav tā, Adonja, ka labāk ir nesolīt, nekā solīt un nedarīt, jo tos, kas sola, bet savus solījumus netur, sauc par melīem. Un tie Dieva acīs žēlastību neatradīs. Un vai tu man neesi solījis, ka gribi kļūt ješuruna kungs un ķēniņš? Kādēļ tad tu gāji šīs sievas namā, kur pulcējušies vīna un citu stipru dzērienu baudītāji, lai priecātos par nešķīstu sievu un meitu izdarībām, ar ko tās saista vīrus un atņem tiem spēku?—

Adonja dzirdēja Joaba vārdus it kā no tāluma un tie skāra tikai viņa ausis. Savās domās viņš vēl arvienu bija Abijas Aruca meitas namā un redzēja tikai Abišagu.

Bet Joabs turpināja:

—Kur dzer daudz vīna, runā daudz vārdu un priecājas ar sievām, kuŗu negantībai un nešķīstībai nav mēra, tur ir tikai niecība. Tāpēc skaties, ka tu neatļauj valu savām acīm, ausīm un arī mutei, ka tu neiekriti grēkā un tev nav jāsaka: es esmu pārskatījies! Jo, Kungu Kungs nežēlo pārsteidzīgos, tāpēc iznīcinās tavu roku darbu.—

Joabs kādus mirkļus klusēja, jo laikam domāja, ka Adonja gribēs sevi aizstāvēt un teiks, ka ir pārskatījies un iegājis Abijas Aruca meitas mājā nejauši. Joabam pat bija nojauta, ka tas tā tiešām varējis būt. Bet kad Adonja nekā neteica sev par labu, viņš nopūtās un turpināja:

— Neatdod sievām savu jaunības spēku, jo tās samaitā ķēniņiem viņu ceļu. Tām nav ne gudrības, ne žēlastības, ne goda. Izdarījušas savas negantības vai cūcības, tās apsēžas, paēd un noslaucījušas muti, saka: jā, ko tad nu es tik launu esmu izdarījusi? Un: lai cik kāda sieva ir skaista un gudra, bet ja tā nezin, kas ir gods, tad ir pielīdzināma gredzenam, kas ievērts cūkas purnā. Tā arī nekur nevar atrast mieru, jo tai deg kāju pēdas. Tāpēc viņa skraidā pa ielām un slaistās ap māju stūriem vai nepamanīs kādu, kam piekļerties un apmānīt to ar savu mīksto mēli un vārdu pulku. Un kad nu tā kādu dabūjusi savos valgos un tas iet viņai līdz, tad tas ir līdzīgs vērsim, ko ved pie kaušanas...—

Joabs runāja vēl ilgi, bet kad Adonja turpināja klusēt, arī Joaba vārdu plūdums izsika un viņš, nolēmis, ka ir Adonju pārliecinājis par sievišu nelietību, gāja gulēt. To pašu darīja arī Adonja, neizgērbies atlaidzamies savā guļasvietā. Joaba brīdinājumi nebija spējuši viņu pārliecināt, ka arī Abišaga Abijas meita būtu pieskaitāma tām nelietīgajām sievietēm, par kuŗām runāja Joabs. Skatīdamies plaši atvērtām acīm tumšā, Adonja redzēja tur veidojamies gaišu laukumu, bet tā vidū sārtā plīvurā ietērptu meiteni...

Otrā rītā skaitītāji atstāja Šunēmu, kaut gan Adonjam likās, ka darbs te vēl nebūtu īsti nobeigts. Bet visās lietās noteicējs bija Joabs, un tāpēc skaitītāju karavane, sasaipojusies un sakārtojusies pienāšīgā veidā, devās uz Hazoru, Naftalus zemē.

11

Gads Adlaja dēls pamodās rītā vēl pirms saules lēkta. Viņš izgāja laukā mazliet drebinādamies, jo augstienē bija no rītiem stipri vēss. Visapkārt par gabaliņu viena no otras redzēja izkaisītas neizskatīgas, no kaļķakmeņa plāksnēm un māla veidotas nelielas celtnes, visumā līdzīgas tai, no kuŗas bija iznācis Gads. Šajos ļoti pieticīgajos mājokļos, kuŗ bija tikai viena apdzīvojama telpa ar ugunskuru un akmins plāksņu grīdu, mājoja pravieši ar saviem mācekļiem. Viņi paši uzcēla šīs mītnes un uzturējās tur pa vienam un arī vairāki kopā. Nelieli iedobumi mūrī nedaudzo trauku un ēdamvielu uzglabāšanai un no asajām palmu lapām pītās segas, ko paklāja gulēšanai, bija vienīgās labierīcības telpās, jo tikai reti redzēja, ka ieeju aizsedza nenosakāmas krāsas drēbes gabals vai kazas āda.

Kad Gads iznāca savas mītnes priekšā, visa augstiene jau bija gaiša, bet lejā, pakājē, vēl valdīja pelēcīga krēsla, kuŗā varēja atšķirt gaišākus plankumus — Šechēmas mājas. Sakļāvušās nekārtīgi veidotā pudurī, ko apņēma mūris, tās veidoja nelielo pilsētu.

Gads vēroja pilsētu un Ebala un Garizima kalnu izciļņus aiz tās. Un tāpat kā citiem rītiem šo kalnu vientuļā noškirtība viņā izsauca kādu sajūtu, par kuŗu viņš nespēja izšķirties, vai tā ir apmierinājuma vai kādu slepenu baiļu sajūta. Viņš juta, ka ir viens kādas neizprotamas pasaules vidū, kas bija dīvainas dzīvības piesātināta un pilna varena spēka, kuŗa priekšā viņš juta sevi nevaŗīgu kā smilšu graudu.

Bija vēl par agru, lai viņš runātu parastos lūgsnas vārdus, tādēļ viņš atgriezās mītnē un, paņēmis palmu lapu segu, noklāja to ārā mītnes durvju priekšā, tad iznesis māla trauku ar ūdeni un apslapinājis pirkstus, viņš pieskārās ar tiem pierei. Ar to viņš bija sagatavojis sevi rīta lūgsnai. Izmantot lielāku vairumu ūdens nebija iespējams, jo tas bija jāuzsne stāvajā augstienē no ielejas, kur atradās avots.

Ievērojis, ka Ebala virsotne kļūst sārta, kas nozīmēja, ka pār horizontu drīz pacelsies saule, Gads sameklēja sienas iedobumā glabāto maisiņu ar Jehovas likuma amuletiem. Izņēmis no maisiņa divas mazas četrstūru tilpnes, kuŗās glabājās zināmo Mozus doto likumu noraksti uz kazas ādas, viņš vienu no tiem piestiprināja ar siksnu pie pieres, otru pie kreisās rokas locītavas. Tā sagatavojies rīta lūgsnai, viņš, tikko virs horizonta parādījās spožais saules loks, nometās uz palmu segas savas mītnes priekšā un, reizu reizēm pieskardamies ar pieri zemei, sāk murmināt lūgsnu.

(Turpinājums sekos)

Latvieši Kanadā

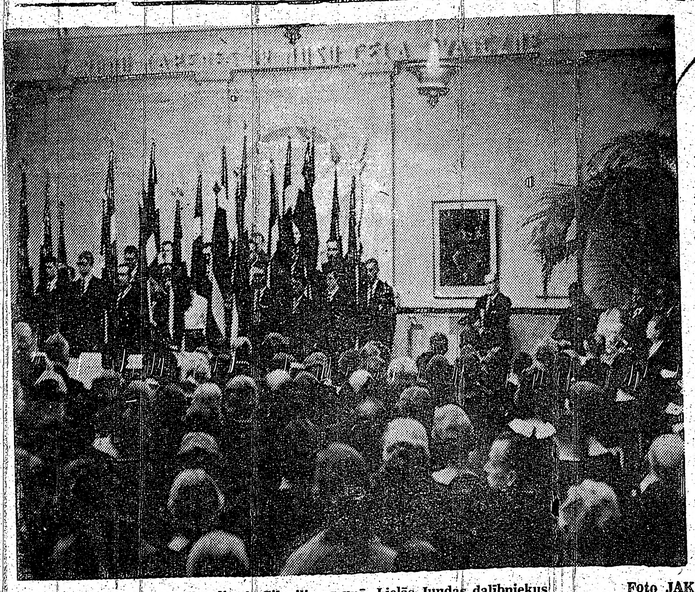

Virspulkvedis A. Silgailis uzrunā Lielās Jundas dalībniekus. Foto JAK

Uzticības apliecinājums tautai un tēvzemei

Lielā Junda, kas 27. februārī Latviešu namā Toronto bija pulcējusi tuvu pie 400 dalībnieku, izvērtās par izcilu sarīkojumu ar dziļi patriotisku nozīmi. Pacilātība bija vērojama visu sejās brīdī, kad skauti, gaidas, jaunatnes pulciņu un DV nodaļu pārstāvji sarīkojuma zālē ienesa Latvijas karogus. Zem Daugavas Vanagu emblēmas un sauksmes: Varoņu kapenes ir mūsu ceļa zvaigzne, 22 Latvijas karogi noliecās Lielās Jundas komandanta E. Robežgruntnieka aicinājumā vienoties kopīgi dziedātā DV himnā. Neaizmirstams bija brīdis, kad Lielās Jundas rīcības komitejas priekšsēdis E. Krūka nodeva visu Daugavas Vanagu svinīgo solījumu kalpot savai tautai un tēvzemes brīvībai.

Izraudzītos goda komitejas locekļus izsauca DVKV loceklis O. Ieviņš un aplausiem pavadīti Latvijas konsuls V. Tomsons, latviešu māte A. Andersone, veco strēlnieku pārstāvis P. Lukss, kalpakietis K. Tannis, LKOK virsltn. Lūsis, Latvijas armijas un leģiona virspulkvedis A. Silgailis, kara invalīds K. Riekstiņš, jaunatnes pārstāvis J. Dreifelds, Daugavas vanadžu ASV priekšniece V. Freija un ASV DV priekšnieks maj. V. Hazners ieņēma savas goda vietas.

Daugavas vanadžu veltījumu — Tonijas Krūkas dzejoli „Varoniem" skandēja Inta Purva, bet varoņu piemiņas svētrunu teica māc. A. Lūsis

Izskanot A. Jansona taures pauznes signālam, DV CV loceklis 'K. Purmals izsauca aizsaulē aizgājušos Latvijas brīvības cīnītājus. Par katru izsaukto DV KV loceklis A. Taube atbildēja: „Piepulcināts zvaigžņu pulkiem, — mūžīgā mierā."

J. Kalniņa Lielo Jundu dziedāja tenors P. Lielzuika, uz ērģelēm pavadot komponistam I. Saksam.

Daugavas Vanagu ziņojumu virspulkvedim A. Silgailim nodeva DVKV priekšsēdis R. Epneris:

„Virspulkveža kungs, Daugavas Vanagi Kanadā solās līdz galam palikt uzticīgi sarkanbaltsarkanajam karogam, dzimtajai zemei Latvijai un mūsu tautas brīvības ideāliem. Šajā Lielajā Jundā mēs stāvam gatavi nākotnes cīņām par nacionālo Latvijas valsti.

Virspulkveža kungs, mēs vienmēr kalposim Tēvzemei un Brīvībai."

Savā Lielās Jundas runā A. Silgailis pieskārās mūsu brīvības cīņu gaitām un to jēgai. (Runu sniedzam mūsu laikraksta lasītājiem atsevišķā rakstā.).

Patriotiskai noskaņai un pacilātībai piemērots bija arī Lielās Jundas koncerts, kuŗā latviešu komponistu darbus dziedāja tenors Pēteris Lielzuika un baritons Pēteris Geistauts komponista Imanta Saksa klavieru pavadījumā.

R. N.

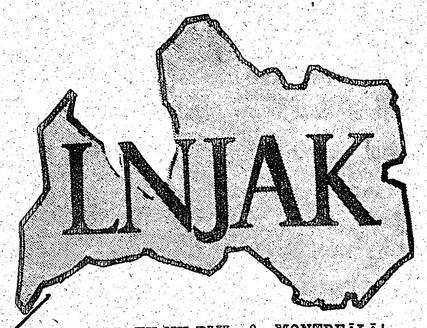

KUR TAD TU NU BIJI..?—MONTREĀLĀ!

Jau ilgāku laiku Montreālas jaunieši sūdzējās par ierobežoto iespēju satikties lielākā pulciņā uz pārrunām vai jaunatnes saviesīgos vakaros. Iespēja ierobežota ne tādēļ, ka trūktu jauniešu, bet tādēļ, ka trūkst pulciņa, kuŗa aktīvitāte tos varētu saistīt.

Pašlaik aktīvās jauniešu organizācijas Montreālā ir tautas deju kopa Ačkups un studentu korporācijas. Tomēr tām ierobežots darbības lauks; ir jaunieši, kam nav liela interese par tautas dejām un ir tādi, kam nepietiek ar korporāciju slēgtajiem sarīkojumiem.

Kopš LNJAK X kongresa 1964. g. oktobrī, Jānis Kazaks ar saviem domu biedriem darbojies, lai apvienotu Montreālas jauniešus. Arī LNJAK runāts par Montreālu, kā tur pulcināt jauniešus aktīvai darbībai? Garākā sarakstē noskaidrojās, ka jādibina pulciņš, aktīvs pulciņš; — liels pulciņš.

Vai LNJAK atbalstīs, dos padomu, informēs? — Nu, protams!

19. februāŗa nedēļas nogalē LNJAK valdes pārstāvji — prof. A. Smiltnieks, I. Ancāne, Aijamnārs Smiltnieks un Rita Apše devās uz Montreālu, lai jaunatnes pulciņa ideju pārvērstu reālītātē.

18 jaunieši savā sanāksmē Montreālas Trīsvienības draudzes nama telpās noskatījās filmu par pag g. 2x2 nometni, lai gūtu priekšstatu par to, kas iespējams organizētiem jauniešiem. Nolēma lūgt vietējās organizācijas sūtīt Montreālas jauniešus uz šā gada nometni, lai tie spētu ar tur gūtām zināšanām un sajūsmu vadīt topošā pulciņa darbu.

Pēc filmas A. Smiltnieks pastāstīja par LNJAK darbību. Ar LNJAK informācijas nod. palīdzību pulciņi iegūst ziņas par to, kas notiek latviešu jauniešu dzīvē Kanadā. Apvienība rīko plašākos jaunatnes sarīkojumus, kā Jaunatnes un draudzības dienas, Kanadas 6 ned. nog. kursus, kongresus utt., kuŗos piedalās visu Kanadas latviešu jauniešu pārstāvji, tādējādi ierosinot jaunus centienus pulciņa mērogā. Šīs iespējas izmantot vai ne izlemj pulciņš pats.

Pārrunās izrādījās, ka priekšdarbi iecerētajam paveikti, plāni turpmākai darbībai radušies. Tagad tikai atliek ikvienam Montreālas latviešu jaunietim, kuŗu interesē kopēja sabiedriska dzīve, izteikties, kādā veidā viņš pats gribētu darboties savā pulciņā.

Oficiālā pulciņa dibināšanas sapulce 7. martā, plkst. 4 pp. 3438 Rosedale Ave. Vārdu dos ikvienam jaunietim, kopēji izstrādās pulciņa darba plānu un vēlēs valdi, kas raudzīs to īstenot. Pienācis laiks Montreālas latviešu jauniešiem iepazīties ar latvisku domu biedriem, rast jaunus draugus un apvienoties kopējai svētīgai darbībai.

Sapulci vadīs Jānis Kazaks. Viņš priecāsies ar tevi iepriekš parunāt un tev pastāstīt tuvāk, kas jau paveikts, kas vēl notiks. Zvani: WE3-1352 un neaizmirsti atnākt un pārstāvēt savas intereses 7. martā Montreālas Trīsvienības draudzes namā. Uzklausīs visu jauniešu ieskatus.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal P. Q.
5210 VICTORIA AVE., Apt. 16

RAKSTAMMAŠINAS
par visizdevīgākajām cen
ALEKSANDRS KĀNBERGS,
65 Ferrier Ave., pie Dan
forth Ave, Tel: 463-2667

LASĪTĀJU vēstules

LABS IETEIKUMS

Laikr. Latvija Amerikā redakcijai: Starp ierosinājumiem, kas izteikti Latviešu nacionālās apvienības Kanadā nesenajā sesijā, informācijas darbam kanadiešu vidē svarīgākais ir konsula V. Tomsona norādījums izmantot materiālus par latviešu zinātniekiem, mākslinieku u. c. gara darbinieku izciliem veikumiem. Tas atstāj iespaidu.

Arī Latvijas brīvvalsts sākumā Latvijas delegāti, Parīzē, Londonā u. c. ierazdamies, lai pierādītu, ka tauta būs spējiga neatkarīgai valstij, allaž norādīja uz Dainām, Purvīša gleznām u. c., kas deva labus panākumus.

Mag. iur. E. Lapiņš

TORONTO

Laikraksta galvenais informātors Rudolfs Norītis, 1749 Victoria Park Ave., Apt. 209, Scarborough, Ont. Tālr. 752—9076

Latviešu mednieku un makšķernieku kluba kārtējā sanāksmē 4. martā, plkst. 8 vakarā DV namā paredzētas vairākas krāsu un skaņu filmu izrādes par Āfrikas mežu dzīvi un dzīvniekiem, Kanadas indiāņu mednieku dzīvi, Kanadas medību putniem un citas. Visi laipni aicināti piedalīties.

Dziesmu svētku rīcības komitejas sēdē priekšsēža Ž. Šmita vadībā pārunāja vairākus paveiktos darbus un tehniskos izkārtojumus. A. Bāliņš ziņoja, ka tautas deju lieluzvedumam jau pieteikti 428 dejotāji. No Disel dorfas latviešu skolas Vācijā saņemts pieprasījums informatīvos nolūkos piesūtīt visus Dziesmu svētku materiālus, ko nolēma izdarīt tuvākā nākotnē. Lielajā svētku ballē nolēma aicināt A. Krūmkoka deju orķestri. No Sv. Jāņa ev.-lut. draudzes priekšnieka Ž. Rutenbacha saņemta vēstule, ka draudze saskaņā ar mācītāju konferences ieteikumu nolēmusi Dziesmu svētku laikā rīkot savu dievkalpojumu, kādā māc. A. Lūsis atsakās no piedalīšanās garīgā koncerta kopējā svētbrīdī.

Pārrunājot radušos stāvokli, ka Dziesmu svētku laikā ārpus paredzētās programmas V. Pukata režijā pieteikta teātŗa izrāde un dailamatnieces V. Vilsones darbu izstāde Latviešu namā, atzina to par traucējošu izplānotai svētku programmai un pilnvaroja priekšsēdi Ž. Šmitu turpināt sarunas, lai panāktu šo sarīkojumu atsaukšanu.

TLB rīko 7. martā, plkst. 3 dienā Latviešu namā Dr. G. Niedras - Zepes referātu par tematu: „Vēža slimības un to apkarošana," ko papildinās ar filmu izrādi par smēķēšanu kā vēža attīstības faktoru un filmu, kuŗā pašī vēža slimnieki izsakās par savām izjūtām un pārdzīvojumiem.

Kā zināms, pēc statistikas dati tiem vēzis par nāves cēloni ir 250.000 gadījumos katru gadu ASV un 23.000 gadījumos Kanadā. Tūlīt aiz sirds un asinsvadu slimībām vēzis ir otrā vietā kā nāves cēlonis. Tādēļ šis referāts latviešu sabiedrībai būs vērtīgs ne tikai no medicīniskā, bet arī vispār informātīvā viedokļa.

Kā izsakās referente Dr. G. Niedra - Zepe, tad Dieva nav vēl atvēris savas gudrības grāmatas, lai pateiktu vēža tiešos cēloņus un izcelšanos, kā arī ārstēšanas veidus, kaut gan tas bijis pazīstams jau seniem ēģiptiešiem jau pr. Kr. Mūsu dienās ir daudzas teorijas uzstādītas par šīs slimības izcelšanās veidiem, bet neviena nav īsti pierādīta. Ir gan zināmi ļoti daudzi fakti, kas netieši dod iemeslu vēža attīstībai, ko savā referātā apskatīs Dr. G. Niedra - Zepe. Pēc iecelošanas Kanadā viņa strādāja Toronto St. Michel sieviešu koledžas slimnīcā un vēlāk divus gadus Vindzoras pilsētas galvenā slimnīcā, kur pie Dr. McCormik'a, viņai bija iespēja iepazīties ar kobalta mašīnu vēža apstarošanai un citām modernām metodēm. Pēc atgriešanās Toronto Dr. G. Niedra - Zepe no 1961. līdz 1963. gadam strādājusi Princeses Margaretas slimnīcā, kur pie Dr. C. Ash veikusi kaklā vēža pētīšanu, iepazīstoties ar 2000 līdz 3000 dažādiem gadījumiem. Pie Dr. Veras Peter's, kas plaši pazīstama visas Ziemeļamerikas mērogā krūšu vēža pētniecībā Dr. G. Niedra-Zepe iepazinusies ar apmēram 5000 gadījumiem, šķirojot tos pa dažādām grupām un kategorijām. Tāpat arī tiešā praktiskā medicīna minētā slimnīcā devusi plašu pieredzi. Tādēļ Dr. G. Niedras - Zepes referāts var būt visai vērtīgs latviešu sabiedrībai un to ietelpams ikvienam apmeklēt.

VOLFGANGA DARZIŅA
skandarbu
koncerts
6. MARTĀ, plkst. 8.15 vakarā
LATVIEŠU NAMĀ,
Toronto
Pianistes
Ilze Strāle - Didrichsone un
Mirdza Nāruna
Baritons
Visvaldis Ģedulis
Ieeja $2.00,
skolēniem brīva

JAUNA UNIVERSITĀTE TORONTO

Ontario provinces 16 universitātes mācās ap 40.000 jauniešu. Iedzīvotāju skaitam lielajās pilsētās pastāvīgi pieaugot un vairojoties arī tieksmēm pēc akadēmiskas izglītības, aplēsts, ka 1970. gadā studējošo skaits varētu sasniegt 100.000. No tiem ieceļošanas Kanadā viņa strādājusi Toronto St. Michel sieviešu koledžas slimnīcā un vēlāk divus gadus Vindzoras pilsētas samība, kuŗas labā arī sabiedrībai jānes materiāli upuri.

Šoruden Toronto ziemeļaustrumos (Keele St. & Steeles Ave.) 475 akru zemes gabalā pacelsies Jorkas universitātes grandiozā 12 kolledžu projekta pirmās jauncēltnes. Darbi izplānoti līdz 1970. gadam, ik gadu paveicot vairākus būvprojektus. Piecu šogad uzceļamo ēku — **kolledžas ar** studentu mītni, dabas zinātņu bibliotēkas, bioloģijas un centrālo ierīču ēkas un auditorijas— būvdarbus nobeigs jau vasarā. Rudenī tur studijas varēs sākt 700 ģimnazijas abiturientu.

1966. gadā paredzēts uzcelt otru kolledžu, studentu mītni, sociālo zinātņu ēku, fiziskās audzināšanas un atpūtas centra daļu u.c. ēkas, līdz 1970. gadā būs pavelkta visu kolledžu, mītņu, speciālo mācības ēku un mākslas centra izbūve.

Plašā projekta izmaksa aplēsta uz 100 milj. dolaru. Universitātes padome cer šim nolūkam saņemt no valdības 70 milj. dolaru, 15. milj. dol. iegūt aizņēmumu ceļā un 15 milj. dolaru savākt ar sabiedrības ziedojumiem

Jorkas universitātes dibināšanas fondam. Jau šogad ceļamo ēku izmaksa — 16.647.000 dol., no tiem 4,5 milj. d. centīsies iegūt caur ziedojumiem.

ASV un Kanadas izglītības iestāžu vadītāju vērtējumā jaunās universitātes celšana ir kontinenta ievērojamākais pasākums izglītības laukā.

S.

AUDZINĀTĀJA JUBILEJA

To labi pierādīja nesen Niagarā redzētā, dzimtenē gatavoto daiļamatniecības priekšmetu un gleznu izstāde. Draudzīgā aicinājuma sarīkojumā; tās ierosinātājs un vadītājs bija P. Dūms.

Godinot un pateicoties jubilāram, skolas audzēkne Inta Barkāne pasniedza ziedus, bet visu Niagaras tautiešu vārdā prof. A. Rubulis pasniedza viņam dāvanu. Niagaras ev. lut. draudzes sveicienus un veltī nesa draudzes priekšnieks P. Treijers, bet no DV — nodaļas priekšnieks K. Sisenis. Niagaras skolas vārdā — vecāku padomes priekšsēdis Fr. Bankāns un citi.

Niagaras skola savam iemīļotajam audzinātājam jubileju atzīmēja atsevišķi, skolas telpās skolotāju Erikas Šteinbachas un Dagnijas Celmas vadībā.

P. Dūms dzimis Plaviņās, beidzis Daugavpils un Jelgavas skolotāju institūtus un dzimtenē strādājis Plaviņu pagasta Klintenes pamatskolā. Kara vētrām izgājis sveiks cauri, un tiklīdz novilcis legionāra tērpu, viņš Vācijā nodibināja latviešu skolu Huzuma apgabalā Vinertē, vēlāk mācīja Flensburgā un Lībekā un to darīja pat izceļošanas nometnē. P. Dūms ir bijis ilgus gadus arī latviešu skautu un mazskautu vadītājs.

Niagarieši sirsnīgi novēl sanāvam skolotājam Dieva svētību, laimi un nemitīgu enerģiju viņa turpmākajā dzīves posmā.

J. Lāgers.

Attēlā LNJAK locekļi ar Montreālas jauniešu pārstāvjiem. No kreisās: Indra Ancāne, montreāliešu Māra Rudzīte, Jānis Kazaks un Ruta Karlsone,— LNJAK priekšs. Arnolds Smiltnieks un Aināŗs Smiltnieks. Foto R. Apše

SARĪKOJUMU KALENDĀRS

TORONTO

7. martā — plkst. 2 dienā jaunatnes pulciņa Staburags politiskas pārrunas Latviešu namā; plkst. 5 p.p. inž. A. Pērkona referāts „Atomfizikas nozīme kriminoloģijā."

2. — 7. martam, plkst. 8 vakarā, dienas izrādes 6. un 7. martā, plkst. 2.30. Ed. Vildes komēdija Laimes Pūķis Jaunkanadiešu teātŗa uzvedumā Centrālās bibliotēkas telpās (College / St. George stūrī).

6. martā, plkst. 8.15 vak. Latviešu namā komp. Volfganga Dārziņa darbu koncerts. Pīedalās pianistes. M. Nāruna un I. Strāle—Didrichsone un baritons Visvaldis Ģedulis.

7. martā — pl. 3 p.p. Dr. G. Zepes priekšlasījums par vēža slimību ar filmām Latviešu namā.

12. martā, pl. 8 vak. Latviešu namā Reliģiski ētisku pārdomu vakars. Dziedās Tabita Jaunzeme no ASV. Runās māc. R. Ekšteins.

12. martā — pl. 8 vak. 1. kv. O. Kalpaka bataljona atceres lai le Club Kingsway, 1300 The Queensway, Toronto Kopācīju Kopa.

14. martā, plkst. 5 dienā, Jāņa baznīcas telpās Baltijas sieviešu padomes tējas vakars ar programmu.

18. martā — plkst. 8.30 First Unitarian Church zālē Velta Stotta (soprāns), pie klavierēm Edite Timmermane. Toronto latviešu koncertapvienības sarīkojums.

21. martā — V. Melliņas garīgs koncerts 200 Balmoral Ave

26. martā — pl. 8.30 vakarā Latviešu namā Elfridas Karlsones - Bērziņas Emīla Dārziņa un Alfrēda Kalniņa dziesmu vakars.

27. martā — pl. 8 vak. Latviešu namā Futbolistu vakars.

28. martā — Tērvetes skautu vienības gada svētki — koncerts Latviešu namā.

10. aprīlī — pl. 8 vak. Sv. Andreja ev. lut. latviešu draudzes koŗa 13. gadskārtējais garīgais koncerts baznīcā.

19. aprīlī, pl. 8 vak. Latviešu namā Reliģiski ētisku pārdomu vakars. Dziedās koris A. Purva vadībā. Runās māc. R. Ekšteins.

22. aprīlī — plkst. 8.30 First Unitarian Church zālē pianists Hermanis Godess. Toronto latviešu koncertapvienības sarīkojums.

23. aprīlī — plkst. 8 vak. Latviešu namā TJP Staburags rīko vispusīgu jautru vakaru „Jauns un traks."

1. maijā — Toronto DV nodaļas tradicionālā balle „Kādreiz maijā" Latviešu namā.

15. maijā — P. un L. Vītoliņu komēdija „Septiņi mīlētāji" pirmizrāde V. Pukata režijā. Royal Ont. muzeja zālē.

15. maijā — plkst. 7.30 vak. Andreja baznīcas telpās TLTA 5estd. ģimnazijas 9. izlaiduma akts.

20. maijā, pl. 8 vak. Latviešu namā Reliģiski ētisku pārdomu vakars. Runās māc. R. Ekšteins.

2. oktobrī — ALT Vašingtonas ansambļa viesizrāde.

SV. KATRĪNAS

6. martā — plkst. 6.30 vakarā Arodbiedrības telpās, 45 Carlisle St., Saulkrastu gaidu un Jelgavas skautu vien. gada svētki.

HAMILTONA

20. martā, pl. 8.00 HLJP „Rota" rīko balli „Nakts zilā Parīzē" IRIS - CAROL zālē, Sanford un King ielu krustojumā.

28. martā — pl. 4 p.p. Veras Keisas klasiskā baleta skolas audzēkņu sarīkojums, veltīts Hamiltonas latviešu skolai, Hamiltonas YMCA> sarīkojumu zālē.

Daži vārdi par ra

Amerikāņi, kam tautas jēdziens — mūsu izpratnē nemaz nav tuvs, tomēr raida latviešiem (Amerikas Balss) ģenerālisims Franko, ko dažkārt dēvējam par „briesmīgo fašistu" — raida latviešiem (Madrides raidītājs); nacionālā Ķīna, kam līdzekļu tik maz, ka nevar uzņemt visus savus bēgļus, tomēr atlicina kaut cik, lai raiditu latviešiem Sibirijā; Romas pāŗvests raida latviešiem; vispasaules baptisti raida latviešiem; pat krievu solidāristi raida latviešiem; — tikai latvieši paši līdz šim par savu raidītāju latviešiem nav domājuši.

Vai tad mums tāda nevajag? — Tomēr, tomēr. Visas augšā minētās stacijas raida pavisam īsu brīdi, kuŗā labi ja var ietilpināt svarīgākās ziņas un kādu krikumiņu „cilvēcisko interesu" jomā. Taču tas ir par maz; vajadzīga 8—12 st. programma dienā, lai kaut cik spētu paŗērt spraugu uz rietumiem tai lielajā cietumā, par ko tagad kļuvusi mūsu dzimtene. Tikai tad mēs spētu sniegt vispusīgu programmu, kuŗ katrs varētu atrast ko savām interesēm piemērotu. Tikai tad mēs varētu sākt runāt par nopietni nemamu ideoloģisku plānu, kur ietilptu „smadzeņu atmazgāšanas" kūres, brīvas diskusijas, aizlegtas dziesmas, zinātnieku sagatavoti lekciju cikli par lietām, kotai pusē nepiemin, nesaīsināti dievkalpojumi, iepazīstināšana ar šispuses mākslas virzieniem un jā — iepazīstināšana ar viņu pašu pagrīdē raditajiem darbiem. Ja tagad vairāk un vairāk nopietnu vīru sāk uzsvērt, ka šai pusē raditajiem darbiem jānokļūst atpakaļ pie tautas, lai mūsu kultūra varētu pastāvēt, tad jāatceras, ka radioraidītājs paŗeiz ir vienīgā reālā iespēja. Bez tam, tik plašas programmas pilnīgi nobloķēt tehniski gandrīz nelespējami.

Kāpēc tam jābūt kuģim? — Vai tikai tāpēc, ka tas izklausās tik „traki", ka liek laudīm par to padzirdot apstāties un padomāt?

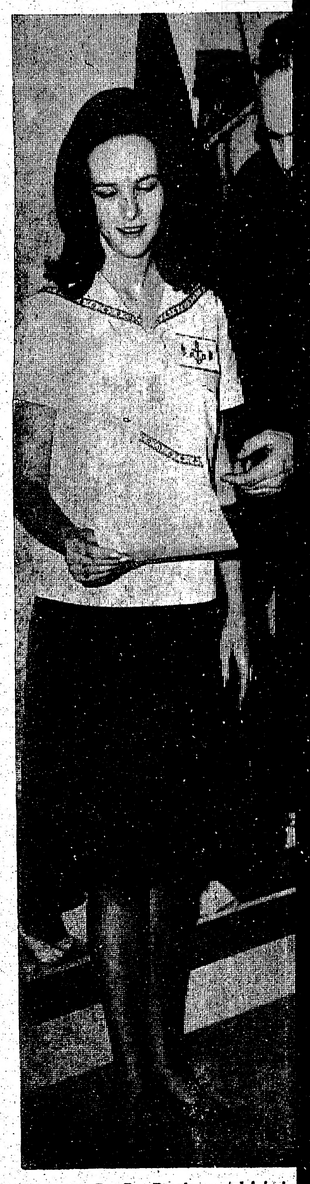

Dr. Dz. Paegle ar talcinieci

KONSULS

VILIS TOMSONS

Tel. RE 3-7756, Montreal P. Q.
5210 VICTORIA AVE., APT. 16

RAKSTAMMAŠĪNAS
par pieejamāko cenu
ALEKSANDRS KĀNBERGS
65 Ferrier Ave., pie Dan
forth Ave. Tel: 463-2667

LASĪTAJU
vēstules

LABS IETEIKUMS

Laikr. Latvija Amerikā redakcijai: Starp ierosinājumiem, kas izteikti Latviešu nacionālās apvienības Kanadā nesenajā sesijā, informācijas darbam kanadiešu vidē svarīgākais ir konsula V. Tomsona norādījums izmantot materiālus par latviešu zinātnieku, mākslinieku u. c., gara darbinieku dzīliem veikumiem. Tas aktīvi iespaidu.

Arī Latvijas brīvvalsts sākumā Latvijas delegāti, Parīzē, Londonā u. c. ierazdamies, lai pievērstu, ka tauta būs spējīga neatkarīgai valstij, allaž norādīja uz Dainām, Purvīša gleznām u.c., kas deva labus panākumus.

Mag. iur. E. Lapiņš

ikvienam jaunietim, kopēji ir strādās pulciņa darba plānu un vēlēs valdi, kas raudzīs to īstenot. Pienācis laiks Montreālas latviešu jauniešiem iepazīties ar latvisku domu biedriem, rast jaunus draugus un apvienoties kopējai svētīgai darbībai.

Sapulci vadīs Jānis Kazaks. Viņš priecāsies ar tevi iepriekš parunāt un tev pastāstīt tuvāk, kas jau paveikts, kas vēl notiks. Zvani: WE3-1362 un neaizmirsti atnākt un pārstāvēt savas intereses 7. martā Montreālas Trīsvienības draudzes namā. Uzklausīs visu jauniešu ieskatus.

JUMU KALENDĀRS

28. martā — Tērvetes skautu vienības gada svētki — koncerts Latviešu namā.

10. aprīlī — pl. 8 vak. Sv. Andreja ev. lut. latviešu draudzes koŗa 13. gadskārtējais garīgais koncerts baznīcā.

19. aprīlī, pl. 8 vak. Latviešu namā Reliģiski ētisku pārdomu vakars. Dziedās koris A. Purva vadībā. Runās māc. R. Ekšteins.

22. aprīlī — plkst. 8.30 First Unitarian Church zālē pianists Hermanis Godess. Toronto latviešu koncertapvienības sarīkojums.

23. aprīlī — plkst. 8 vak. Latviešu namā TJP Staburags rīko vispusīgu jautru vakaru „Jauns un traks."

1. maijā — Toronto DV nodaļas tradicionālā balle „Kādreiz maijā" Latviešu namā.

15. maijā — P. un L. Vītoliņu komēdija „Septiņi miletāji" pirmizrāde V. Pukata režijā. Royal Ont. mūzeja zālē.

15. maijā — plkst. 7.30 vak. Andreja baznīcas telpās TLTA Sestdienu ģimnazijas 9. izlaiduma akts.

20. maijā, pl. 8 vak. Latviešu namā Reliģiski ētisku pārdomu vakars. Runās māc. R. Ekšteins.

2. oktobrī — ALT Vašingtonas ansambļa viesizrāde.

SV. KATRĪNAS

6. martā — plkst. 6.30 vakarā Arodbiedrības telpās, 45 Carlisle St., Saulkrastu gaidu un Jelgavas skautu vien. gada svētki.

HAMILTONA

20. martā, pl. 8.00 HLJP „Rota" rīko balli „Nakts zilā Parīzē" IRIS - CAROL zālē, Sanford un King ielu krustojumā.

28. martā — pl. 4 p.p. Veras Kelšas klasiskā baleta skolas audzēkņu sarīkojums, veltīts Hamiltonas latviešu skolai, Hamiltonas YMCAs sarīkojumu zālē.

Dzīve savienotas valstīs

Daži vārdi par radiokuģi 'Baltijas Balss'

Amerikāņi, kam tautas ēdziens mūsu izpratnē nemaz nav tuvs, tomēr raida latviešiem (Amerikas Balss) ģenerālisims Franko, ko dažkārt dēvējam par „briesmīgo fašistu" — raida latviešiem (Madrides raidītājs); nacionālā Ķīna, kam līdzekļu tik maz, ka nevar uzņemt visus savus bēgļus, tomēr atticina kaut cik, lai raidītu latviešiem Sibirijā; Romas pāvests raida latviešiem; vispasaules baptisti raida latviešiem; pat krievu solidāristi raida latviešiem; — tikai latvieši paši līdz šim par savu raidītāju latviešiem nav domājuši.

Vai tad mums tāda nevajag? — Tomēr, tomēr. Visas augšā minētās stacijas raida pavisam īsu brīdi, kuŗā labi ja var ietilpināt svarīgākās ziņas un kādu krikumiņu „cilvēcisko interešu" jomā. Taču tas ir par maz; vajadzīga 8—12 st. programma dienā, lai kaut cik spētu parērt spraugu uz rietumiem tai lielajā cietumā, par ko tagad kļuvusi mūsu dzimtene. Tikai tad mēs spētu sniegt vispusīgu programmu, kur katrs varētu atrast ko savām interesēm piemērotu. Tikai tad mēs varētu sākt runāt par nopietni ņemamu ideoloģisku plānu, kur ietilptu „smadzeņu atmazgāšanas" kūres, brīvas diskusijas, aizliegtas dziesmas, zinātnieku sagatavoti lekciju cikli par tiešām, ko tai pusē nepiemin, nesaīsināti dievkalpojumi, iepazīstināšana ar šīspuses mākslas virzieniem un ja — iepazīstināšana ar viņu pašu pagrīdē raditajiem darbiem. Ja tagad vairāk un vairāk nopietnu ņiŗu sāk uzsvērt, ka šai pusē raditajiem darbiem jānokļūst atpakaļ pie tautas, lai mūsu kultūra varētu pastāvēt, tad jāatceras, ka radioraidītājs pašreiz ir vienīgā reālā iespēja. Bez tam, tik plašas programmas pilnīgi nobloķēt tehniski gandrīz nelespējami.

Kāpēc tam jābūt kuģim? — Vai tikai tāpēc, ka tas izklausās tik „traki", ka liek jaudim par to padzirdot apstāties un padomāt? — Arī tāpēc: avīžu pirmajās lappusēs mūsu dienās visvairāk iekļūst sensācijas, un mums atkal derētu iekļūt pa reizei avīžu pirmajās lappusēs. Bez tam, šādā ceļā mēs varētu nosist divas mušas ar vienu sitienu: lai mūsu darbs būtu sekmīgs, nepieciešami taisīt propagandu uz abām pusēm, kā rietumiem, tā austrumiem. Tieši kuģis vienlīdz labi abām pusēm spētu pierādīt, ka esam gatavi ziedot vairāk kā tīkai vārdus savu brāļu dēļ. Bez tam, arī sauszemes raidītāji nedzīvo priekos un drošībā vien: diplomātiskais spiediens, kāds noteikti rastos, kautcik nozīmīga raidītāja gadījumā, sauszemes stacijai būtu varbūt vēl grūtāk panesams nekā kuģim, kam launākā gadījumā tikai jāapmaina karogi un viļņu garums, lai „piederētu" atkal citai zemei. Sūdzības internacionālās tiesās neizbēgamas kā sauszemes, tā jūras stacijai, bet no tām nebūtu jābaidās: Vija Pole ar savu sivēnu efektīvi pierādījusi, kā tiesas prāvu var pārvērst sensācijā un par mazu naudu iegūt lielu publicitāti.

Katrreiz, kad runas novirzās uz kuģi, mēdzam teikt: bet mums taču nav naudas! — Tas nebūs tiesa. Nauda mums ir, tikai varbūt negribam to izdot šādiem mērķiem. Ja viena pati Toronto kolonija varēja īsā laikā uzcelt skaistu baznīcu, iegādāties impozantu Latviešu namu un vēl uzkrāt miljonu dolaru latviešu banku... Ja Klīvlendas dziesmu svētku laikā pāris dienu laikā papspējām izdot miljonu dolaru... u. t. t.... tad runa par naudas trūkumu atkrīt. Paliek pārī tāda kā nedrošības sajūta: sak', kā lai dod tādam mērķim, par ko citi smej? Taču pirmie 15 drošuļi jau atradušies Cikāgā, parakstīdamies uz listes katrs par 100 dālderiem, ko sola dot kuģa pirkšanas reizē (gadījās tur arī viens tonrtietis ap starpu — tas, protams, solīja divi simti...). Tā tad, ja pie jums kāds nāk ar tādu listi — nebīstaities, ka būsit pirmais. Bīstaities labāk savas sirdsapziņas.

Tie, kas par naudu nerunā, parasti saka: bet to kuģi taču nogremdēs pirmajā pusstundā! — Tas nu arī vairs nav gluži tiesa: pašreizējā politiskā situācija ir tāda, ka krievi vairāk paspēlētu, kā iegūtu, kuģi atklāti gremdēdami (ķīniešu paveida komūnisms, kam pieslējušies citi āzijāti, arīkāņi un kubieši, ir cita opera: tie ir vēl ieroču ciņas fazē; kurpretim krievi pēc II pas. kara visu ieguvuši ar smalku vai kurpes dauzīšanu). Tāpēc jāpērk kārtīgs kuģis, ko „pa kluso" zemē dabūt nevar un ostā ielvilkt arī ne. Kuģinieki jau ir apzinājuši laudis, kas varētu mums palīdzēt nopirkt Liberty tipa ASV kara transporta kuģi (ar kādiem mūs savā laikā veda šurp) par mazāk kā 100.000 dolaru. Izaunu vadītājs Madridē, Dr. V. Rauds, speciālists kuģniecības lietās, savukārt aplēsis uzturēšanas mēnešmaksas šādam 2000 G. R. T. kuģim šādi: apkalpe (8 virsnieki un 16 jūrnieki) $4.000; uzturs $1.000; kuģa apdrošināšana (normālos apstākļos) 1.000; apkalpes apdrošināšana $300; degviela (15 dienas braucot un 15 dienas ostā) $6.000; labojumi un cits proviants $1.000; kuģa amortizācija $2000; dažādi izd., kā ostu tarifi u. t. t. $1000; kopā $16.300 kas gadā iztaisa $195.600 (cita starpā: šī summa līdzinās latviešu lut. draudžu vidienes apgabala gada budžetam). Raidstacijas personāla algas, raidītāja tehniskās ierīces un citi ar raidīšanu saistītie izdevumi varētu iztaisīt apm. $100.000 gadā.

Ja tas izklausās pēc pārāk daudz naudas, tad uzlūdziet idejas ierosinātāju Dr. Dzintaru Pagēli vai citu kompetentu kuģinieku nolasīt jums referātu par savākšanu ziņām no Latvijas, kas liecina par šādu raidījumu nepieciešamību, kā arī daudzveidīgajiem šacha vilcieniem, ko ar kuģa palīdzību varētu spēlēt starptautiskā laukā brīvā pasaulē. Dr. Paegle pēdējās divas vasaras bijis Eiropē, apmeklējis tur atrodamos radio „pirātkuģus", iepazinies ar to darbību un metodēm, un uzmeklējis pat šo kuģu advokātus, kas jau gadiem tos aizstāv dažādās tiesās. Citi kuģinieki pētījuši jautājumu par kuģa tālāko uzturēšanu (jānopērk un pirmo laiku jāuztur tas būtu baltiešiem pašiem — kaut vai kāpēc vien, ka tā paši sev pierādītu, ko varam). Pēc vecā čigāna teiciena: „Ja pātaga nopirkta, tad zirgs ar' drīz būs", citi pašreiz nopietni strādā gar raidījumu programmas plāniem. Kuģa ideja pārrunāta ar dažādiem cittautu speciālistiem — sākot ar ASV Kongresa pārstāvjiem, beidzot ar franču propagandas speciem. Arī viņu starpā dažs atbildējis ar laipnām frazēm, citi aizrādījuši uz grūtībām, kādas sagaidāmas projektu īstenojot, bet daudzi bijuši par ideju ļoti sajūsmināti, un neviens par to nav smējies. Kas attiecas uz krieviem, tad viņi kuģi jau šai tapšanas stadijā ieskata par bīstamu aukstā kara ieroci un sākuši noraidīt propagandu pret to: tātad jau tagad viņi nostādīti aizstāvēšanās pozicijās, kas līdz šim gadījies tik reti — parasti viņi bijuši uzbrucējos.

„Kas tad jums uz šī kuģa kāps?" — arī tā ir dzirdēts jautājam. Kā jau augstāk minēts, pati kuģa apkalpe būtu salīgti profesionāli jūrnieki, bet attiecībā uz raidītāja štābu par brīvprātīgo trūkumu nav jābīstas. Jau pērnajā ALAs kongresā, kur radiokuģa ideja tika ierosināta, visi studiju grupas dalībnieki — kā puikas, tā meitenes! — pacēla rokas, kad tika jautāts, kas uz šī kuģa gribētu strādāt. Dr. Paegle tomēr proponējis izlasītu speciālistu grupu, kam tiktu maksātas arī pienācīgas algas — lai raidījumu kvalitāte neciestu no apstākļa, ka darbinieki jāizvēlas no to vidus, kam nauda nav vajadzīga.

Daudzus jauniešus, kas tuvāk iepazinušies ar „kuģa papīriem", (drīzumā tie tiks redīģēti un izplatīti plašākas publikas vajadzībām) šī ideja aizrauj. Tamlīdz viņi sāk vairāk interesēties par apstākļiem dzimtenē, par komūnistu metodēm (atšķirībā no ideoloģijas, par ko tie dzird skolā); šī ideja palīdz viņiem kļūt par īstākiem latviešiem. Vai nebūtu brīnišķīgi, ja arī vecākā paaudze, vismaz uz brīdi, atmestu ierasto nostāju (vai nu: „Mēs jau esam par mazu un sīku, lai to iespētu", vai: „Viss taču ir labākā kārtībā — gulēsim tālāk) sadotos rokās un... pamēģinātu?

Cikāgas kuģinieki.

Dr. Dz. Paegle ar talcinieci D. Ķezberi

TOMĒR BIJA JAUKI

„Nu jā." teica paziņa. „Šniegputenī doties no Cikāgas uz Nujorku var tikai laucinieks!"

Laucinieks arī jutos tās dažas metropolē pavadītās dienas, kaut draugi centās darīt visu, lai šī sajūta manī izzustu. Vadāja, ēdināja, spirdzināja. Protams, dienā, kad visi strādāja, varēju ložņāt pa bezgalīgajiem apakšzemjiem, staigāt pa stikla debesskrāpju ieslēgtajām ielām un kaut drusciņu uzsūkt no šīs pilsētas gara.

Pirmais iespaids nebija labais. Taksometra šoferis gribēja mani vadāt pa ielām ilgāk kā man patīkās, aizrādot, ka apakšzemjos jau tā kā tā neatradīšot ceļu, kritīšot vēl nelabeņu rokās, kas mani varot aplaupīt un nosist. Man šīs runas apnika. Izkāpu, domādams drīz dabūt citu braucēju. Te bija liktenīga kļūda.

Taksīšus dabūt Nujorkā ir vieglī tikai tiem, kas zina kā. Vēlāk, vakarā, draugs, žurnālists Viktors Irbe pamācīja — „Stāvi lielākās ielas malā un vēro ugunis virs taksometriem. Aizņemtie tās nodzēš. Ja redzi ugunīti degam — joz mašīnai pretim un vicini rokas. Varbūt laimējas..."

Braukājot pa apakšzemjiem nospriedu, ka pilsētas tēvi laikus domājuši par milzīgās pilsētas vajadzībām, kā kurmji izrokot alu pie alas, krustām un šķērsām. Apakšzemes vilcieni ir ātri un ērti. Cikāga gan nesen iegādājusies jaunus, mūdernus vagonus; ceļu tīkls, salīdzinot ar Nujorku, niecīgs. Braukājot zem Manhatenas, nospriedu, ka holandieši, nopērkot salu par trim muciņām viskija, iepirkušies. Kas kaitētu līdzīgam zemes gabalam, bet bez līčiem, ietekām, iztekām, kur varētu novilkt taisnas ielas.

Neraugoties uz holandiešu neapdomību, tomēr jāatzīst, ka pilsēta plaukusi tik negantā tempā, ka tagad tanī esot ne tikai četras piektdaļas no visas pasaules kapitāla, bet arī veikalu un uzņēmumu ziņā ievērojamākā ASV daļa. Ja vēlaties sunīt tīm zilu jaciņu, kas pasargātu no ziemas sala, varat būt drošs, ka jnekur citur pasaulē, Nujorkā to atradīsit. Jeb vēlaties iestātties blusiņu spēlētāju klubā un piedalīties pasaules meistarības izcīņā (nezinātāju informācijai — „blusiņa" ir maza kaula ripiņa, kas jāiedzen kaukuma lodziņā, izmantojot elastīgu stiepli). Nujorkā ir arī kāds klubs, kas nodarbojas ar to, ka sūta savus biedrus pa pasauli, lai tie spētu uzvarēt...). Nujorkā droši atradīsit šī kluba centrālo valdi vai vismaz nodaļu. Tikai vienu Nujorkā grūti atrast — mieru. Ja Cikāgas State ielā vai Mičigēnas avenijā trijos no rīta var saskatīt tikai pa retam gājējam, Taimsskvērā kust pūlis kā dienas vidū. Darbojas kino, veikali, dun mašīnu motori. Nujorka dzīvo 24 stundas.

Ja esi padzīvojis dienu viens šai pūlī, sirds ilgojas pēc pazīstamām sejām. Un ja gadas, ka tai vakarā notiek preses balle, izdevību netrūkst. Redz Jonasa Miesnieka vareno stāvu, var parunāties. Jā, ar rakstīšanu neveicoties, lai gan materiālu netrūkstot. Kaut kā nevedoties. Sacentrālo valdi vai vismaz nodaļu. Tikai vienu Nujorkā grūti atrast — mieru. Ja Cikāgas State ielā vai Mičigēnas avenijā trijos no rīta var saskatīt tikai pa retam gājējam, Taimsskvērā kust pūlis kā dienas vidū. Darbojas kino, veikali, dun mašīnu motori. Nujorka dzīvo 24 stundas.

Miesnieks pasmaida, jā, par Kviņķu kalnu, ap kuŗu tik daudz pazīņu dzīvoja, kur sievas bija lielas un dūšīgas „kā divdurvju skapji", vēl varētu rakstīt un rakstīt. Ja Dievs dotu laiku...

Nikolajam Kalniņam esot grāmata gatava. Šoreiz ne jaunatnei. Romāns par skolotāju institūta laikiem. Tie bijuši jauki laiki un tāpēc, jādomā, katrs gaida šo grāmatu. Lai atceramies Gruznas „Bursakus" un Hermaņa

(Nobeigums 8. lpp.)

NUJORKA

● Māksliniece Evalda Dajevska gleznu izstāde notiks no 31. marta līdz 8. aprīlim L. Dunkanes mākslas galerijā Manhatenā. Būs skatāmi ap 45 mākslinieka pēdējo 8 gadu darbi.

● Nujorkas svētdienas skolu skolēnu gatavotā izrāde 25. aprīlī nenotiks, bet pārcelta uz rudeni. Skolēni bija domājuši uzvest Raiņa Zelta zirgu, bet režisores slimības dēļ nevarēja noturēt mēģinājumus. Šini datumā paredzēts čellista Dzidra Treimaņa koncerts jaunajā Nujorkas draudzes baznīcā Jonkeros. Pie ērģelēm Aldis Lagzdiņš.

● Svētdien, 21. februārī, pl. 9 vakarā televizijas 4. raidceļā varēja skatīt jaunās latviešu aktrises Ilzes Tauriņas spēli. Viņa uzstājās raidījumā Bonanza, kas ir visvairāk skatītais raidījums ASV. Ilze tēloja jaunu cirkus mākslinieci Petinu, kur viņai vajadzīgas ne vien tēlošanas spējas, bet arī prasme izdarīt trapecas vingrinājumus.

● Latviešu radio raidījums 31. februārī bija veltīts Igaunijas neatkarības gada dienas atcerei. To ievadīja ar Igaunijas himnu un turpināja ar Igaunijas koŗa dziesmām. Raidījuma beigu daļa bija veltīta komponistam Br. Skultem, sakarā ar viņa 60 gadu jubileju Atskaņoja solistu iedziedātus Br. Skultes darbus. Raidījumu beidza ar divām buršu dziesmām, atceroties Letonijas 95 gadu atceri. ĪĻ.

● Nujorkas draudzes Bronksas

NUJORKAS SKAUTI AR „ZELTA ATSLĒDZIŅU"

Nujorkas Rīgas 90. skautu vienība un Zilā kalna 4. gaidu vienība 16 gadu svētkus svinēja 21. februārī Arlingtona zālē Manhetenā. Pēc māc. A. Ozola garīgā ievada sarīkojumu ar uzrunu atklāja skautu vecāku padomes priekšsēdis E. Vērmelis. Draudzes priekšnieks A. Lejiņš sveica Nujorkas draudzes vārdā. K. Stankēvics kā pārstāvis pie ASV skautu štāba norādīja, ka kāds amerikāņu tiesnesis interesējies par latviešu skautiem kā par nacionālu vienību. No amerikāņiem sveica Augšmanhetenas rajona skautu priekšnieks Denvers Volless. Vēl sveica Latviešu gaidu priekšniece vad. Klētniece un Bostonas skautu pārstāvis, bet rakstveida apsveikumus bija sūtījušas daudzas organizācijas.

Priekšnesumu daļā skauti un gaidas uzveda M. Timmas pasakas „Zelta atslēdziņa" drāmatizējumu, dodot iespēju iepazīties ar latviešu autores darbu jaunatnes literātūrā un reizē arī godinot latviešu gaidu vadītājas piemiņu.

Pateikdamās par atbrīvošanu no pūķa varas, lauma ķēniņam iedod vienu no savām brīnuma veltēm — zelta atslēdziņu, ko ķēniņš nodod savai meitai. Atslēdziņa atver jaužu sirdis, bet ķēniņa meitai atslēdziņa iekrīt dziļā gravā. Ķēniņš ievēro, ka meitai nav draugu, atprasa atslēdziņu un atdod to laumai. Atklājas, ka ķēniņa meita atslēgu pārmainījusi. Ķēniņa meita dodas meklēt atslēdziņu, to atrod, bet atdod kādam zēnam, lai tas kroplajai māsiņai atrastu draugus. Atdodot atslēdziņu, tā iegūst draugus un ķēniņš ir lepns uz savu meitu. Ķēniņu tēloja Artis Lejiņš, ķēniņa meitu Nora Zālīte. Uzvedumā daudz veco laiku deju, izpildītāji parūkās un krāšņos vecāku gatavotos tērpos, E. Grimzam atskaņojot piemērotu pavadījumu ar skaņu lenšu aparātu.

Pēc uzveduma sekoja rotaļas un dejas, bet nodarbību stendos mazie apmeklētāji varēja izmēģināt savu veiklību. Lielie un mazie mēģināja atrast laimi tautisko mantu izlozē, kur gaidīja ne vien izdevīgi laimesti, bet arī krietnas rindas. Atsevišķā izlozē Krustpils novada saktu laimēja E. Vērmelis, bet tautisku gredzenu B. Irbe. Uz priekš pārdotām lozēm K. Karlovica gleznu laimēja T. Laiviņš Smitstaunā, Longailendā, kristalla vāzi E. Skuja Vestčesterā, bet tautisko šķīvi E. Puriņš Brentvudā. Apmeklētāju pārī par 300.

NEW YORK

● Latviešu apvienības Detroitā gada sapulcē 21. februārī ziņojumu par valdes darbu sniedza priekšnieks S. Rudzītis. Blakus apvienības iekšējam vai rēgulāram darbam, aktivitāte pagājušā gadā kāpināta. Tā rosīga bijusi darbība Baltiešu komitejā, kur latvieši notecējušā gadā prezidē. Tāpat intensīvi reikti pienākumi Apspiesto Nāciju komitejas prezidijā. Tāpat darbs pieaudzis Internacionālā Institūta administrācijā.

Tā kā šogad aprit 25 gadi kopš Baltijas valstu okupācijas, Baltiešu komiteja Detroitā plāno pastiprināti vērst amerikāņu sabiedrības uzmanību uz minēto faktu, kā arī rīkot plašu protesta sarīkojumu.

Skautu vadītājs F. Sīpols nolasīja gaidu vadītājas Silvijas Grauds ziņojumu par gaidu darbību un ziņoja arī par skautu darbību. Svarīgākie notikumi bijuši Sprīdīša izrāde Detroitā un Grand Rapidos, Ziemsvētku eglītes vakars ar priekšnesumiem, piedalīšanās novada nometnē un nupat šī gada sākumā roveru — lielgaidu sagaitas noorganizēšana Detroitā. Skautisma darbu pa daļai vēl traucē piemērotu telpu trūkums.

Pārskatu par Latviešu skolas 15. darbības gadu sniedza tās priekšnieks L. Viksne. Šogad skolu beigs 6 audzēkņi. Pavisam skolā mācās 17 zēni un 15 meitenes.

Nama fonda priekšsēdis Otto Eliņš ziņoja, ka gada sapulce notiks 14. martā. Bēru fonda vadītājs J. Klievs ziņoja, ka miršanas gadījumos fonds izmaksā $ 500. Fonds apvieno 255 pieaugušos un 40 bērnus, un darbību uzsākot spēja izmaksāt miršanas gadījumos tikai $300.— Revīzijas komisijas ziņojumu nolasīja sekretārs O. Eliņš, bet kasieris V. Ceplēvičs sniedza pārskatu par budžeta izpildīšanos un kases stāvokli.

Par valdes priekšsēdi 1965. gadam vienbalsīgi ievēlēja līdzšinējo S. Rudzīti. Valdē: D. Rudzīti, V. Ceplēviču, V. Erdmani, A. Zvirbuli, E. Bangi un V. Bišu — visi līdzšinējie, izņemot pēdējo. Revīzijas komisijā arī ievēlēja līdzšinējos: O. Eliņu, A. Stepi un J. Skrīveri. Par delegātiem ALAs kongresam vienbalsīgi ievēlēja S. un D. Rudzīšus.

Sapulces dalībnieki ilgiem aplausiem izteica pateicību S. Rudzītim, kurš ar īsu pārtraukumu vadījis LAD vīsus 15 pastāvēšanas gadus.

Tāpat sanāksmē sumināja arī Vēstis redaktoru O. Gubeni.

P. Z.

INDIANAPOLE

● 38 Indiānas universitātes (Blūmingtonā, Indiānā) studenti, kas mācās par vidusskolu audzinātājiem, šinīs dienās uzsāka 8 nedēļu ilgu prakses laiku par palīgskolotājiem apkārtējās vidusskolās; to vidū 23 studenti no Indianapoles un tās tuvākās apkārtnes. Par fiziskās audzināšanas palīgskolotāju Broad Ripple vidusskolā (Indiānapolē) šī prakses laika ietvaros strādā arī latviešu studente Dzintra Brūvere.

● Sv. Vincenta slimnīcas drāmas kluba slimnīcas žēlsirdīgo māsu skolas auditorijā 26. un 27. februārī un 6. martā izrādīja lugu Mēness pār Mulberrija ielu (Moon over Mulberry Street); tur 11 aktieŗu vidū skatījām arī latviešu jaunavu Sigrīdu Gžibovsku.

KLIVLENDA

14. februārī DVA biedri pulcējās savā gadskārtējā salidojumā. Priekšnieks E. Daniels uzaicināja ar klusuma brīdi godināt mūžības slieksni pārkāpušo apvienības biedru Adolfu Galliti. Sapulces vadību vienbalsīgi uzticēja K. Miškem. Protokolēja A. Piterāns Priekšnieka E. Daniēļa pamatīgais darba ziņojums norādīja uz apvienības intensīvo un sekmīgo darbu, to nobeidzot sirsnīgi pateicās valdes locekļiem, vanagiem, vanadzēm, un atsevišķi arch. R. Ābolinam, K. Pētersonam un M. Cielēnam, kuŗi, nebūdami apvienības biedri, bieži pielikuši roku pie lielā darba.

Par aprūpi ziņoja daļas vadītājs V. Zemesarājs un plezimēja: kaut gan vietējā un vispārējā aprūpē esam ASV izvirzījušies pirmajā vietā, vajadzību ir vienmēr ļoti daudz, un to arvien top vairāk. Apvienības asins banka sniegusi palīdzību trijos gadījumos, bet pieprasījumu ir bijis daudz. Būtu labi, ja jaunie cilvēki tās nelietotu DV asins banka, jo nevaram zināt, kad un kur mums katram tās ir nepieciešamas dzīvības glābšanai.

Kasiera J. Jenža ziņojums par kases stāvokli norādīja, ka pieaudzis apgrozījums un atlikums. Revizijas komisijas priekšsēdis J. Ozoliņš ziņoja, ka 6. un 9. februārī izdarītās revizijas rādījušas, ka apvienības kases stāvoklis un grāmatvedība atrodas labākā kārtībā un darbība bijusi ļoti sekmīga. Par apvienības priekšnieku sanāksme izrauga Ernestu Daniēli. Valdē ievēl V. Zemesarāju, B. Sniedzi, J. Jendzi, A. Fogeli, K. Cečeri, J. Lujānu un J. Hermani. Revizijas komisijā darbosies J. Ozoliņš, J. Ūdris un J. Ezergailis. Vanadzes vadīs Anna Lujāne.

ASV BAZNĪCĀS

NUJORKA

7. martā, plkst. 2.00 Betlemes baznīcā dievkalpojums Kalpaka pieminai — māc. R. Zariņš un A. Ozols, soliste Lūcija Rence, piedalās korporācijas ar Latvijas karogu; pl. 2.00 Port Vašingtonā, Mūsu Pestītāja baznīcā māc. O. Gulbis; trešdien, 10. martā, plkst. 6.30 Lielās Lūdzamās dienas dievkalpojums ar dievgaldu Sv. Toma baznīcā, Bronksā, māc. A. Ozols.

CIKĀGA

Cikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St.

7. martā, pl. 11 dievkalpojums; mācītājs A. Rautenšilds. Pēc komisijas ziņojumu nolasīja sekretārs O. Eliņš, bet kasieris V. Ceplēvičs sniedza pārskatu par budžeta izpildīšanos un kases stāvokli.

Par valdes priekšsēdi 1965. gadam vienbalsīgi ievēlēja līdzšinējo S. Rudzīti. Valdē: D. Rudzīti, V. Ceplēviču, V. Erdmani, A. Zvirbuli, E. Bangi un V. Bišu — visi līdzšinējie, izņemot pēdējo. Revīzijas komisijā arī ievēlēja līdzšinējos: O. Eliņu, A. Stepi un J. Skrīveri. Par delegātiem ALAs kongresam vienbalsīgi ievēlēja S. un D. Rudzīšus.

Sapulces dalībnieki ilgiem aplausiem izteica pateicību S. Rudzītim, kurš ar īsu pārtraukumu vadījis LAD vīsus 15 pastāvēšanas gadus.

Tāpat sanāksmē sumināja arī Vēstis redaktoru O. Gubeni.

P. Z.

INDIANAPOLE

● 38 Indiānas universitātes (Blūmingtonā, Indiānā) studenti, kas mācās par vidusskolu audzinātājiem, šinīs dienās uzsāka 8 nedēļu ilgu prakses laiku par palīgskolotājiem apkārtējās vidusskolās; to vidū 23 studenti no Indianapoles un tās tuvākās apkārtnes. Par fiziskās audzināšanas palīgskolotāju Broad Ripple vidusskolā (Indiānapolē) šī prakses laika ietvaros strādā arī latviešu studente Dzintra Brūvere.

● Sv. Vincenta slimnīcas drāmas kluba slimnīcas žēlsirdīgo māsu skolas auditorijā 26. un 27. februārī un 6. martā izrādīja lugu Mēness pār Mulberrija ielu (Moon over Mulberry Street); tur 11 aktieŗu vidū skatījām arī latviešu jaunavu Sigrīdu Gžibovsku.

KLIVLENDA

14. februārī DVA biedri pulcējās savā gadskārtējā salidojumā. Priekšnieks E. Daniēls uzaicināja ar klusuma brīdi godināt mūžības slieksni pārkāpušo apvienības biedru Adolfu Galliti. Sapulces vadību vienbalsīgi uzticēja K. Miškem. Protokolēja A. Piterāns Priekšnieka E. Daniēļa pamatīgais darba ziņojums norādīja uz apvienības intensīvo un sekmīgo darbu, to nobeidzot sirsnīgi pateicās valdes locekļiem, vanagiem, vanadzēm, un atsevišķi arch. R. Ābolinam, K. Pētersonam un M. Cielēnam, kuŗi, nebūdami apvienības biedri, bieži pielikuši roku pie lielā darba.

Par aprūpi ziņoja daļas vadītājs V. Zemesarājs un plezimēja: kaut gan vietējā un vispārējā aprūpē esam ASV izvirzījušies pirmajā vietā, vajadzību ir vienmēr ļoti daudz, un to arvien top vairāk. Apvienības asins banka sniegusi palīdzību trijos gadījumos, bet pieprasījumu ir bijis daudz. Būtu labi, ja jaunie cilvēki tās nelietotu DV asins banka, jo nevaram zināt, kad un kur mums katram tās ir nepieciešamas dzīvības glābšanai.

Kasiera J. Jenža ziņojums par kases stāvokli norādīja, ka pieaudzis apgrozījums un atlikums. Revizijas komisijas priekšsēdis J. Ozoliņš ziņoja, ka 6. un 9. februārī izdarītās revizijas rādījušas, ka apvienības kases stāvoklis un grāmatvedība atrodas labākā kārtībā un darbība bijusi ļoti sekmīga. Par apvienības priekšnieku sanāksme izrauga Ernestu Daniēli. Valdē ievēl V. Zemesarāju, B. Sniedzi, J. Jendzi, A. Fogeli, K. Cečeri, J. Lujānu un J. Hermani. Revizijas komisijā darbosies J. Ozoliņš, J. Ūdris un J. Ezergailis. Vanadzes vadīs Anna Lujāne.

ASV BAZNĪCĀS

NUJORKA

7. martā, plkst. 2.00 Betlemes baznīcā dievkalpojums Kalpaka pieminai — māc. R. Zariņš un A. Ozols, soliste Lūcija Rence, piedalās korporācijas ar Latvijas karogu; pl. 2.00 Port Vašingtonā, Mūsu Pestītāja baznīcā māc. O. Gulbis; trešdien, 10. martā, plkst. 6.30 Lielās Lūdzamās dienas dievkalpojums ar dievgaldu Sv. Toma baznīcā, Bronksā, māc. A. Ozols.

CIKĀGA

Cikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St.

7. martā, pl. 11 dievkalpojums; mācītājs A. Rautenšilds. Pēc komisijas ziņojumu nolasīja sekretārs O. Eliņš, bet kasieris V. Ceplēvičs sniedza pārskatu par budžeta izpildīšanos un kases stāvokli.

Par valdes priekšsēdi 1965. gadam vienbalsīgi ievēlēja līdzšinējo S. Rudzīti. Valdē: D. Rudzīti, V. Ceplēviču, V. Erdmani, A. Zvirbuli, E. Bangi un V. Bišu — visi līdzšinējie, izņemot pēdējo. Revīzijas komisijā arī ievēlēja līdzšinējos: O. Eliņu, A. Stepi un J. Skrīveri. Par delegātiem ALAs kongresam vienbalsīgi ievēlēja S. un D. Rudzīšus.

Sapulces dalībnieki ilgiem aplausiem izteica pateicību S. Rudzītim, kurš ar īsu pārtraukumu vadījis LAD vīsus 15 pastāvēšanas gadus.

Tāpat sanāksmē sumināja arī Vēstis redaktoru O. Gubeni.

P. Z.

INDIANAPOLE

● 38 Indiānas universitātes (Blūmingtonā, Indiānā) studenti, kas mācās par vidusskolu audzinātājiem, šinīs dienās uzsāka 8 nedēļu ilgu prakses laiku par palīgskolotājiem apkārtējās vidusskolās; to vidū 23 studenti no Indianapoles un tās tuvākās apkārtnes. Par fiziskās audzināšanas palīgskolotāju Broad Ripple vidusskolā (Indiānapolē) šī prakses laika ietvaros strādā arī latviešu studente Dzintra Brūvere.

● Sv. Vincenta slimnīcas drāmas kluba slimnīcas žēlsirdīgo māsu skolas auditorijā 26. un 27. februārī un 6. martā izrādīja lugu Mēness pār Mulberrija ielu (Moon over Mulberry Street); tur 11 aktieŗu vidū skatījām arī latviešu jaunavu Sigrīdu Gžibovsku.

KLIVLENDA

14. februārī DVA biedri pulcējās savā gadskārtējā salidojumā. Priekšnieks E. Daniēls uzaicināja ar klusuma brīdi godināt mūžības slieksni pārkāpušo apvienības biedru Adolfu Galliti. Sapulces vadību vienbalsīgi uzticēja K. Miškem. Protokolēja A. Piterāns Priekšnieka E. Daniēļa pamatīgais darba ziņojums norādīja uz apvienības intensīvo un sekmīgo darbu, to nobeidzot sirsnīgi pateicās valdes locekļiem, vanagiem, vanadzēm, un atsevišķi arch. R. Ābolinam, K. Pētersonam un M. Cielēnam, kuŗi, nebūdami apvienības biedri, bieži pielikuši roku pie lielā darba.

Par aprūpi ziņoja daļas vadītājs V. Zemesarājs un plezimēja: kaut gan vietējā un vispārējā aprūpē esam ASV izvirzījušies pirmajā vietā, vajadzību ir vienmēr ļoti daudz, un to arvien top vairāk. Apvienības asins banka sniegusi palīdzību trijos gadījumos,

Prof. Dr. K. R. Dekmitis.

Dibināma Baltijas universitāte

Februāra mēnesī mūsu likteņbiedri lietuvieši un igauņi atcerējās savu valstu neatkarības proklamēšanu. Šajās dienās mēs, latvieši, dzīvojam līdz mūsu tuvākajiem kaimiņiem, un viņu domas un cerības ir arī mūsējās. Februāra mēnesī mēs tamdēļ mēdzam atgriezties pie Baltijas tautu likteņu apceres un arvien pārspriežam iespējas par šo triju tautu tuvināšanos un kopdarbību kā kultūras laukā, tā politikā, it sevišķi plānojot, kā veicināt Baltijas tautu atbrīvošanu no Padomju Krievijas okupācijas, un spriežam par Baltijas valstu ciešāku apvienību nolūkā nodrošināt to neatkarību nākotnē.

Pagājušā 1964. gada šī laikraksta 26. februāra numurā šo rindiņu rakstītājs publicēja plašāku rakstu „Mērķis — Baltijas Savienotās Valstis", kurā iztirzāja traģisko Baltijas valstu bojā eju pirmajā un galvenajā kārtā šo valstu neapvienošanās dēļ spēcīgākā, trīs tautu federācijā un alcināja uzstādīt par nākotnes mērķi BALTIJAS SAVIENOTAS VALSTIS. Starplaikā esmu izstrādājis detalizētu Baltijas Savienoto Valstu satversmes projektu, kas tika iesniegts Baltijas juristu konferencei Hamburgā 1964. g. vasarā, izraisot tur dzīvas debates, un tiks tālāk apspriests nākošajā šo juristu konferencē.

Sogad gribētu nākt ar kādu ierosinājumu, kas viegli īstenojams jau tagad, mūsu trimdā, un, proti, ar priekšlikumu mūsu trim kaimiņu tautu trimdinieku organizācijām — nodibināt Baltijas universitāti Amerikas Savienotajās Valstīs, kur uzturas lielākais skaits šo trimdinieku. Tie tagad uzrāda pietiekamus garīgos spēkus un materiālos līdzekļus, kas būtu nepieciešami šādas universitātes nodibināšanai un uzturēšanai. Nebūtu, liekas, par to jādebatē, ka pašreizējos apstākļos šādai universitātei varētu būt ievērojama loma Baltijas tautu, it sevišķi to studējošās jaunatnes, tuvināšanā, kultūrālo sakaru izveidošanā, igauņu, latviešu un lietuviešu valodu kopšanā un pētīšanā, Baltijas tautu vēstures studēšanā, mūsu taisnās lietas propagandēšanā un, beidzot, arī nākotnes politiskajā plānošanā, piemērota Baltijas federācijas satversmes projekta izveidošanā. Tāda universitāte sekmīgi darbojas no 1946. — 1949. g. Vācijā, šakumā Hamburgā, vēlāk Pinebergā, bet emigrācijas un citu iemeslu dēļ tika slēgta. Ar daudz labākām sekmēm tādu universitāti varētu par jaunu nodibināt tagad ASV. Tai te nebūtu ne studentu, ja ievērojam, ka ASV un Kanadā dzīvo vairāk simtu tūkstošu Baltijas tautu piederīgo, it sevišķi lietuviešu; nedz trūktu profesoru, kādu Baltijas tautām ir simtiem, it sevišķi ASV augstskolās. Daļa no tiem labprāt pārceltos uz Baltijas universitāti. Nav ko bažīties arī par vajadzīgiem materiāliem līdzekļiem. Tie ienāktu no studiju maksām un ziedojumiem, ko savāktu baltiešu imigrantu organizācijas, katoļu un luterāņu baznīcas, un tādus dotu arī amerikāņi, reiz tie ir finančējuši dažas baltiešu organizācijas. Varbūt varētu deblokēt arī zelta fondu procentus tādam mērķim. Amerikāņi uztur ar pabalstiem no baznīcām u. c. organizācijām tūkstošiem privātuvotos labākajām amerikāņu tu skolu un augstskolu. Vai tad nu enerģiskie baltieši nevarētu atbalstīt vienu Baltijas universitāti.

Mācības valoda vispārīgos zinātnes priekšmetos, kā, piem., dabas zinātnēs vai medicīnā tādā universitātē varētu būt angļu, bet nacionālos priekšmetos, kā, piem., Igaunijas, Latvijas, Lietuvas vēsturē vai attiecīgās tautas literatūrā — attiecīgā nacionālā valodā. Tas sekmētu arī baltu valodu attīstību un lingvistiskus pētījumus. Jau tagad pie Filadelfijas un Indiānas universitātēm ASV pastāvošās baltu valodu nodaļas varētu pārcelt uz jauno Baltijas universitāti. Tā kā Baltijas tautu studenti caurmērā uzrāda augstāku intelligenci par amerikāņu caurmēra studentu, tad arī Baltijas universitātē drīz vien varētu ieviest augstāku mācības standartu, kas universitātēm, un tā ar laiku Baltijas universitātes vispārīgajās fakultātēs iestātos arī daudzi amerikāņu studenti. Tā kā Baltijas tautu immigrantu lielākā daļa dzīvo ASV, tad šī universitāte būtu jādibina ASV, piem. Čikāgā, bet par to var vēl debatēt. Pie Baltijas universitātes dibināšanas būtu nekavējoties jāķeras baltiešu immigrantu organizācijām. Šādas universitātes nodibināšana un pastāvēšana ir pilnīgi iespējama, reāla lieta. Jābūt tikai labai gribai. Baltijas universitāte būtu tiešām „gaismas pils" ārzemēs Baltijas tautām, tā mestu gaismu uz daudzām šo tautu problēmām, un tai būtu ļoti svarīga loma ciņā par šo tautu atbrīvošanu. Tāda universitāte varētu pastāvēt ASV arī pēc Baltijas valstu atbrīvošanas kā ASV dzīvojošo baltiešu kultūrālais centrs.

VECTĒVA ZIŅTIS

Par īstu un neīstu laipnību

Savādi tas izklausās, ja runājam par īstu un neīstu laipnību. Bet vai nav tā, ka dzīvē mums bieži nākas sastapties ar divi dažādām laipnībām: ar īstu sirdslaipnību un ar mākslotu jeb neīstu laipnību? — Un vēl savādākais ir tas, ka tikai viena īsta laipnība sastopama starp deviņdesmit deviņām — neīstām.

Par morālīti

Lai neviens nesaka, ka viņš nav grēkojis pret morāles likumiem; patiesībā tāda cilvēka nemaz nav, kas nebūtu to darījis. Viss, ko mēs kā cilvēki iespējam,— var būt tikai bijiga tuvošanās morālitātes pilnībai. To tad lai arī prasam ikviens — no sevis vispirms un tikai pēc tam — arī no citiem.

Par tuvošanos mērķim

Ja esi nospraudis sev ceļu, pa kuru tuvoties savam iecerētam mērķim, tad sargies novirzīties no tā, jo katra novirzīšanās var tikai attālināt tevi no iecerētā mērķa sasniegšanas.

Par glaimiem un glaimošanu

Dižajam nevajaga glaimu, bet mazajam tie nepalīdz; glaimi iederas tikai to pulkā, kuŗi gan pacēlušies pāri vismazākajiem, bet nav vēl sasnieguši un nekad nesasniegs dižākos. Ir arī tā, ka daži glaimo tikai tamdēļ, lai ar to paglaimotu paši sev.

Par gaismu un tumsu

Jo baigāks un tumšāks kāds laikmets — atsevišķa indivīda vai kādas tautas dzīvē—, jo lielāka un dedzīgāka vajadzīga gaismas mīlestība, kā mūsu personā, tā visas tautas dzīvē, lai brujojošies ar šo gaismas mīlestību mēs spētu pretoties laikmeta tumsai.

Savādi tomēr tas, ka cilvēki, kuŗiem dota iespēja pašiem izšķirties — bieži vien neparāda vajadzīgo aktīvitāti, nosvērties gaismas pusē. — Bet vai nav tā, ka tumsa nekad nav uzvarējusi tumsu?

Par to, kas nejauj novecoties

Ir cilvēki, kas agri apaug ar miegainību un agri noveco. Bet ir arī tādi, kuŗu dvēselē un sejas vaibstos neparādās vecuma zīmes arī tad, kad tie jau sasnieguši lielu vecumu. Un ja mēs vaicātu, kamdēļ tas tā,— tad iespējama tikai viena atbilde: nemitīga garīga rosme un dvēseles degsme ir tā, kas nejauj tiem novecoties.

Par neuzceltiem piemineklīem

Tie, kas nekad nav bijuši varoņi, parasti mēdz būt vissīvākie pretinieki kādas varonības atzīšanai. Bet vai nav tā, ka neuzcelts piemineklis nespēj izdzēst kāda varoņa slavu, vai padarīt par neesošu kāda varoņdarbu?

Par dzīves pārbaudes mērogu

Vai nav tā, ka atkal un atkal no jauna — laiku pa laikam — mums pašiem jāpārbauda sevi, vai mēs vēl dzīvojam pilnvērtīgu dzīvi? — Mīlestība ir šīs pārbaudes mērogs, un ja tā vēl nav izstumta no mūsu sirds, tad tas nozīmē, ka mēs vēl esam.

„Ikviens, kas nevēlas pats sevi padarīt par dzīvu mironi,— tas lai sargas no dzīvošanas bez mīlestības!

Edvarts Tīters

LATVIEŠU FILMAS IZRĀDE STOKHOLMĀ

Ziņojums no Stokholmas

Padomju sūtniecības latviešu „atašejs" repatriācijas lietās, Jānis Jāņa dēls Zakenfelds attīsta rosīgu propagandu Zviedrijas latviešu vidū. Februārī viņš noorganizējis latviešu filmas izrādi, kas notika Zviedrijas un PSRS draudzības biedrības telpās. Bija izsūtīti daudzi ielūgumi bet uz izrādi ieradās tikai kādi 20 ziņkārīgi cilvēki, pašu Zakenfeldu ieskaitot.

Filma saucas Kapteinis Nulle un tajā spēlē latviešu aktieri. Filmas saturs grozās ap kādu jūrnieku, kas beidzis jūrskolu, ieguvis zvejas kuģa kapteiņa diplomu, bet spiests strādāt zvejniecības kolchozā kā vienkāršs zvejnieks. Negaidot viņu norīko pat lielā zvejas kuģa kapteini. Kuģis dodas jūrā, bet kuģa apkalpe izturas pret jauno kapteini ne cinoši un zobojas par viņa uzvārdu. Bet kapteinis zin savu darbu. Sākumā kuģim nelaimējas atrast īsto zvejas vietu un vainu uzvel kapteinim. Galvenais kapteiņa pretinieks ir stūrmanis. Beidzot kapteinim izdodas atrast īsto vietu — visi tīkli zivju pilni. Kuģa laudis neklausās stūrmaņa intrigās un saprot, ka kapteinis viņiem ir īstais vīrs un filmai ir laimīgas beigas.

Motorkuģis, uz kuŗa norit filmas darbība, apzīmēts ar numuru 91113. Visas sarunas uz kuģa notiek latviešu valodā, kas nedaudz saskan ar īstenību, jo uz katra padomju kuģa apkalpe ir jaukta.

Vilhelmu – Ernestu Minku atceroties

Š. g. martā paiet 25 gadi kopš Filadelfijā miris Amerikas latviešu sabiedriskās darbinieks un politisks cīnītājs Vilhelms - Ernests Minka. Viņa nepilnus 67 gadus garā dzīve, dzimtenē un svešumā, bijusi nerimtīga cīņa par mūsu tautas brīvību un tiesībām. Sākumā sociālisma ideju paudējs, Minka vēlāk kļuvis dedzīgs trimdas latviešu patriots.

V.E. Minkas šūpulis kārts 1873. g. 21. jūlijā Kurzemē, Priekules muižā, kur viņa vecāki ilgus gadus kalpojuši pie barona Korfa. Mācījies Liepājas pamatskolā, krievu baznīcas skolā, kā arī Asītes pamatskolā pie E. Kursīnska. Jau 1893. g. Liepājā Minka kopā ar darba biedru Jāni Driegu noorganizējuši sociālistu pulciņu.

Minkas bēgļu gaitas ved caur Vāciju un, no Hamburgas braucot, viņš 1897. gadā ierodas Londonā. Drīzi vien Londonā sāk ierasties Minkas domu biedri, kuriem dzimteni nācies atstāt līdzīgu iemeslu dēļ. Ierodas H. Punga, D. Bundža, Jānis Straujāns, M. Ozoliņš, vēlāk arī Andrejs Rolavs, H. Cinovskis, Ernests Rolavs un 1899. g. Fr. Vesmanis. Nodibinās „Latviešu strādnieku savienība," Londonas austrumos, kas vēlāk ieplūst „Latviešu strādnieku sociāldemokratu savienībā" Londonā.

Minka sākumā strādā kā grīdu līcējs, bet vēlāk atver savu veikaliņu „The Baltic Provision Stores," kas jau nodrošina dzīves iztiku. Nodibinās sakari ar Sveici, no kurienes pienāk revolūcionāra literatūra. Minka, Rolavs un citi domu biedri to negļēgli pārsūta uz Latviju. Londonā ierodas arī Roziņš. Izdodas sagādāt spiestuvi, un sāk iznākt laikr. „Latviešu Strādnieks." Roziņš tomēr nosveras internacionālistu pusē un sāk apkarot nacionāli domājošos emigrantus Rolavu, Skubiķi, Valteru, Minku u.c. Pēc 1900. gada janvāra sapulces Roziņš piesavinās spiestuvi un nozūd. Ideoloģiskās domstarpības bijušas jau agrāk, bet pēc šī gadījuma ar Roziņu plaisa vēl paplašinājusies. Nacionālā grupa, pie kuŗas pieder arī Minka, prasa Latvijas autonomiju. 1904. g. Šveicē izdodas iegādāt jaunu spiestuvi, un laikraksta izdošana var turpināties.

1906. g. Minka uz īsu laiku apciemo dzimteni un uz Londonu atved līgavu — liepājnieci Annu Priekšati, dzim. 1882. g. Laulībā piedzimst divi dēli: Ernests - Alfreds — 1907. g. un Eduards - Viktors — 1909. g. 1914. g. pavasarī Anna Minka ar dēliem vēl apciemo Latviju un 1916. g. rudenī Minku ģimene dodas tālākās emigrācijas gaitās uz Savienotajām Valstīm.

Filadelfijā dzīve ir atkal jāsāk no paša gala. Smags fizisks darbs kuģu būvētavā, tiltu celtniecībā un tikai divdesmitajos gados Minka ir ticis tik tālu, ka var jau atvērt savu veikaliņu 259 Sestās ielas dienvidos. Viņš tirgojas ar Eiropas precēm; pērdod grāmatas un kārto laikrakstu un žurnālu apgādi. Viņa veikals kļūst par latviešu satikšanās vietu, Minku māja par latviešu ieceļotāju pirmo apmešanās vietu. Tur, kā kādā caurbraucēju nometnē, neskaitāmi latviešu jaunieceļotāji ir vadījuši daudzas dienas un naktis, līdz pirmais darbs un apmešanās vieta ir sameklēta. Kā Minkas dēli atceras, dzīvoklis nekad nav bijis bez cieminiem, iebraucēji dažkārt telpas trūkuma dēļ bijuši spiesti naktsgulai iekārtoties uz grīdas.

Minka plaši sarakstās ar domu biedriem dzimtenē un emigrācijā, vāc ziņas par latviešu dzīvi šinī kontinentā un citās zemēs. Viņa raksti par Amerikas latviešu dzīvi parādās vietējā amerikāņu presē, latviešu trimdas izdevumos un dzimtenes laikrakstos — Liepājas Latvietī, Jaunākās Ziņās, Latvijas Sargā u.c.

Daudz laika un upuru prasa sabiedriskā dzīve, kur abi Minkas aktīvi piedalās. Minka ir bijis ALTS priekšnieka biedrs, triju Amerikas Latviešu kongresu dalībnieks un Filadelfijas Brīvo Latvju biedrības sekretārs. Kad 1931. g. dzimtenē atskan aicinājums ziedot Brīvības piemineklim, tas atbalsojas arī tālajā Filadelfijā. Minkas ierosmē savāc un nosūta divas ziedojumu summas. Nodzeltējušas lapas ar toreizējā valsts prezidenta Alberta Kviešа parakstu un pateicību liecina par šī ziedojuma saņemšanu Rīgā.

Sabiedriskajā darbā Minkam liels palīgs un līdzdarbiniece bijusi Anna Minka, kas vēl piecdesmitajos gados vietējā amerikāņu presē plaši rakstīja par mūsu tautas ciešanām dzimtenē. Viņas nopelnus cildinot, Latvijas valdība Annu Minku 1928. g. apbalvoja ar Triju Zvaigžņu ordeni.

Trīsdesmitajos gados Ņujorkas Wesson Co rīko ik vasaras ekskursijas uz Latviju. Daudzi Amerikas latvieši izmanto šo samērā izdevīgo ceļojuma iespēju, lai apciemotu dzimto zemi. Anna Minka Latvijā ciemojās 1932. gada vasarā. Sirsnīga atkalredzēšanās Liepājā, draudzīga uzņemšana organizāciju sanāksmēs, kur nākas stāstīt par Amerikas latviešu dzīvi. Rīgas apciemojuma laikā Anna Minka, godinot kritušos varoņus, Brāļu kapos noliek Amerikas latviešu vainagu. Atstātajos dokumentos ir uzglabājusies lapiņa ar Annas Minkas pateicības vārdiem, ko viņa teikusi sagaidītājiem dzimtenē. Ar savu vienkāršumu un sirsnību, tie labi izteic jūtas, kas plosās sirdī dzimtajā krastā izkāpjot.

Vilhelms Ernests Minka ur Latviju dodas 1933. g. augustā un tur pavada gandrīz pusotra gada. Viņa apciemojumu plaši apraksta galaspilsētas un provinces prese, ievietojot intervijas un uzņēmumus. Ir liels pārdzīvojums, kā tō pats Minka aplieciņa, redzēt dzimto zemi un satikt radus un draugus pēc gaŗiem 28 prombūtnes gadiem. 1933. g. oktobrī Minka raksta uz Filadelfiju, ka Rīgā un Liepājā saticis daudzus veco laiku domu biedrus, īpaši pieminot, ka Rīgā laimējies satikt un izrunāties ar Dr. M. Valteru un K. Ozolu.

Ar dzimtenē smeltajiem spēkiem Minka atgriežas Filadelfijā. Turpinās rosīgs darbs latviešu organizācijās, risinās plaša sarakste, vācot informāciju par latviešu dzīvi šinī un citās zemēs. Nemazinās arī Latvijas propagandas darbs. Minka iespiež un izplata propagandas pastkartes ar skatiem un sejām no Latvijas dzīves. Ir tiešām jābrīnās, kur visam tam viņš ir varējis atrast laiku un atlicināt līdzekļus.

Visus gaŗos trimdas gadus Minka uzticīgi ir palicis Latvijas pilsonis. Cik no sarakstes ar Rolavu, Bērziņu u.c. var secināt, viņam nav bijusi sveša doma par atgriešanos dzimtenē, lai tur pavadītu vecuma dienas. Trīsdesmitajos gados draugi pat gatavojušies sākt kārtot pensijas lietas. Tam visam, protams, svītru pārvilka tuvojošies Otrā Pasaules kaŗa draudi un sekojošie notikumi.

Nepaspējis uzrakstīt iecerētās atmiņas, Vilhelms Ernests Minka tiek aizsaukts aizsaulē 1940. gada martā. Gaŗais un grūtais, bet arī nopelniem bagātais emigranta ceļš ir beidzies. Atmiņas par Minkas darbu turpinās dzīvot latviešu paaudzēs. Anna Minka seko vīram Veļu valstī pēc 20-gadiem — 1960. gadā. Viņi abi apglabāti Filadelfijā Northwood kapos.

Lai pateicībā pieminam šos divus pagājušās paaudzes krietnos latviešus un lai taka uz viņu kapu kopiņām nealaug!

Roberts Lēdums

IENĀKUMU NODOKĻI KANADĀ

(C.S.) — Kanadas valdība apliek ar ienākuma nodokļiem sabiedrības un individuālas personas. Ir saprātīgi, ja jūs iepazīstaties ar individuālo personu aplikšanu, izprotat personiskos atskaitījumus, kas pieļauti kanadiešiem, un iesūtāt nodokļu deklarāciju, maksājot ne vairāk nodokļa, kā jums pienākās maksāt, vai arī ne mazāk, kā prasīts.

Ja jūs strādājat kādā sabiedrībā vai privātā firmā, jūsu ienākuma nodokļa lielāko daļu atskaitīs katru nedēļu no jūsu atalgojuma. Gada beigās jūs varat būt kaut ko palikuši parādā vai arī nebūt parādā, un dažreiz jūs varat saņemt atmaksu. Jūs gada sākumā saņemsit papīra strēmeli, ko sauc par T 4 strēmeli. Tanī uzrādīta ienākumu nodokļa kopsumma, kas atvilkta no jūsu atalgojuma iepriekšējā gadā. 1964. g. ienākumu nodoklis, piemēram, jāmaksā līdz 1965. g. 30. aprīlim, vai jums uzliks soda naudu.

Nodokļa deklarācijas var dabūt katrā pasta iestādē, bankā, tresta sabiedrībā vai varbūt jūsu sabiedrības birojā. Deklarācijai ir divējāda veida veidlapas: 1. īsā un vienkāršā veidlapa, kas domāta tiem, kam nav ienākumu no ieguldījumiem, kam nepieder veikali, kam nav īres ienākumu, komisiju, profesionālo nodevu ienākumu un kam nav iespējas pieprasīt ārzemēs samaksāto nodokļu kredītēšanu. 2. Gaŗāka veidlapa tiem, kuŗu ienākumos ietelp kāds no augšminētiem ienākumiem.

Ar marta mēnesi paņemiet trīs vai četras vajadzīgās veidlapas un laikus sastādiet deklarāciju. Paturiet jūsu nodokļu deklarācijas norakstu savai zināšanai. Jūsu T 4 strēmeli jums izsniegs divos eksemplāros. Uzglabājiet savu norakstu kopīgi ar nodokļa deklarāciju. Ja jums jāmaksā papildus nodoklis, maksājiet ar čeku. Un atcerieties, ka pēdējais terminš ir 1965. g. 30. aprīlī!

Kanadas ienākumu nodokļu likumi ir visai plaši, un dažās veikalnieciskās darbības nozarēs tie ir visai komplicēti. Tomēr caurmēra kanadietim tie ir vienkārši un visādā veidā taisnīgi. Mums te nav iespējams uzskaitīt dažādos izņēmumus, uz kuŗiem jums ir tiesības. Ir dabūjamas lētas brošūras, kas jums sniegs visas sīkākās ziņas. Jums tāda jānopērk un jāizlasa. Ienākumu nodokļa noteikumi var katru gadu grozīties. 1964. g. nodoklis var būt mazliet mazāks vai arī mazliet lielāks nekā 1963. g. nodoklis, bet tas, laikam, nemainīsies visai daudz.

Zināmi pamatatskaitījumi prasa pierādījumus. Tāpēc uzglabājiet kvītis par visiem labdarīgiem ziedojumiem, kuŗus jūs dodat baznīcai, sociālo palīdzību organizācijām u. t. t.. Tie jums būs vajadzīgi, lai iesniegtu kopā ar jūsu nodokļu deklarāciju. Kvebekas province apliek ar nodokli katru, kam jāmaksā nodoklis šinī provincē.

Kanadas valdība to atzīst un piešķir kreditu, lai to izlīdzinātu. Citur Kanadas provinces saņem daļu nodokļa, kuŗu maksā federālai valdībai, un nav vajadzīgs izpildīt īpašas veidlapas, izņemot tikai minēto Kvebeku. Ja jums ir kādas šaubas ienākuma nodokļa deklarāciju aizpildot, piezvaniet pa telefonu vai uzrakstiet paskaidrojumu pieprasījumu jūsu nodokļu birojam, kas uz katru jūsu jautājumu skaidri atbildēs.

Ja jūs uzsākat pats savu mazu veikalu, jums jānodrošinās ar grāmatveža palīdzību, kuŗš pārzina nodokļu noteikumus, kas attiecas uz veikaliem, vismaz līdz tam laikam, kamēr jūs paši pietiekami iepazīstaties ar šiem noteikumiem, lai jūs varētu izkalkulēt savu ienākumu nodokli pats.

Minēsim dažus punktus, kas sevišķi var interesēt jaunkanadiešus:

1. Ja jūs strādājat kādā uzņēmumā, un tas neatvelk ienākuma nodokļa maksājumus, un ja jums ir ienākums, kas apliekams ar nodokli, jums jāizdara maksājumi uz ienākuma nodokļa lēses pa gada ceturkšņiem. Ja jūsu galvenais ienākumu avots ir lauksaimniecība vai zvejniecība, jums nav vajadzīgs izdarīt gada ceturkšņa maksājumus.

2. Jūsu pirmajā gadā Kanadā jums ir visai svarīgi zināt, kādi personiski atskaitījumi attiecas uz jums. Jūsu personiskais stāvoklis nosaka šos atskaitījumus, atkarībā no tā, vai jūs esat precējies, vai jums ir bērni, vecāki, vecvecāki, māsas, brāļi u. t. t. Nodokļu veidlapas atzīmē šādus atskaitījumus.

3. Ja jums ir kāds ieguldījums ārpus Kanadas, kas dod ienākumu un pārsniedz $ 2.400 gadā vai jūsu personīgo atskaitījumu kopsummu (vai kuŗš no tiem ir lielākais), jums jāmaksā virsnodokļis 4% apmēros no šīs summas.

(Nobeigums 7 lpp.)

Visus marku krājēju nodaļai domātos rakstus lūgums sūtīt šīs nodaļas red. M. Zichmanim, 161 Olive Ave., Willowdale, Ont., Canada.

SPECIĀLS PASTA ZĪMOGS DZIESMU SVĒTKOS

(Z) Sakarā ar 4. latviešu dziesmu svētkiem Kanadā, jau sākot ar 1. maiju Toronto galvenā pastā lietos īpašu saukļa zīmogu ar sekojošu tekstu: FOURTH LATVIAN SONG FESTIVAL IN CANADA MAY 1—31.

DV „IMANTAS" BALVA FILATELIJĀ

(Z) Lai rosinātu Latvijas filatelijas klāstu sastādīšanu ar Latvijas filatelijas materiāliem, zīmogojumiem (ieskaitot no okupētās Latvijas), laikrakstu izgriezumiem un zīmējumiem, kur būtu pareizi parādīta Latvijas apspiestība, nebrīvība un rusifikācija un šādu klāstu izstādīšanu latviešu un cittautiešu filatelijas izstādēs, DV Kanadas valde nodibina mūžīgi ceļojošo balvu, ko nosauc IMANTAS vārdā.

Balvu piešķir ik gadus Latviešu filatelistu apvienība (LFA) vai tās uzdevumā rīkotās filatelijas izstādēs Kanadā par labāko izstādījumu, kas visizteiksmīgāk izteic galveno domu.

Balvu izsniedz DV KV rīkotā Kalpaka vai Leģiona atceres sarīkojumā, kur, ja vien tas iespējams, balvas ieguvējs tiek aicināts izstādīt savu klāstu vai arī sniegt sava klāsta demonstrējumu.

Balva pirmoreiz tiek piešķirta 4. Dziesmu svētku filatelijas izstādē Toronto 1965. g. no 28. maija līdz 31. maijam, ko rīko LFA uzdevumā Toronto Latviešu filatelistu klubs.

☆

Nākamā Toronto latviešu kluba sanāksme notiks 21. martā, plkst. 2 p.p. pie Rudlapa, 117 Westrose (rietumos no Royal York un dienvidos no Dundas), tel. 293—0701.

CEĻOJOŠAS BALVAS JAUNAJIEM FILATELISTIEM 1965. G.

(V) Latviešu filatelistu apvienība katru gadu piešķir jauniešiem ceļojošas balvas, kādas ir tās īpašumā, un sazinā ar Toronto latviešu filatelistu klubu un ar latviešu žurnāla „Kollekcionārs" izdevējiem tiek izlemta arī ceļojošo balvu piešķiršana.

LFA ceļojošo J. Michelsona, Dienvidafrikā, balvu piešķir Uģīm Ziemelim Kanadā, Hamiltonā, par aktīvu līdzdalību izstādēs un par sevišķu centīgu Latvijas lidpasta marku vākšanu, sasniedzot jau pirmajā darbības gadā jaunatnes nozarē pilnu Latvijas lidpasta marku kolekciju. Viņš arī vienīgais iesūtījis no laikraksta izgriezumiem savāktu katalogu — rokas grāmatu par Kanadas 1964. gadā izdotajām markām, kam sacensībā bija izsludināta žurnāla „Latviešu Filatelists" 47. numurā.

LFA ceļojošo Detroitas filatelistu dāvāto balvu piešķir Laimonim Kavaliērim Austrālijā par vairākkārt sekmīgu līdzdalību izstādēs gan ar Latvijas, gan ar Austrālijas markām, ko veicis par spīti lielajam tālumam no izstādes vietām Sav. Valstīs. Tā kā balvas pārsūtīšana sagādā zināmas grūtības un saistīta ar iespējamiem bojājumiem, ieguvējam nosūtīs attiecīgu goda rakstu un balvas uzņēmumu, bet viņa vārdu iegravēs balvā. Tā paliek uzglabāšanā Toronto jauniešu grupā.

Žurnāla „Kollekcionārs" izdevēju ceļojošo balvu piešķir Andrim Rēvaldam Detroitā par dzīvu līdzdalību filatelijas žurnālos, kur viņa raksti ievietoti 1964. g. žurnālos „Kollekcionārs" un „Latviešu Filatelists".

Toronto latviešu filatelistu kluba ceļojošo balvu piešķir Jānim Reinbergam par centīgu līdzdalību izstādēs un par rosmi jaunāko marku krājēju sagatavošanā un apzināšanā.

KAKTI
Vešam vieglus transportus ar mod
(mēbeļu, bīvmasteriņu u. c.) Lēdzam
LE 5-6619. 941 Dovercour

Gunars R. BALO
CHIROPRAK
ĀRSTE GALVAS, MUGURAS UN
Kalnu saule bērniem un pieaugušiem
svētdienās uz iepriekšēju p
928a Kingston Rd. Toronto 18.

Reklāmas saiņi:
Nr. 31 9 kg baltie „American" kviešu
1 kg sviesta, 2 kg cūku tauku,
1 kg pupiņu kafijas, 1 kg žāv. aug
1 kg. rīsu, 225 gr. šokolādes ka
garšu
Nr. 32 18,5 kg baltie „American" kviešu
Nr. 33 18,5 kg cukura, mannas vai rīsu
cos tik, cik vēlaties, vai arī tik
Nr.34 4,5 kg baltie „American" kviešu
2,5 kg bekona, 2 kg rīsu
Nr. 35 — iepriekšējais sainis divkāršot
Nr. 36 9 kg baltie „American" kviešu
4,5 kg rīsa, 4,5 kg cūku tauku
Nr. 37 4 kg baltie „American" kviešu
2,5 kg šāv. šķiņķa, 2,5 kg bekona
Nr. 38 — iepriekšējais sainis divkāršot
Nr. 39 4 kg cūku tauku; 4,5 kg ekspo
Nr. 40 — iepriekšējais sainis divkāršot
Nr.41 2 kg cukura, 4,5 kg bekona, 2 kg
Nr. 42 — iepriekšējais sainis divkāršot
Nr. 43 4 kg cūku tauku; 2,5 kg cukura
Nr. 44 — iepriekšējais sainis divkāršot
Lūdzam adresēta vārdu un adre
DAUGAVAS VANAGU SA
491 College St., Toronto
TEL.: 921—712
Nesdas pārvedumu vai čeku
„DAUGAVAS VANAGI

IMANTAS
Norādām, ka Lieldienu saiņu pa
līdz š. g. 5. martam, lai saiņi ad
Lieldienām.
Saiņus nosūtām ar iepriekš sam
drošinājumu pret bojājumiem u
ierunām atmaksājam vai par br
sainī preci, kas konstatēta kā bojā
Pārtikas saiņiem spēkā mūsu
pārējām precēm — mūsu cenrādi
grozījumiem dažām precēm.
Jāņu laika saulīte var bojāt g
gaidiet saulgriežus, bet sūtiet jau
desas, kā arī visu citu, kas vaje
vei, bet vasarā domājiet arī par c
DV grāmatnīc
491 College St., Tor
tel. 921—712

TAUTIE
pirms nododat iespie
iespiedumdarbus citur
LATVIJA - AMERIKĀ
Mēs iespiežam
LAULIBU un IESVĒTIBU
VIZITKARTES
DOKUMENTUS BIEDR
KONCERTU PROGRA
SARIKOJUMU BIL
PLAKATUS, DZIE
VĒSTULU VEID
GRAMATAS,
Labs darbs. — M
PASŪTINAJUMUS LŪDZAM
491 College St., Tor
CANADA
TEL.: 921—
CODE 41

...KLI KANADĀ

...s var da- Kanadas valdība to atzīst un pie-
...dē, bankā, šķir kredītu, lai to izlīdzinātu.
...arbūt jū- Citur Kanadas provinces saņem
... Deklarā- daļu nodokļa, kuru maksā fede-
...da veidla- rālai valdībai, un nav vajadzīgs
...šā veidla- izpildīt īpašas veidlapas, izne-
... kam nav mot tikai minēto Kvebeku. Ja
...dījumiem, jums ir kādas šaubas ienāku-
... kam nav ma nodokļa deklarāciju aizpil-
...siju, pro- dot, piezvaniet pa telefonu vai
...kumu un uzrakstiet paskaidrojumu pie-
...rasīt ārze- prasījumu jūsu nodokļu biro-
...ļu kredi- jam, kas uz katru jūsu jautāju-
...apa tiem, mu skaidri atbildēs.
... kāds no Ja jūs uzsākat pats savu mazu
...iem, veikalu, jums jānodrošinās ar
... paņemiet grāmatveža palīdzību, kurš pār-
...gās veid- zina nodokļu noteikumus, kas
...et dekla- attiecas uz veikaliem, vismaz
...lokļu de- līdz tam laikam, kamēr jūs pa-
...vai zinā- šī pietiekami iepazīstaties ar
...eli jums šiem noteikumiem, lai jūs varē-
...āros. Uz- tu izkalkulēt savu ienākumu
...u kopīgi nodokli pats.
... Ja jums Minēsim dažus punktus, kas
...lis, mak- sevišķi var interesēt jaunieka-
...cerieties, dzēšus:
... 1965. g. 1. Ja jūs strādājat kādā uzņēmu-
mā, un tas neatvelk ienākuma
...lokļa li- nodokļa maksājumus, un ja
...in dažās jums ir ienākums, kas aplie-
...s noza- kams ar nodokli, jums jāizda-
...cēti. To- ra maksājumi uz ienākuma no-
...m tie ir dokļa lēses pa gada ceturkšņiem.
...ldā tais- Ja jūsu galvenais ienākumu
...jams uz- avots ir lauksaimniecība vai
...mus, uz zvejniecība, jums nav vajadzīgs
... Ir da- izdarīt gada ceturkšņa maksāju-
...s, kas mus.
...ās ziņas. 2. Jūsu pirmajā gadā Kanadā
...jāizlasa. jums ir visai svarīgi zināt, kādi
...oteikumi personiski atskaitījumi attiecas
... 1964. g. uz jums. Jūsu personiskais sta-
...ēt ma- tuss nosaka šos atskaitījumus,
...s nekā atkarībā no tā, vai jūs esat pre-
...laikam, cējies, vai jums ir bērni, vecāki,
... vecvecāki, māsas, brāļi u. t. t.
...mi pra- Nodokļu veidlapas atzīmē šā-
...uzglabā- dus atskaitījumus.
...labdarī- 3. Ja jums ir kāds ieguldījums
...us jūs ārpus Kanadas, kas dod ienāku-
...pakalpo- mu un pārsniedz $2.400 gadā
... t. Tie vai jūsu personīgo atskaitījumu
...iesniez- kopsummu (vai kuŗš no tiem
...dekla- ir lielākais), jums jāmaksā virs-
...ce ap- nodoklis 4% apmēros no šīs
...nm jā- summas.
...rovincē. (Nobeigums 7 lpp.)

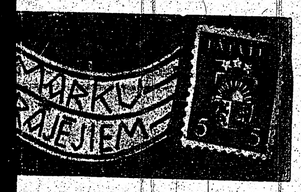

...daļai domātos rakstus lūgums sūtīt
...chmani m, 161 Olive Ave., Willow-
...e, Ont., Canada.

...OGS CEĻOJOSAS BALVAS JAUNA-
... JIEM FILATELISTIEM 1965. G.

...dzies- (V) Latviešu filatelistu apvieni-
...sākot ba katru gadu piešķir jauniešiem
...vena ceļojošas balvas, kādas ir tās
...zīmo- īpašumā, un saziņā ar Toronto
...URTH latviešu filatelistu klubu un ar
...AL IN latviešu žurnālā „Kollekcionārs"
... izdevējiem tiek izlemta arī ceļo-
... jošo balvu piešķiršana.
... LFA ceļojošo J. Michelsona,
... Dienvidafrikā, balvu piešķir
...s fila- Uģim Ziemelim Kanadā, Hamil-
...u ar tonā, par aktīvu līdzdalību iz-
...āliem, stādēs un par sevišķu centīgu
... no Latvijas lidpasta marku vāksa-
...akstu nu, sasniedzot jau pirmajā dar-
...miem, bības gadā jaunatnes nozarē pul-
...Latvi- nu Latvijas lidpasta marku kole-
...a un kciju. Viņš arī vienīgais iesū-
...u iz- tījis no laikraksta izgriezumiem
...utiešu savāktu katalogu — rokas grā-
...nadas matu par Kanadas 1964. gadā iz-
...ojošo dotajām markām, kam sacensī-
...s vār- bā bija izsludināta žurnāla „Lat-
...atvie- viešu Filatelists" 47. numurā.
...LFA) LFA ceļojošo Detroitas filate-
...filate- listu dāvāto balvu piešķir Lai-
...ābā- monim Kavalierim Austrālijā
...teiks- par vairākkārt sekmīgu līdzda-
... libu izstādēs gan ar Latvijas,
...ikotā gan ar Austrālijas markām, ko
...es sa- veicis par spīti lielajam tālu-
...iespē- mam no izstādes vietām Sav.
... aici- Valstīs. Tā kā balvas pārsūtīše-
...i arī na sagādā zināmas grūtības un
...trēju- saistīta ar iespējamiem bojāju-
miem, ieguvējam nosūtīs attie-
cīgu goda rakstu un balvas uz-
ņēmumu, bet viņa vārdu iegra-
vēs balvā. Tā paliek uzglabāša-
...ešķir- nā Toronto jauniešu grupā.
...elijas Žurnāla „Kollekcionārs" izde-
...o 28. vēju ceļojošo balvu piešķir An-
...rīko drim Rēvaldam Detroitā par
...atvie- dzīvu līdzdalību filatelijas žur-
nālos, kur viņa raksti ievietoti
1964. g. žurnālos „Kollekcionārs"
un „Latviešu Filatelists".
... klu- Toronto latviešu filatelistu
...artā, kluba ceļojošo balvu piešķir Jā-
... 117 nim Reinbergam par centīgu
...Royal līdzdalību izstādēs un par ros-
...adas), mi jaunāko marku krājēju saga-
tavošanā un apmīšanā.

KAKTIŅŠ

Vecam vieļus transportu ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.) Lūdzam svanit katrā laikā.

LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

Gunars R. BALODIS, D.C.
CHIROPRAKTORS
ĀRSTE GALVAS, MUGURAS UN KAJU SAPES.
Kalnu saule bērniem un pieaugušiem trešdienās un svētdienās uz iepriekšēju pieteikšanos.
923a Kingston Rd. Toronto 13. Tel. 699—3584.

Reklāmas saiņi:

CENAS US DOLAROS

Nr. 31 9 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 1 kg sviesta, 2 kg cūku tauku, 2 mārc. kakao, 1 kg pupiņu kafijas, 1 kg žāv. augļu, 2 kg manna, 1 kg. rīsu, 225 gr. šokolādes karameļu, 200 cigaretēs ..... $ 39.90
Nr. 32 18,5 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti — 41 mārc. $ 22.70
Nr. 33 18,5 kg cukura, mannas vai rīsu (no katras preces tik, cik vēlaties, vai arī tikai viena prece) — 41 mārc. $ 24.80
Nr. 34 4,5 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti, 2,5 kg bekona, 2 kg rīsu ..... — 20 mārc. $ 22.70
Nr. 35 — iepriekšējais sainis divkāršots — 40 mārc. $ 37.50
Nr. 36 9 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 4,5 kg rīss, 4,5 kg cūku tauku .... — 40 mārc. $ 30.75
Nr. 37 4 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 2,5 kg žāv. ķiploka, 2,5 kg bekona — 20 mārc. $ 29.75
Nr. 38 — iepriekšējais sainis divkāršots — 40 mārc. $ 51.50
Nr. 39 4 kg cūku tauku; 4,5 kg eksporta bekona — 19 mārc. $ 29.50
Nr. 40 — iepriekšējais sainis divkāršots netto 38 mārc. $ 52.50
Nr. 41 2 kg cukura, 4,5 kg bekona, 2 kg rīsu — 19 mārc. $ 27.50
Nr. 42 — iepriekšējais sainis divkāršots — 38 mārc. $ 45.50
Nr. 43 4 kg cūku tauku; 2,5 kg cukura, 2 kg rīsu — 19 mārc. $ 20.90
Nr. 44 — iepriekšējais sainis divkāršots — 38 mārc. $ 38.50

Lūdzam adresāta vārdu un adresi rakstīt skaidri.

DAUGAVAS VANAGU SAINĪŠU NODAĻA,
491 College St., Toronto 4, Ont.
TEL.: 921—7121
Nesūtas pārvedumu vai čeku rakstiet uz „DAUGAVAS VANAGI" vārda.

IMANTAS IMANTA PACIŅU NODAĻA

Norādām, ka Lieldienu saiņu pasūtinājumi nododami līdz š. g. 5. martam, lai saiņi adresātus sasniegtu līdz Lieldienām.

Saiņus nosūtām ar iepriekš samaksātu muitu un apdrošinājumu pret bojājumiem un zudumu. Bez ierunām atmaksājam vai par brīvu nosūtām nākošā saiņi preci, kas konstatēta kā bojāta vai zudusi.

Pārtikas saiņiem spēkā mūsu cenrādis Nr. 31, bet pārējām precēm — mūsu cenrādis Nr. 25 ar nelieliem grozījumiem dažām precēm.

Jāņu laika saulīte var bojāt gaļas preces. Tādēļ negaidiet saulgriežus, bet sūtiet jau tagad bekonu, speķi, desas, kā arī visu citu, kas vajadzīgs pārtikas rezervei, bet vasarā domājiet arī par cukuru — ogu laikam.

DV grāmatnīcā,
491 College St., Toronto 4,
tel. 921—7121.

TAUTIEŠI,
pirms nododat iespiešanai savus iespiedumdarbus citur, sazinieties ar
LATVIJA - AMERIKĀ - SPIESTUVI
Mēs iespiežam
LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTĪTES
VIZĪTKARTES
DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBAM
KONCERTU PROGRAMMAS
SARĪKOJUMU BIĻETES
PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS
VESTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES
GRĀMATAS, ŽURNĀLUS
Labs darbs. — Mērenas cenas.
PASŪTINAJUMUS LŪDZAM NODOT LAIKUS.
491 College St., Toronto 4, Ont.
CANADA.
TEL.: 921—7121
CODE 416

BALTIJAS JŪRAS AKADĒMIJA TAPŠANAS STADIJĀ

Baltijas Jūras Apvienība Skandinavijā sauksies — Mare Balticum Samfundet.

Stokholma (z) — Zviedrijas provinces presē arvienu vēl nav norimis nemiers sakarā ar nesenajo raidījumu Stokholmas televizijā par izdotajiem baltiešu leģionāriem. Kā zināms, raidījums visumā bija baltiem dižiem sašūts un tanī virzienā centrēts, kas mēģina attaisnot galvenos vainīgos nejēdzīgajā izdošanās traģēdijā. Televizijas reportieri, sekojot instrukcijām no augšas, neizmantoja medz Nacionālā fonda, DV, nedz daudz traģēdijas aculiecinieku materiālus. Par spīti baltiešu organizāciju protestiem televizijas direkcijā un atkārtotiem norādījumiem par baltiešu rīcībā esošajiem jaunajiem materiāliem izdoto leģionāru drūmā likteņa pierādīšanai, televizijas vadība nav devusi solījumu tuvākā laikā pielaistās kļūdas izlabot kādā papildus raidījumā. Ir tomēr ziņas, ka šī gada otrajā pusē, vai arī 1966. g. sākumā, televizija dos iespēju izteikties tiem liecinieklem, kuŗu rīcībā ir fakti par izdoto leģionāru likteni Pad. Savienības soda nometnēs. Tādu pierādījumu materiālu netrūkst. Provinces laikrakstos, izmantojot igauņu un latviešu Nacionālo fondu kopīgo reģionāro ziņu biļetenu Balt - Press un citus avotus, lasāmi raksti par okupētās Baltijas universitāšu pārkrievošanas politiku, par Māras baznīcas pārvēršanu kon-

IENĀKUMU...
(Pārnesums no 6. lpp.)

4. Ja jums ir kāds dzimtenē (vecāki, bērni u. t. t.), kam jūs sūtāt naudu atbalstam, jūs varat prasīt, lai to atskaita no jūsu ienākuma, lai samazinātu ienākuma nodokli. Lai to izdarītu, jums jāizpilda veidlapa, kas sauc. TIE—NR veidlapa, kuŗu jūs varat saņemt iecirkņa nodokļu birojā. Daudziem jaunkanadiešiem var pienākties šādi atskaitījumi.

Nav grūti izkalkulēt jūsu ienākuma nodokli. Veidlapas ir ievietotas aploksnēs, kuŗu jūs varat izmantot, lai nosūtītu savu nodokļu deklarāciju; vienkāršas un viegli saprotamas instrukcijas tur pievienotas.

Visu kanadiešu dažāda veida ienākumu nodokļi ir svarīga daļa zemes ienākumu budžetā. Pieaugot jūsu ienākumiem, pieaug arī jūsu ienākumu nodoklis. Jūs maksājat nodokli tikai par jūsu ar nodokli apliekamo ienākumu daļu, bet ne par visiem jūsu ienākumiem. Piemēram: pēc 1963. g. noteikumiem, precējies vīrietis ar diviem uzturamiem bērniem bauda $2.600 lielu atskaitījumu. Ja tas, teiksim, pelna $70 nedēļā ($3.640 gadā) viņš maksāja ienākumu nodokli no $1.040. Viņa nodoklis bija ap $115. vai tikai mazliet vairāk nekā 3% no viņa kopienākumiem, kas nav pārmērīgi.

Jūsu ienākumu nodoklis ir daļa no jūsu jaunās dzīves Kanadā. Ir visai saprātīgi zināt precīzi, kas jums ir jāmaksā, un būt pārliecinātam, ka jūs nemaksājat vai nesamaksājat par maz, un ka jūs esat iesniegusi savu nodokļu deklarāciju līdz 1965. g. 30. aprīlim!

PĀRDODAMI
LEDUS URBJI
6½'' caurumu urbšanai
Cena $7.00
PAUL MANNINEN
LE 5—0603
327 Lippincott St., Toronto.

KRIEVU UN AMERIKĀŅU DIPLOMĀTISKO INTRIGU SATIRISKS ROMĀNS

„Ilyitch slept here" by Henry Carlisle, J. B. Lippincott Co. (Kanadā — McClelland and Stewart Ltd.) izdevums, 224 lp., cena — $5.95.

Autors ir dažādu Ņujorkas grāmatu apgādu redaktors, kas 1962. g. rediģēja Amerikas satiras prozā un dzejā antoloģiju, un tagad publicējis pats savu satīrisko romānu no krievu un amerikāņu dzīves Šveicē. Autors nesaudzē ne vienus, nedz otrus, bet satiru nepārspīlē, kas padara šo darbu par labu lasāmvielu, kas gan tikai mazliet paceļas virs amerikāņu ieciešo dēku romānu literārā līmeņa. Par jaunu šim darbam nāk, vismaz to lasītāju acīs, kas pārvalda krievu valodu, tas, ka autors liek saviem krievu varoņiem lietot sakropļotus krievu vārdus... Lai arī cik zems būtu dažu krievu izglītības līmenis, krieviski tie tomēr, laikam, runās pareizi... Pēdējā laikā gan TV raidījumos, gan filmās un dēku romānos amerikāņu autori mēģina dižoties ar savām svešvalodu zināšanām, lietojot pa vārdam sakropļotas vācu vai kādas citas svešvalodas. Tagad ir pienākusi reize arī krievu valodai!

BAZNĪCAS KRITIZĒTĀJS...

„The Comfortable Pew" by Pierre Berton, McClelland & Stewart Limited izdevums, 158 l. p. cena — $2.50.

Kas nav teologs, laikam, nevarēs saprast, kāpēc angļikāņu baznīcai bija jāuzdod sensāciju žurnālistam un radio raidījumu runātājam sarakstīt moderno laiku kritisku baznīcas apskatu. Tas tomēr ir šīs grāmatas temats. Vēl divainākī šķiet tas, ka ievadu daudzu mācītāju apstrīdētai grāmatai devis kāds redzams angļikāņu mācītājs... Nevar saprast, kāpēc bija jāizvēlas kāds žurnālists, kas teoloģijas jautājumos taču nav pietiekami kompetents, lai iztirzātu un kritizētu problēmas, kuŗas radušās baznīcas dzīvē moderno laiku ietekmē? Nelietpratējam liekas, ja tāda grāmata bija vajadzīga, tad tā bija jāsaraksta kādam teologam. AKL

CECHOVA...

(Pārnesums no 3. lpp.)

ik sezonu kopš 1953. gada. D. Reins pieskaitāms Kanadas izcilākajiem raksturlomu tēlotājiem. Bez viņa šogad Stratfordā vēl spēlēs Duglass Kampbels, Eriks Krismess, Pēteris Donats, Bruno Gerusi, Marta Henrija, Fransisa Hailenda, Pauls Mesijs u. c.

Sakarā ar aizvien pieaugošo ieejas karšu pieprasījumu, sākot ar šo gadu no Toronto iespējama tieša telefona satiksme ar Stratfordas Šekspīra festivāla teātri — tālr. 364-8355. Š.

SARKANAIS KRUSTS
IR VIENMĒR KLĀT
Ja JŪS palīdzat

FRANK VASS
BA
ADVOKĀTS - NOTĀRS
263 College ielā, Toronto.
(pie Spadina Ave.)
TEL WA 2-6112, 2-6111.

VOLDEMĀRA SKAISTLAUKA
dzejoļu grāmata
TĀ PAGĀJA DZĪVE

Dzejoļi veltīti Latvijas atbrīvošanas cīņām, latvju strēlniekiem, Iāčplēšiem, kara invalidiem, leģionāriem, sardžu un darba viriem, seno dienu Eslingenai, jau mūžībā aizgājušajam archibīskapam T. Grīnbergam, mīlai — kā tā rodas, uzliesmo un dziest, un pārdomām par dzīves saulrietu.

Glīti iesietā grāmata, ar 2 autora ģīmetnēm, maksā $3...

DV Grāmatnīcā — 491 College Street, Toronto 4, Ont. Canada.

E. Dunsdorfs un A. Spekke — LATVIJAS VĒSTURE 1500 — 1600 ..... $ 15.00
Z. A. Ozols — LATVIA — A Selected Bibliography .... $ 2.15
CEĻI — Literātūras zinātne — rakstu krājums ..... $ 3.20
DV GRĀMATNĪCĀ,
491 College Street, Toronto 4, Ont.

High Park Sauna Bath & Massage
Atvērta kungiem un dāmām
No otrdienas līdz piektdienai, no pl. 12 dienā — līdz 1 naktī, sestdienās no pl. 10 līdz 1 nakti svētdien no pl. 8 līdz 10 dienā.
583 Annette St. Toronto 9
Tel. 767—4666

170 College St., Toronto.
WA 1-3924.
OPTIĶIS LUNSKY

PĀRSŪTĀM NAUDU uz LATVIJU.
US $ 10.- pret 9 jauniem rubļiem.
Sūtīšanas izdevumi $ 3.50
līdz $ 35.-
pārējām summām 10%
Saņemšana 14—21 dienu laikā.
Sūtījumi apdrošināti.
DV SAINĪŠU NODAĻA,
491 COLLEGE ST.,
TORONTO 4. ONT.

IGAUŅU OPTIĶIS
J. RATAS
169 Danforth Ave. HO 5-6251.

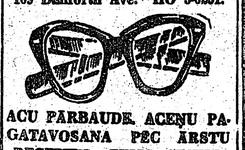

ACU PĀRBAUDE. ACENU PAGATAVOŠANA PĒC ĀRSTU RECEPTĒM. ZEISS STIKLI.
Speciāla atlaide sūtījumiem uz dzimteni.

IZĪRĒJAMA
mēbelēta istaba vieniniekam ar virtuves lietošanu.
Zvanīt pēc plkst. 6 vak.
922—9670, Toronto

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM.
Tel. LE 4-1463, Toronto.

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

M. Bukšs — ATMIŅAS UN ATZIŅAS — par Latgales kultūru	$ 4.00
M. Bukšs — DIE RUSSIFIZIERUNG IN DEN BALTISCHEN LAENDERN	$ 4.00
M. Bukšs — SKICES UN DOKUMENTI — no Latvijas tapšanas laikiem	$ 3.00
H. Laurinoviča — GRYMSTUŠOS SALEŅAS	$ 4.00
Fr. Trasums — FĀBUĻAS	$ 3.00
Aleksandrs — NEREDZAMĀ DIVIZIJA	$ 3.50
Andr. Egļītis — KAD TU ACIS IZSLAUCĪSI, TĒVZEME, dzej.	$ 5.00
J. Kārkliņš — LATVIEŠU PŌCESSPIEĢELIS	$ 7.00
K. Ķezbers — USMAS ZĒNU DĒKAS	$ 2.80
N. Strunke — SVĒTA BIRZE	$ 6.00
K. Ķezbers — SAPNIS PAR ROZI, romāns	$ 3.50
A. Lasmanis — CERĪBAS UN VILŠANĀS	$ 4.20
O. Lācis — MĒS UN VIŅAS	$ 3.00
J. Sarma — TĀDA IR DZĪVE	$ 2.50
V. Egļītis — KASTAĻAVOTS, dzeja	$ 2.80
L. Tauns — LAULĪBAS AR PILSĒTU, dzeja	$ 3.00
T. Zeltiņš — TORŅI DAUGAVĀ, stāsti	$ 3.50
V. Toma — DZIĻUMA JAPARTOP, dzeja	$ 3.00
Edv. Mednis — DVĒSLES DUMPO, romāns	$ 4.00
O. Rūsis — GONERS UN VIŅA BARS, romāns	$ 3.20
P. Klāns — SAFARI	$ 5.70
V. Kārkliņš — KURZEME	$ 3.80
R. Blaumanis — DRAMA UN KOMEDIJA	$12,60
A. Lūsis — REDZIET, KĀDS CILVĒKS, KĀDS DIEVS	$ 3.25
J. Širmanis — ĢELZIS UN MISIŅŠ	$ 3.80
A. Grīns — TOBAGO	$ 4.50
Morjē — JAMAIKAS KROGUS, romāns	$ 3.60
ARCHIVS II — sējums — Filozofija un tiesību filozofija	$ 5.00
ARCHIVS III — sējums — Vēsture un kultūras vēsture	$ 5.00
ARCHIVS IV — sējums — K. Zariņa piemiņai un dainoloģijai	$ 5.70
J. Rainis — UGUNS UN NAKTS	$ 5.00
Z. Mauriņa — PAR MĪLESTĪBU UN NĀVI, esejas	$ 3.60
A. Michelsons — MŪKSALAS BRĀĻI, romāns	$ 3.80
D. Rogas un S. Ciruļa — ABDŽE — bērniem	$ 1.60
K. Ieviņš — CIŅA AR SIEVIETI, romāns	$ 4.00
J. Rinks - J. Ošs — LATVJU TAUTAS DEJAS, 1, 2, 3	$ 3.00
T. Ķeniņš — DZEJNIEKA DZĪVE UN GARS — Liriska svīta 5 dāļās soprānam, baritonam, jauktam korim un ērģelēm	$ 2.00
J. Dravnieks — ANGLISKI - LATVISKĀ vārdnīca	$ 5.00
I. Grebzde — TE NU ES ESMU, romāns	$ 4.00
Zeiboltu Jēkabs — ŪDENS BURBUĻI, romāns	$ 3.90
A. Ozols — VIŅA VĀRDI BIJA VARENI, Jēzus mācības	$ 2.50
T. Manns — AVANTURISTA FELIKSA KRULLA ATZĪŠANĀS	$ 4.50
J. Sarma — UPURIS, stāsti un noveles	$ 3.50
J. Jaunsudrabiņš — TĀ MUMS IET, aut. adr, vēstules	$ 4.20
Prāv. St. Mozga — SVĒTO DZĪVE	$ 5.80
Aida Niedra un Andrievs Salmiņš — MELNAS PLŪMES PIE SARKANAM LŪPĀM, stāsti	$ 3.80
F. Dostojevskis — NOZIEGUMS UN SODS, I, II, III	$ 3.90
K. Raudive — DZĪVĪBAS BADS, noveles	$ 4.00
E. Brastiņš — MŪSU DIEVESTĪBAS TŪKSTOŠGADĪGĀ APKAROŠANA	$ 2.40
E. Freimanis — DUMPJU DŪDAS, dzejoļi	$ 2.80
J. Miesnieks — VIZIJAS un IŠTENĪBA, dzejoļi	$ 3.00
N. Lečmanis — ZVAIGŽŅE LOGĀ, dzejoļi	$ 1.50
A. Neboisa — LAIKMETA DRUPAS	$ 3.00
V. Cīka un A. Šmits — ZELTS, SUDRABS, BRONZA — latviešu olimpieši	4.50
A. Rasa — NAKTS DRĪZ BŪS PAGĀJUSI, noveles	3.50
Alb. Spoģis — PIRMĀS VIJOLĪTES, dzejoļi	$ 2.50
P. Ziedinš — TRĪS KOMEDIJAS	$ 2.50
Fr. Dziesma — LIVZEME, lirisks tēlojums	4.00
Andr. Eglītis — LĀSTS, dzeja	4.25
K. Kurbads — SILU ŠALKAS, dzeja	2.80
Ed. Sināts — DZIMTENES ATBLAZMA, dzeja	3.00
A. Švābe — INTELIĢENTI, romāns	3.80
A. Austriņš — PUŠELNIEKI, stāsti	3.50
J. Miesnieks — — KVINĶU KALNS, noveles	4.50
A. Andersone — AUGSIM LATVIJAI (skolas grām.)	1.50
P. Aigars — GĀJIENS UZ TAUTIESA NAMU, dzejas	$ 3.20
A. Niedra — LIGAVA UN SIEVA, romāns	3.80
L. Pērlupe — PUTNS ČAULĀ, stāsti	3.50
T. Zeltiņš — TILTU ATJAUNOTĀJI, romāns	4.50
E. Kore — JAŅU VAINAGS, stāsti un noveles	3.80
A. Vilnis — RĀJIENS SIRDIJ, dzejas	3.20
A. P. Mierkalns — JAUNATDZIMŠANA, dzejoļi	3.50
H. Eigasts — ZVAIGŽŅOTĀS NAKTIS, romāns	5.00
Velta Toma — MŪZIGĀ SPĒLE, dz. izlase	2.95
Zeiboltu Jēkabs — LIKTENIS, romāns	3.90
Zeiboltu Jēkabs — BARONS BUNDULS, romāns	3.90
Hilda Vīka — LIELĀ SLĀPE, stāsti	3.00
Valentīns Pelēcis — RIETA, dzejoļi	3.80
Iyanda Kaija — DZINTARZEME, romāns	4.00
Vilis Veldre — DZĪVE PIE JŪRAS, vērojumi	3.80
Aina Kraujiete — ES ESMU VASARA, dzejoļi	3.60
A. H. Tamsāre - VIENA LAULĪBA, romāns	4.00
Verners Tepfers — SENATNEI UN MŪSLAI, apceres	4.20
Ernests Aistars — AIZA, romāns	3.80
V. Cīka un A. Šmits — SPORTA SMAIDS, fragmenti	3.00
Vilhelmine Balodis — DZEJU IZLASE	3.50
Ed. Ozoliņš — SVEŠVĀRDU VĀRDNĪCA	5.00
J. Ziemeļnieks — KOPOTAS DZEJAS	7.00
J. Ziemeļnieks — KOPOTI STĀSTI	4.50
Edv. Tūters — PĒDAS SNIEGĀ, dzejoļi	3.50
D. Biskaps — JAUNO SIRŽU LIKTEŅI, atmiņu stāsts	$ 4.80
Fr. Skuja — ZELTA RAKTUVES, vēst. romāns	$ 4.00
JŪLIJS FELDMANIS	$ 3.80
ASPAZIJAS LIRIKA (izlase)	$ 6.00
ASPAZIJAS DRAMA I daļa	$ 8.60
Latviešu tautas teikas un pasakas II d.	$ 7.50
L. Druva — PA SAULAINĀM TEKĀM, illustr. izd.	$ 3.50
A. Lūsis — MŪŽĪBA, reliģ. dzejas antoloģija	$ 3.60
O. Ritums — ABC — ES IZKRĀSOJU (bērniem)	$ 1.00
A. Rasa — CEĻA MEKLĒTĀJI, rom.	$ 3.50
E. Ardenss — ROBI PARADĪZES VĀRTOS, rom.	$ 4.50
M. Stāraste - Barvika — PINTIŅU CIEMS, bērnu gr.	$ 2.80
Īru pasaka — RUĶIS UN GOVS, ill. bērnu grāmata	$ 1.75
T. Zeltiņš — ANTIŅŠ AMERIKĀ MEKLĒ LIGAVU, rom	$ 4.50
A. Niedra — HOLIVUDAS KLAUNS, romāns	$ 3.80
P. Jēgere-Freimane — CILVĒKS DOMĀ - DIEVS DARA	$ 4.25
B. Senkēviča — ZIEDOŠAIS ĒRKŠĶIS, stāsti	$ 3.50
G. R. Kurdell — EUROPE'S GREATEST EXODUS, rom.	$ 5.95

Pasūtinot pa pastu, pieskaitīt 25 ¢ pasta izdevumiem.

DV GRĀMATNĪCĀ, 491 College St., Toronto 4, Ont.
LATVIEŠU NAMĀ,

NASERS MOBILIZĒ

Austrumvācijas aizdevumi Apvienotai Arabu Republikai sasniedz 100 milj. dolāru.

Ēģiptē jau vairākas nedēļas notiekot armijas rezervistu iesaukšana, dodot vielu dažādiem izlējumiem. Viens no tiem ir, ka Nasers iestidzis Jēmenē ar 50.000 vīru lielu armiju, netiek galā ar nojālistiem un, prestiža dēļ, nedrīkst izvākties. Var rēķināties ar krizi Jēmenā.

Apvienotā Arabu Republika Cazas šaurumā sākusi spēlēties ar uguni un tur noturējusi plašākus manevrus, piedaloties arī rezervistiem.

Būtu grūti iedomāties, ka pašreizējos apstākļos Nasers gribētu riskēt karot ar Izraēlu. Viņam pilnas rokas Jēmenā, līdz ar to arī pretinieki Saudi Arabijā un Jordānā. Pārējo arabu palīdzību kara gadījumā ar Izraēlu pamazina vēl apstāklis, ka Nasers attai sācis lakstoties ar komūnistiem. Ulbrichts tagad viņam apsolījis aizdevumus 100 milj. dolaru vērtībā — Ēģiptes rūpniecības veicināšanai. Lai šo aizdevumu dabūtu, Nasers atteicās no Rietumvācijas saimnieciskās palīdzības. Sanāidojoties ar amerikāņiem pēdējais zaudēja Sav. Valstu pārtikas pārprodukcijas sūtījumus, kas ēģiptiešiem deva vienu ceturto daļu viņu dienišķās maizes.

VAI VAŠINGTONA PIEKĀPSIES?

Ar savu visjaunāko politisko gājienu Dienvidvietnamā Sav. Valstis stipri apkļūsnājušas starptautiskās prasības atrisināt Vietnamas jautājumu miermīlīgu sarunu ceļā. Pašreiz liekas, ka nekāds ārējs spiediens nespēs novirzīt Vašingtonu no iesāktā kursa, pēdējai labi saprotot, ka sarunas var novest vienīgi pie Dienvidvietnamas pārņešanas komūnistu rokās.

Pašreizējos apstākļos piekrist sarunām Vietnamas problēmas atrisināšanai nozīmētu gluži to pašu kā uzskatīt kaju par zaudētu. Sav. Valstis ar to bezgala zaudētu, to prestīžs diestu tik stipri, ka amerikāņi nekad vairs nevarētu paļauties uz savu sabiedroto atbalstu — jo izvācoties amerikāņi būtu parādījuši, ka arī uz viņiem nevar paļauties. Atstāt Dienvidvietnamu nozīmētu atstāt visu Dienvidaustrumāziju komūnismam.

Sav. Valstu valdība par sarunām pagaidām nedomā. Amerikāņi negribētu Vietnamas karu paplašināt, bet ir pierādījuši, ka, nepieciešamības spiesti, gatavi aiziet jau diezgan tālu.

Jau kopš pagājušā gada rudens runāts par Dienvidvietnamas armijas un milicijas palielināšanas nepieciešamību. Amerikāņi bija izplānojuši, ka tik līdz Dienvidvietnamai būs stabila valdība Sav. Valstis dos nepieciešamos līdzekļus, ierocius un kara materiālus 100.000 dienvidvietnamiešu apbruņošanai un apgādei. Tagad, liekas, pienācis laiks šim tālākam solim.

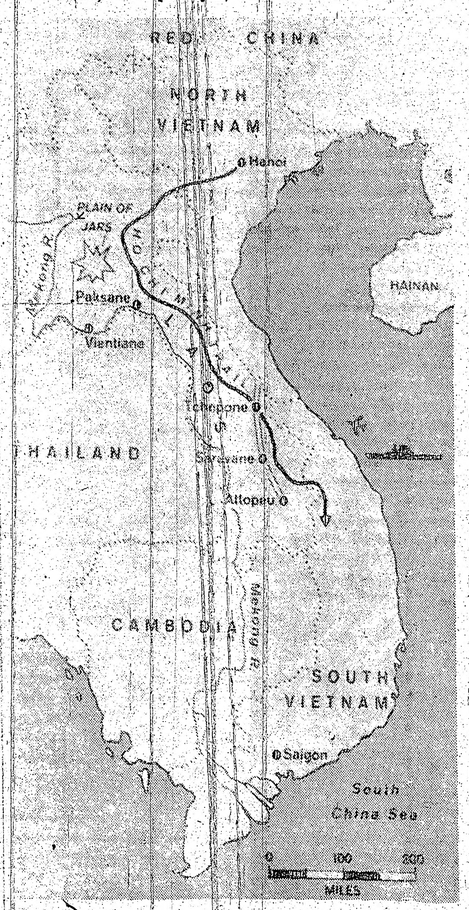

Kā risināsies turpmākie notikumi Dienvidvietnamā?

TOMER BIJA...

(Pārnesums no 5. lpp.)

ņa Kreicera. Ceļus un gājējus, cik daudz tur raksīts par jauniešu skaistajiem sapņiem un pārdzīvojumiem.

Rakstnieku cēlienā dzejoļus lasa Klāra Zāle. Nopietna, pārdzīvojumu pilna lirika. Zāles jaunākie dzejoļi būs lasāmi krājumā, kas iznāks vēl šogad.

Nav vairs noslēpums, ka Dzidra Zeberiņa raksta bērnības atmiņu grāmatu. Pērn rakstnieku cēliena apmeklētāji noklausījās stāstu par mazo meiteni, kas pati uz savu roku vedusi uz tirgu olas pārdošanai. Šogad maitenei iekož nelabenis — zirgs. Jā, Dzidra Zeberiņa drīz kļūšot par čikāgieti, kaut dzīvošot Čikāgas dienvidos, Indiānas valsts daļā.

Vēl sastopu mākslinieku I. Rumpēteri, kuram tik labi padevušās dzīvnieku sejas šinmaņa „Gēlā un Misiņā", rakstniekus Ēriku Raisteru, Gunāru Saliņu, Teodoru Zeltiņu, Henriju Moru, dzejnieces Ritu Gēli, Selbu Bičoli, Ainu Kraujieti, un citus, tiešām sirds kļūst silta un atmirstas Ņujorkas tuneļi, jaunu pūļi, un nepārtrauktā skriešana. Elza Kezbere pastāsta par kaķi Čao, kas mīļi un neatlaidīgi maļ dzirnaviņas. Iznāk padebatēt ar kritiķi Jāni Bičoli, apskatīt Vidzirkstes gleznojumus, parunāties ar Leonu Rumaku par retām grāmatām.

Pēc visa tā, sēdot džetā, kas dodas Čikāgas virzienā, kļūst labi ap sirdi. Ņujorka ir vēsa, nemīļiga pilsēta tikai skatoties no ārienes. Kodolā tai daudz siltuma, sirsnības un draudzības.

K. Kezbers.

KANADAS ZIŅAS

TORONTO

Toronto Latviešu Biedrības *lautas deju kopa Dīdzancis dejos 6. martā, plkst. 8.30 331* Broadview Ave. Rosicrucian order sarīkojumā.

E. K.

PAJUCIS SAZVĒRNIEKU KONGRESS

1. martā Maskavā sākās vēlāk paredzētā Vispasaules komūnistu partiju kongresa priekšsarunas. Kā redzams, valdības maiņa Kremlī neatnesa nekādu atteicību uzlaboļumu starp komūnistu Ķīnu un Padomju Savienību.

Bet, 1. marta konference nenotika tādos apmēros un atmosfairā kā tas bija sākumā domāts, tad spiediens no Pekingas, vairāktām brīvās pasaules komūnistu partijām un pat Maskavas Austrumeiropas satelītiem var mainīt konferences seju. Politiskie novērotāji Maskavā izsakas, ka krievi būtu bijuši daudz priecīgāki sarunas atsaukt nekā tās turpināt desāktā gaitā. Vispirms, jau kopš pagājušās nedēļas nogales padomju prese mainījusi oficiālo konferences nosaukumu. Tagad tās vairs būs tikai konsultatīvas dabas sarunas un ne vairs sagatavošanās konference vēlākam vispasaules komūnistu partiju kongresam.

Padomju Savienībai ar nepatiku jāatzīst, ka tā vairs nekontrolē pārējās pasaules komūnistu partijas ārpus komūnistu Ķīnas. Pekingai ir sava sekotāju grupa un, kas vēl ir daudz bīstamāk, vesela rinda agrāk Kremlim padevīgu komūnistu tagad sākuši domāt paši uz savu roku. Padomju Savienības virskundzība ar to stipri iedragāta.

Ja nu komūnisti Maskavā nerunās par vispasaules partiju kongresu, par ko tad īsti runās? Sarunas, starp citu, ilgšot tikai pāris dienu. Austrumeiropas komūnistu avoti paskaidro, ka nekādas kontroversijas vadošās ideoloģiskās problēmās netikšot cilātas, ka sarunas koncentrēšoties prasot lielāku komūnistu vienotību pret „imperiālisu agresiju".

Līdz konferences sākuma laikam Maskavā bija ieradušies partiju biedri no Austrālijas, Argentīnas, Bulgārijas, Brazilijas, Čechoslovakijas, Kubas, Ungārijas, Somijas, Francijas, Austrumvācijas, Indijas, Itālijas, Mongolijas, Polijas un Sīrijas. Sav. Valstu komūnistu partijas delegāti bija ieradušies vienīgi novērotāju lomā. Konferencē par komūnistu Ķīnai tuvāko jāuzskata Mongolija, ko Pekinga mēģināja krieviem atkarot, un Kuba, kas pašreiz vēl nav izšķirusies vai iet kopā ar Maskavu vai Pekingu.

Vašingtonas uztverē Kosigins un Brežņevs būtu bijuši daudz priecīgāki, ja par šādu 1. marta konferenci nekad nebūtu dzirdējuši. Baidīdamies zaudēt prestīžu abi nolēmuši konferenci neatsaukt. Tagad var iznākt vēl lielāka prestiža zaudēšana — atklāts apliecinājums lielai nevienprātībai kāda valda komūnistu partiju starpā.

BRITU VALDĪBAS NOSTĀJA BALTIJAS VALSTU JAUTĀJUMĀ

LNPL prezidija priekšsēdis A. Abakuks saņēmis ministru prezidenta Vilsona atbildi uz LNPL sesijas uzdevumā izdarīto iesniegumu sakarā ar britu un padomju sarunām par britu pilsoņu zaudējumiem Baltijas valstīs.

Ministru prezidents savā atbildē aprāda, ka Viņas Majestātes valdība turas pie līdzšinējās politikas neatzīt de iure Baltijas valstu iekļaušanu Padomju Savienībā.

Britu un padomju sarunas par abpusējām finansiālām prasībām turpinās Londonā jau kopš 20. janvāra un, jādomā, ilgs vēl vairākas nedēļas.

Britu valdības delegāciju vada bij. britu ministrs Maskavā Viljēms Barkers, un delegācijā ietelp ārlietu, tirdzniecības un finanču resoru un Anglijas bankas pārstāvji.

IMĒS

Dāviniet svētku, dzimšanas un vārda dienās

Gada abonements resp. 6 numerācijas tikai $4.- Pieprasiet paraugnumurus. Naudu un pasūtījumus adresēt:

2308 DRUMMOND RD., MĒS saimniecības daļai,

E. Šteinbachs,

Niagarā Falls, Ontario.

Pabalsti jauniešiem

(C.S.) — Pabalsti jauniešiem ir domāti 16 un 17 gadu veco skolēnu pamudināšanai turpināt izglītību skolās un kā atbalsts vecākiem, kas viņus uztur. $10 mēnesī pabalsti izmaksājami jauniešiem minētā vecuma grupā, ja tie pilnu laiku mācās skolā vai universitātē, vai arī, ja tie nevar mācīties skolā garīga vai miesīga vājuma dēļ.

Nav jābūt Kanadas pilsoņim, lai saņemtu šo pabalstu, bet ir vajadzīgs, lai vecāki uzturētu studējošo un lai abi vecāki un bērns dzīvotu Kanadā. Gadījumā, ja bērns, kas parasti dzīvo Kanadā, bet iet skolā vai ārstējas slimnīcā kādā citā zemē, pabalstu var izmaksāt vecākiem, kas palikuši Kanadā.

Ja kāds zēns vai meitene, kuŗu uzturēšanai maksā ģimenes pabalstu, sasniedz 16 gadu vecumu, lūgumraksta veidlapu par pabalstu jaunietim automatiski nosūta personai, kas saņem šo pabalstu. Lūgumraksta veidlapa jāaizpilda vecākiem un jāapstiprina skolai vai universitātei, kuŗā jaunietis mācās. Pēc tam tā jānosūta atpakaļ ģimenes pabalstu birojam attiecīgās provinces galvaspilsētā, kas vecākiem maksā ģimenes pabalstu un arī jauniešu pabalstu. Ja bērns kādu fizisku trūkumu dēļ neiet skolā, vecākiem nosūta medicīniskas apliecības veidlapu, lai ārsts to varētu aizpildīt.

Jauniešu pabalsta čekus nosūta katra mēneša beigās, izņemot jūlija un augusta mēnešus. Par šiem mēnešiem pabalstus nemaksā, bet ja bērns septembrī atgriežas skolā, pabalstu var izmaksāt par vasaras mēnešiem, par kuŗiem maksājumi nav izdariti. Pabalsti kroplīem bērniem, kas neapmeklē skolu, turpretim maksājami visu cauru gadu.

Katrai personai, kuŗas bērns ir 16 gadu vecs un nav vēl sasniedzis 18 gadu vecumu, un kas nav saņēmis jauniešu pabalsta lūgumraksta veidlapu, jāstājas sakaros ar rajona ģimenes pabalstu biroju savas provinces galvaspilsētā.

Vecākiem, kas saņem pabalstu jauniešiem, jāinformē rajona birojs, ja viņu bērns izstājas no skolas vai viņi to vairs neuztur, vai vairs nedzīvo Kanadā, vai miris. Ja neviena no šiem notikumiem nav, pēdējais jauniešu pabalsts maksājams par to mēnesi, kuŗā zēns vai meitene sasniedz 18 gadu vecumu.

Markus van Stīns (Van Steen)

ONTARIO ATRASTI SENI KANADAS VĒSTURES PIEMINEKĻI

(C. S.) — Karaliskā Ontario muzeja un Toronto universitātes archallogi ziņojuši par svarīgu senās Kanadas vēstures piemineklju atrašanu. Viņi pārliecinājuši, ka atklājuši hūronu ciltsmo no vaļniem apvilkto galvaspilsētu Kajagu (Cahiague), kuŗu pirmoreiz aprakstījis lielais franču zemes pētnieks Samuels de Šamplēns (de Champlain).

Šamplēns bija pirmais baltais cilvēks, kas kuģoja pa Džordža līci un 1615. g. izkāpa krastā tanī vietā, kas tagad saucas „Penetangvišene, kur dzīvoja bagāta un skaitā liela indiāņu ciltsmo. Viņa dienas grāmatas stāsta par zelta kukurūzas laukiem, kirbjiem, kas nogatavojās piesaulē, saules puķu laukiem, kuŗus indiāņi kultivēja saules puķu sēklu dēļ, un par 17 ciemiem. Viņš bija aplēsis visa šī rajona iedzīvotāju skaitu uz trīsdesmit tūkstošiem, bet daži viņa komandas locekļi to vērtēja pat augstākos skaitļos.

Šīs ziedošās ciltsmo centrs bija Kajaga (Cahiague), ko Šamplēns apraksta kā pilsētu ar trīskārtīgu mietu iežogojumu. Šai pilsētā bijušas 60 līdz 70 garas koka mājas, katrā dzīvojušas vairākas ģimenes. Tas nozīmē, ka pilsētnai bija no 3.500 līdz 5.000 iedzīvotāju. Tas ir ievērības cienīgs centrs tai ciltsmo laikos. 40 gadus vēlāk visu šo ciltsmo pilnīgi izmīcināja iroki, un izklaidētie hūroni meklēja patvērumu pie odžibvajiem Džordža līča Kristiana salā vai pie algonkviniem tagadējā Kvebekā. Kopš tā laika vēsturnieki pētīja, kur gan šī senā galvaspilsēta ir bijusi.

Dr. Normans Emersons, Toronto universitātes profesors ir pārliecināts, ka viņš ir šo mīklu atminējis. Pēdējās divās vasarās universitātes un Karaliskā Ontario muzeja darbinieki uz vietas ir aklājuši daļu trīskārtīgās mietu sētas un piecu atsevišķu garo māju pamatus. Ieročiem un mākslas amatniecības priekšmeti atbilst tam laikam, kad Šamplēns bija ieradies, un Dr. Emersons saka, ka rūpīgi izmērījumi norāda, ka visa pilsētiņa aizņēmusi apmēram 25 akrus, kas dod telpu 70 garām mājām, kuŗas pieminējis Šamplēns. Šī vieta atrodas Varminsteres tuvumā, kādas sešas jūdzes pa 12. lielceļu uz ziemeļiem no Kolivoteras vai ap 20 jūdžu uz ziemeļiem no Orillijas.

Toronto universitāte vēlas, lai Kajagu (Cahiague) apzīmē par nacionāli vēsturisku vietu, un lūgusi Kanadas federālo valdību atbalstīt tās restaurāciju. Dr. Emersons saka, ja šādu atbalstu nesaņems, universitāte nevarēs parādīt pajadzīgo ievērību šim centram, kuŗam ir tik ievērojami sakari ar vienu no mūsu pirmajiem baltajiem zemes pētniekiem.

Latvijas karogs izsauc valdības paskaidrojumu

AUSTRĀLIJA NEATZĪST LATVIJAS IEKĻAUŠANU PAD. SAVIENĪBĀ

Kanbera (ēģs) — Latvijas karogs, kas plīvo citu nāciju karogu starpā Kūmas pilsētas centrā Austrālijā, izvilināja jaunu oficiālu valdības apstiprinājumu, ka Austrālija nav atzinusi un neatzīs Latvijas iekļaušanu Pad. Savienībā.

Sākums visam bija tas, ka Kūmas pilsētas valde pilsētas centrā, godinot Snovijas spēkstacijas cēlējus, uzvilka valstu karogus, no kuŗām spēkstacijas cēlēji ieradušies. Starp dažādu valstu karogiem Kūmā plīvo arī Latvijas sarkanbaltsarkanais karogs, bet turpat tālāk arī tagadējās Jugoslavijas. Pret to protestēja krošu. Šis karogu karš atbalsojās arī Kanberas laikrakstā The Canbera Times. Laikraksts ievadrakstā uzskaitīja, ka trūkst Ungārijas, Krievijas un arī citu valstu karogu. Bet ja uzvilktu tagadējo Ungārijas karogu, vai Krievijas, tad protestētu kā ungāri, tā sevišķi ukraiņi. Bet redzams gan Latvijas karogs, kaut gan Latvija pašlaik oficiāli ir Pad. Savienības sastāvdaļa.

Šim rakstam sekoja lasītāju vēstuļu uzbrukumi. No latviešu puses E. Pētersons savā vēstulē norādīja, ka ieņemot valsts de atzīst Latvijas iekļaušanu Pad. Savienībā, bet Londonā un Vašingtonā darbojas Latvijas sūtniecības un arī Melburnā ir Latvijas konsulāts, kas apliecina, ka arī Austrālijā tas ir oficiāli atzīts.

Lai noskaidrotu, vai Austrālijas valdības līdzšinējā nostāja nav nekas mainījies Baltijas valstu jautājumā, Kanberas latviešu biedrības priekšnieks B. Kokle apmeklēja vietējā iecirkņa deputātu parlamentā J. P. Frēzeru. Tas tūlīt sazinājās ar ārlietu ministru un saņēma atbildi, ka Austrālijas valdība nav mainījusi savu viedokli un joprojām neatzīst Latvijas iekļaušanu Pad. Savienībā.

Tā karogu kaŗš no jauna ierosināja valdību atkal atklāti deklarēt, ka Austrālija oficiāli uzskata Latviju par neatkarīgu valsti, ko okupējuši krievi

VAI LAIKRAKSTU SAŅEMAT KĀRTĪGI?

Vai esat nokārtojuši abonementu?

SPORTS

Visu sporta nodaļai domāto informāciju lūgums sūtīt Sp. nodaļas red. 2. Zentiņam, 46 Lynd Ave., Toronto 3, Ont. Tālrunis LE 5-1479

ŠACHISTU KONGRESS MILVOKOS

Piektais Amerikas latviešu šacha kongress un meistarības izcīņa šogad notiks Milvokos, no 14.—16. maijam, DV namā, 1557 N. 33. ielā. Turnīru atklās 14. maijā, pl. 7.45 vak., bet sacensību pirmā spēļu kārta sāksies jau pēc 15 minūtēm — pl. 8 vak. Izcīņis Ziemeļamerikas latviešu šacha apvienības un K. Līduma (Austrālijā) cejojošās trofejas un vēl kādas 20 citas balvas. Sacensības notiks vienā grupā — piecās Šveices sistēmas kārtās.

Šachistu kongress notiks 15 maijā, pl. 2.30 pp.

Turnīra un kongresa rīcības komitejas pr-dis ir Ziemeļamerikas latviešu šacha apvienības sekretārs L. Gaigals, bet rīcības komitejas locekļi V. Liepaskalns, E. Oliņš un J. Vanags. Turnīra tehniskais vaditājs J. Zvērs. Sarīkojuma goda protektorātā rīcības komiteja aicinājusi Milvokos prezidējošās organizācijas — Milvoku ev. lut. draudzes pr-ku E. Ritsiku, DV ap-bas pr-ku V. Aparjodu un R. Čaku.

Dalībniekiem jāpieteicas pie L. Gaigala 1521 N. 50 ielā, Milwaukee, Wis., 53208. Dalības maksa 10 dol., bet jaunākiem par 20 g. — 7.50 dol.

LA ATSEVIŠĶI EKSEMPLĀRI dabūjami

O. ANDERSONA DELIKATEŠU VEIKALĀ

26 Market St., Hamilton, Ont., kā arī

„NORTHLAND GROCERIES",

290 Barton St., E., Hamilton, Ont.

RAKSTIT JAUNATNEI

KANADAS BAZNICAS

Lūdzu klausaities latviešu raidījumu uz viļņiem 1270 Niagaras raidītājā. Katru svētdienu no plkst. 2.45 līdz plkst. 3 p. p.

Lūdzu klausaities pirmo un vecāko garīgo raidījumu „Britiņš ar Dievu" savā devītā gada gājumā — katru svētdienu no pl. 10.45 — pl. 11 rītā. Vilnis 1350 — Ošavas raidītājs.

TORONTO

Māc. A. Čops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9 - 3331

Toronto Sv. Andreja baznīcā

Svētdien, 7. martā, plkst. 3 dievkalpojums. Svētdienas skola. Pēc dievkalpojuma draudzes dāmu sapulce.

Sestdien, 13. martā, plkst. 7.30 vakarā Lielās Lūdzamās dienas dievkalpojums ar dievgaldu. Svētrunu teiks mācītājs Dr. K. Bilzēns. Dziedās draudzes koris.

Svētdien, 14. martā dievkalpojuma nebūs, bet plkst. 11 jauniešu grupa un pl. 12 iesvētes mācība.

Svētdien, 21. martā, plkst. 3 dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma dāmu komitejas gadskārtējs bazārs. Svētdienas skola.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6 - 2510.

Sv. Jāņa draudze tel. 921 - 3327. Avenue, Toronto 7; 200 Balmoral

7. martā, plkst. 11 Kalpakiešu piemiņas dienas dievkalpojums un dievnama pirmie gada svētki. Svētdienas skola. Iesvētes mācība. Jauniešu grupa (13—16 g. v.). Plkst. 5 vakarā Kalpakiešu piemiņas dievkalpojums (rīko Toronto korporāc. kopa). Spredikos māc. A. Briedis. Liturgs māc. A. Lūsis.

14. martā, plkst 11 Lielās Lūdzamās dienas dievkalpojums ar dievgaldu. Viesis māc. Dr. A. Bilzēns no Vašingtonas. Svētdienas skola. Iesvētes mācība. Dievkalpojumā dziedās draudzes koris dir. J. Baruša vadībā.

Māc. A. Briedis, Marilyn Cr., Toronto 16, tel. PL 7 - 2739.

Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

7. martā, plkst. 2 p. p. dievkalpojums un svētdienas skola.

14. martā, plkst. 2 p. p. Lielās Lūdzamās dienas dievkalpojums un svētdienas skola. Spredikī teiks viesis Dr. theol. K. Bilzens no Vašingtonas, dziedās Viesturа koris. Tūlīt pēc dievkalpojuma, plkst. 3 p. p. draudzes vakars ar Dr. K. Bilzena referātu baznīcas augšējā zālē.

28. martā, plkst. 2 p. p. Ciešanu laika dievkalpojums un svētdienas skola.

BRAMPTONA

21. martā, plkst. 1.30 p. p. dievkalpojums un svētdienas skola Grace United baznīcā.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltona, Latviešu ev. - lut. Kristus draudze 18 Victoria Ave., South.

7. martā, plkst. 11 plkv. O. Kalpaka un brīvības cīnītāju piemiņas dievkalpojums. Piedalās draudzes koris dir. A. Kārkliņas vadībā un Hamiltonas latviešu *skauti un gaidas.*

SV. KATARINAS

Sv. Katrīnu latviešu ev. - lut. draudze Krishe lut. baznīcā, 199 Russel Ave.

21. martā, pl. 3 p. p. Ciešanas laika dievkalpojums ar dievgaldu.

LONDONA

Māc. Praulinš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont., tel. MU 5 - 5098.

Londonas latviešu ev. - lut. draudzes Trisvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

NIAGARA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev. - lut. draudzes angļikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd.

7. martā, pl. 2 p. p. dievkalpojums. Māc. J. Praulinš.

VANKUVERA

Māc. K. Kampe, 1975 Alma St., Vancuver 8, B. C., tel. 224 - 3595.

Vankuveras latviešu ev. - lut. draudze.

7. martā pulkv. Kalpaka un citu latviešu karavīru piemiņas dievkalpojums plkst. 3 p. p. Kitsilāno baznīcā.

MONTREĀLA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rodolphe Ave., Montreal 28, P. Q. Tel. HU 9 - 3224.

Montreālas latviešu ev. - lut. Trisvienības draudze, St. Jean baznīcā, 4345 Marcil Ave.

7. martā Kalpaka piem. dievkalpojums plkst. 5 p.p.; spredikos māc. Dr. K. Bilzens; pēc dievkalpojuma Dr. K. Bilzena priekšlasījums „Kristīgās ticības un zinātnes attiecības mūsu dienās."

12. martā, plkst. 7.00 vakarā draudzes namā jaunatnes stunda.

13. martā, plkst. 7.30 vakarā Raibais vakars Viktorijas hallē.

14. martā, plkst. 1.30 p.p. Lielās Lūdzamās dienas dievkalpojums un Svētdienas skola.

Māc. Viesturs Šēfers, 471 Cotebrook Ave., Montreal 29, P. Q. Tel. 484 - 8394. Sv. Pāvila ev. - lut. latviešu draudze Montreālā.

7. martā, plkst. 2 pp. Lielās Lūdzamās dienas dievkalpojums ar dievgaldu. Māc. viesis Dr. theol. Kārlis Bilzens no Vašingtonas. Pēc dievkalpojuma bazn. lielajā zālē draudzes vakars ar Dr. K. Bilzena referātu „Dzīvās baznīcas dzīvība".

21. martā, plkst. 2 pp. priekšlieldienu dievkalpojums. Jauniešu iesvēte 23. maijā.

OTAVA

Otavas latviešu ev. - lut. Mīera draudze; māc. Erg. Lange, 364 Pleasant Park Road. Tel.: RE 3 - 3906.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās plkst. 4 p. p. un trešdienās plkst. 8 Bībeles vakari Walker Road baznīcas telpās.

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misiones ikšķiene dievkalpojumi notiek svētdienās plkst. 3 vakarā — 199 Walmer Road, Seaford, Stop D.